

Socialistična federativna republika Jugoslavija

V nedeljo, 7. aprila 1963, ob 18.31 je Zvezna ljudska skupščina sprejela odlok, ki se glasi:

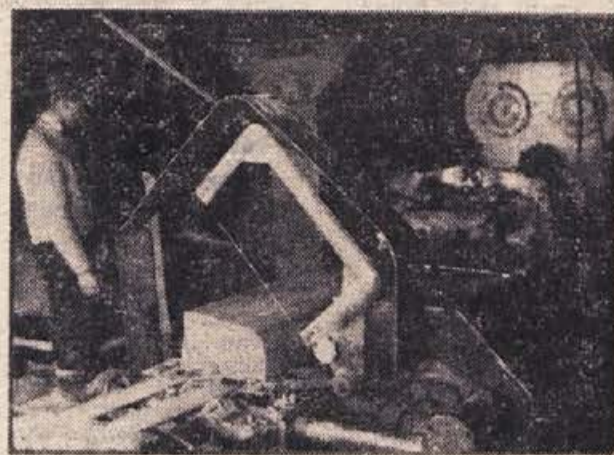
»RAZGLAŠA SE USTAVA SOCIALISTIČNE FEDERATIVNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE, KI STA JO SPREJELA ZVEZNI ZBOR NA SEJI 7. APRILA 1963 IN ZBOR PROIZVAJALCEV NA SEJI 7. APR. 1963.«

Skromne besede za veliko dejanje, ki odpira novo poglavje v zgodovini človeka. Veliko dejanje, pa ne zaradi tistega, kar je zapisano na papirju. Ta ustava, ki je komaj začela formalno veljati, je živela v praksi milijonov upravljalcev že prej. Rodila se je, čeprav kot zametek, s predajo tovarn v upravljanje neposrednim proizvajalcem. To

je bil začetek osvoboditve človeka, njegove osebnosti, njegovega dostojanstva. Sprejete ustave pa je veliko dejanje tudi zato, ker je sledilo vseljenskemu plebiscitu. To ustavo si je napisalo ljudstvo samo.

Slovesnemu aktu, enkratnemu v zgodovini, kakor so enkratni vsi veliki zgodovinski dogodki, je prisostvoval tudi tovariš Tito. Njegov desetletja dolgi boj za novo družbo, v kateri naj bi imela dostojanstvo človeka in humanizem v človeških odnosih najvišjo ceno, je obrodil velike sadove. Taka družba postaja stvarnost. Skozi živo prakso družbenega in delavskega samoupravljanja je postajal človek bolj samostojen in enakopraven subjekt v ekonomskih odnosih, pri delu ter ustvarjanju, hkrati s tem pa si je zagotavljal tudi svojo socialno sigurnost. To, kar je nastalo na temelju izkušnje milijonskih delovnih množic in znanstvenih spoznanj, je sedaj uzakonjeno z novo ustavo, po kateri dobiva človek izredno široke pravice, da bi postal čimbolj gospodar svoje usode. Uzakonitev potisočerja svojo moč z dejstvom, da ustave ni sprejel le predstavniški organ, temveč tudi večina Jugoslovancev. Zato to ni predvsem ustava države: to je ustava človeka, ki živi v zavesti delovnih ljudi, to je listina, ki ji ne bo težko zaživeti v vseh porah družbenega življenja, ker je tudi iz tega življenja vznikla.

Sedmi april 1963 bo zapisan v zgodovini z velikimi črkami!

Pogon nove »vakuum stiskalnice«. — Pretekli teden so v strojnem oddelku zaloške opekarne montirali pod vodstvom Pavleta Dolenca, strokovnjaka iz Litostroja, novo stiskalnico za opeko. Napravo so takoj tudi preizkusili; z delom vred bo veljala kakih 12 milijonov dinarjev. Več o opekarni Zalog berite na 5. strani današnje številke!

Gostinske »ZLATE VILICE« v Novo mesto!

Zavod za napredek gostinstva in gospodinjstva iz Novega mesta je na širokovnem gostinskem tekmovanju v Mariboru, v petek, 5. aprila, dobil najvišje mogoče priznanje, »Zlate vilice« s posebno diplomom. Tekmovanje je bilo v okviru prireditve III. mednarodnega sejma gostinske opreme. To najvišje priznanje je dobil novomeški zavod za domačo kuharsko

specialiteto »belokranjsko cvrtje«, za ostale tri domače specialitete, s katerimi se je udeležil tekmovanja: belokranjski nadev, dolensko štruklje in dolenske kepe pa je dobil druga najvišja priznanja, za vsako po eno diplomom I. kategorije. Dejstvo, da je zavod s tovrstnimi kuharskimi izdelki požel najvišja priznanja, dovolj zgovorno dokazuje, koliko je mogoče doseči s specialitetami. Vsem, ki so kot člani tekmovalne ekipe sodelovali, in kolektivu celotnega zavoda iz srca čestitamo. Upamo še, da bodo domače kuharske specialitete odslej laže prodirale v jedilne liste naših gostinskih obratov.

Plenum SZDL in sindikata

Na skupnem plenumu občinskega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu, ki bo v soboto, 13. aprila, ob 8.30 v novomeški sindikalni dvorani bodo v glavnem obravnavali priprave na volitve, vprašanje gozdarstva, gospodarstva in podobno. Plenum bo razpravljal tudi o drugih aktualnih vprašanjih v zvezi s krfajevnimi skupnostmi, statuti delovnih organizacij, odnosu med komuno in teritorialnimi in gospodarskimi enotami ter obratno in zavzel pri tem svoja politična gledišča.

PRED POMEMBNI ODLOČITVAMI

KAKO BOMO VOLILI

Na volitve ne gledamo kot na zgolj formalen akt, s katerim opravimo svojo državljansko dolžnost, potem pa čakamo štiri leta na nove volitve. Z volitvami pooblašamo svoje odposlance za izvajanje tistih pristojnosti, ki jih zaradi njihove narave ne moremo uspešno uresničevati sami — v neposrednih oblikah samoupravljanja. Poseben pomen pa imajo volitve tudi zato, ker prek njih oblikujemo kadrovske sestavo predstavniških organov. Od tega, kakšni bodo izvoljeni odborniki in poslanci, namreč po svojih strokovnih in družbeno-političnih ter moralnih lastnostih, bo odvisna tudi učinkovitost predstavniških teles, njihova povezanost z življenjem in z interesi delovnih ljudi na posameznih področjih družbenega življenja oziroma s koristmi vse skupnosti. Volitve pa niso enkratni akt, s katerim hkrati že uresničimo svojo pravico in dolžnost. Z volitvami šele prevzamemo pravice in dolžnosti — pravice v odnosu do odbornikov in poslancev, na primer pravico do odpovedi, prav tako pa tudi dolžnost, spremljati njihovo delo, terjati od njih obračun in kritično ocenjevati delo predstavniških teles.

Občinska skupščina — prve neposredne volitve

Najprej bomo volili odbornike občinske skupščine — splošnega zbora in zbora delovnih skupnosti. Ker nam ni znana vsebina zakonskega predloga o volitvah odbornikov občinskih in okrajnih skupščin, se bomo tokrat omejili le na znane stvari, več pa bomo pisali o tem v naslednji številki časnika, se pravi po tem, ko bo že sprejet omenjeni zakonski predlog.

Volitve v oba zbora občinske skupščine bodo neposredno — brččas v drugi polovici maja. V občinski zbor bodo volili vsi člani, ki imajo volilno pravico, v zbor delovnih skupnosti pa delavci v delovnih organizacijah in individualni kmetijski proizvajalci, ki so člani kmetijske zadruge oziroma člani zbornice. Pred tem bodo zbori volilcev, ki bodo predlagali

kandidate za odbornike občinskega zbora, in zbori delovnih ljudi v delovnih organizacijah oziroma pri kmetijskih zadrugah, ki bodo predlagali kandidate za odbornike zbora delovnih skupnosti. Kandidature bodo potrebovale pristojne občinske skupščine, splošne volitve vseh članov pa bo razpisala republiška skupščina.

Odbornike okrajne skupščine in poslance republiške skupščine bomo volili posredno

Člane okrajne skupščine bodo izmed sebe izvolili zbori občinskih skupščin po načelu sorazmernega zastopstva občin v skladu z določbami zakona, ki ga je sprejela republiška skupščina 9. aprila. Za izvolitev odbornikov okrajne skupščine potemtakem ne bomo sklicevali zborov volilcev, ker jih bodo, kot rečeno, izmed sebe izvolili

odborniki občinske skupščine.

Prav tako bodo posredne tudi volitve v republiški zbor kot splošni zbor in v druge samoupravne zbore republiške skupščine, le s to razliko, da bodo kandidate za poslance predlagali na zborih volilcev in na zborih delovnih ljudi v delovnih organizacijah. Izmed tako predlaganih kandidatov, ki jih bo morala potrditi občinska volilna komisija, bodo odborniki občinske skupščine izvolili poslance v republiški zbor in v štiri samoupravne zbore: gospodarski zbor, prosvetno-kulturni zbor, socialno-zdravstveni zbor in organizacijsko-politični zbor.

Podrobnosti o predlaganju kandidatov za poslance republiške skupščine in o načinu posrednih volitev poslancev na skupni seji zborov občinske skupščine še niso znane, verjetno pa (Nadaljevanje na 2. str.)

Predsednik Tito na poti skozi Novo mesto

V ponedeljek nekaj pred 11.45 je potoval skozi Novo mesto predsednik republike tovariš Josip Broz-Tito. V spremstvu organizacijskega sekretarja CK ZKS Ivana Mačka je obiskal Kočevje, kamor je prispel ob 12.30. Najprej se je ustavil v hotelu Pugled, kjer je tudi kosil, nato pa se je v razgovoru s predsednikom ObLO predvsem zanimal za priprave letošnje proslave 20. obletnice Kočevskega zbora. Tovariš Tito si je po obedu ogledal še kočevsko kemično tovarno v izgradnji.

Ustava Socialistične republike Slovenije

LJUBLJANA, 9. aprila. — Danes pozno popoldne je Ljudska skupščina Ljudske republike Slovenije sprejela ustavo Socialistične republike Slovenije, več predpisov o izvajanju ustave in o volitvah republiških poslancev oziroma odbornikov občinskih in okrajnih skupščin ter odlok o svojem razpustu. Obrazložitev ustave, zlasti pa sprememb v formulacijah posameznih določb, ki so bile posledica konstruktivne, široke javne razprave in intenzivnega dela republiške ustavne komisije, je podal predsednik ustavne komisije Miha Marinko. V razpravi je sodelovalo več poslancev, ki so poudarili pomen nove ustave in njenega doslednega izvajanja v življenje. Iz razprave poslancev se je jasno videlo, da je nova ustava dejansko odsev dosežene stopnje družbenega in ekonomskega razvoja, izraz sil in možnosti, ki živijo v družbi in ki omogočajo njen nadaljnji vsestranski in uspešen razvoj.

Več o zasedanju Ljudske skupščine LRS in o sprejetju ustave, oziroma o obrazložitvi in razpravi, bomo poročali v prihodnji številki našega lista.

GRADBINCI: letos ugodnejši začetek

Splošno gradbeno podjetje Pionir v Novem mestu je lani po izstavljenih računih iztržilo 3 milijarde 622 milijonov dinarjev, plačani iztržek pa je znesel 3 milijarde 309 milijonov dinarjev. Plan svojih storitev v letu 1962 so presegli za okroglo 14 odstotkov. Konec lanskega leta so imeli, kot razberemo iz gornjih števil, za okroglo 300 milijonov dolžnikov ali za 100 milijonov manj kot predlani.

Letošnje leto se je začelo veliko ugodneje kot lansko, ko je bil zlasti spomladski precejšen zastoj v investiranju. Na območju Novega mesta imajo že zdaj naročenih gradenj v skupni vrednosti za več kot 1 milijardo 200 milijonov dinarjev. Lani v istem času so imeli naročil komaj za 400 milijonov. V letošnjem

letu bodo po planu naredili za 3 milijarde 700 milijonov vrednosti, od tega imajo s pogodbami že zagotovljenih za 3 milijarde 100 milijonov gradenj. Torej res veliko boljše kot lani.

Kolektiv se trudi, da bi povečeval storilnost. To dosega z uvajanjem mehanizacije in z uporabo sodobnejših gradbenih postopkov. Storitvenost se je lani povečala za 14 odstotkov, število zaposlenih je bilo v primerjavi z letom 1961 za 4 odstotka manjše, kolektiv pa je vložil v nakupe sodobne gradbene mehanizacije 66 milijonov dinarjev. Lani so namenili 50 milijonov dinarjev družbenemu standardu. Še bolj zanimiva je primerjava Pionirjeve dejavnosti v razdobju zadnjih petih let — od leta 1957

pa do leta 1962. V tem času se je obseg Pionirjevih storitev povečal za 162 odst., število zaposlenih pa le za 18 odst.

Tudi letos bodo znatna sredstva vložili v nakup sodobne gradbeniške opreme, in sicer 173 milijonov, za družbeni standard kolektiva pa bodo porabili 66 milijonov dinarjev.

VREME

OD 11. DO 21. APRILA

Približno do 12. aprila in med 17. ter 21. aprilom nestalno vreme s pogostimi padavinami in ohlادتvami. V ostalem pretežno lepo vreme in topleje.

Dr. V. M.

Kako bomo volili

(Nadaljevanje s 1. str.)
se postopek ne bo dosti razlikoval od postopka pri predlaganju kandidatov in pri neposredni volitvah poslancev zborov delovne skupnosti zvezne skupščine.

● Zvezni zbor: druge neposredne oz. splošne volitve

Medtem ko bodo prve neposredne volitve v občinski zbor in zbor delovnih organizacij, torej v občinsko skupščino, v drugi polovici maja, bodo druge neposredne oz. splošne volitve — v zvezni zbor — nekako junija.

Pravico, da voli poslance v zvezni zbor in da je izvoljen za poslanca v ta zbor, ima sleherni občan, ki uživa volilno pravico. Kandidate za poslance v ta zbor lahko predlagajo zbori volivcev in skupine volivcev. Glasovanje o kandidatu je javno s dviganjem rok. Za kandidata zbora volilne enote (volilna enota Novo mesto obsega občine Cerkljica, Črnomelj, Grosuplje, Kočevje, Novo mesto, Ribnica in Trebnje) se smatra vsak kandidat, katerega kandidatura so sprejeli na zborih volivcev, ki obsegajo najmanj petino skupnega števila volivcev, vpisanih v volilne imenike na območju volilne enote.

Predlog kandidature zbora volivcev ali skupine volivcev mora potrditi občinska volilna komisija. Preden bodo neposredne volitve s strani volivcev, mora glasovati o kandidatih še občinska skupščina. Izvoljen bo tisti kandidat za poslanca zveznega zbora (torej še ne poslanec!), ki bo dobil največje število glasov, oziroma dva ali več kandidatov, ki bodo dobili enako število glasov. Šele nato bodo volitve poslancev v zvezni zbor s strani volivcev.

Volišče se določijo tako, da voli na enem volišču približno 500 volivcev. Če je pri volitvah sodeloval samo en kandidat, ki je dobil pri glasovanju v občinski skupščini največje število

glasov, se smatra, da je izvoljen, če je zanj glasovala večina vseh volivcev, vpisanih v volilne imenike na območju volilne enote. Če pa je pri volitvah sodelovalo več kandidatov (ki so pri glasovanju v občinski skupščini dobili enako število glasov), se smatra, da je izvoljen tisti kandidat, ki je dobil največje število glasov na neposrednih volitvah.

● Poslance zborov delovnih skupnosti bomo volili posredno

Poslanske kandidate za slehernega izmed zborov delovnih skupnosti zvezne skupščine predlagajo zbori delovnih ljudi v delovnih organizacijah s posameznih področij družbenega življenja: na področju gospodarstva poslanske kandidate za gospodarski zbor, na področju kulture, znanosti in umetnosti poslanske kandidate za prosvetno-kulturni zbor, na področju zaščite zdravja in socialnih služb poslanske kandidate za socialno-zdravstveni zbor in na vseh področjih družbenega življenja poslanske kandidate za organizacijsko-politični zbor.

Za kandidata zbora delovnih ljudi v delovnih organizacijah na območju volilne enote se smatra kandidat, katerega kandidatura so sprejeli na zborih, ki obsegajo najmanj petino vseh delovnih ljudi v delovnih organizacijah oziroma delovnih skupnostih. Kandidature bo morala, podobno kot za zvezni zbor, potrditi občinska volilna komisija. Toda v tem primeru volitve ne bodo neposredne — s strani volivcev. Izmed potrjenih kandidatov bodo volili poslance za zbor delovnih skupnosti zvezne skupščine na skupni seji zborov občinske skupščine oziroma na sejah občinskih skupščin z območja volilne enote. Za poslanca je izvoljen kandidat, ki je dobil največ glasov članov občinske skupščine oziroma večino gla-

sov v vsaki občinski skupščini, če je na območju volilne enote več občin.

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Tuji tisk širom sveta je posvetil veliko pozornost proglasitvi ustave Socialistične federativne republike Jugoslavije. Poročali so o osnovnih značilnostih naše nove ustave ter poudarili, da je proglasitev ustave nova etapa v razvoju Jugoslavije in da odpira nove perspektive za družbeni in gospodarski razvoj socialistične Jugoslavije. V nekaterih komentarjih je bil še posebej poudarjen pomen, ki ga ima v novi ustavi delavsko samoupravljanje. Omenjali so tudi, da je razprava o načrtu ustave trajala štiri mesece ter da je pri tem sodelovalo približno 6 milijonov Jugoslovancev.

V Laosu je ponovno spregovorilo orožje. Poročajo, da je prišlo v Dolini vrčev do spopadov med silami generala Kong Lija in Patet Lao. Spopadi so trajali več dni. Vzdušje se je še poslabšalo s tragično smrtjo laoskega zunanjega ministra Kimma Folsena, ki je postal žrtev atentata. Minister Folsen je pripadal nevtralistični struji v sedanji laoski koalicijski vladi ter se je boril za miroljubno rešitev laoskega problema in nevtralnost Laosa. Princ Sufanuvong, podpredsednik koalicijske vlade je obtožil tuje agente za ta umor, ki so ga po njegovem mnenju izvršili zato, ker jim je »na poti nevtralnosti.« V glavnem mestu Laosa Vientianu izjavljajo, da je položaj v deželi »napet« ter so zaskrbljeni zaradi spopadov v Dolini vrčev.

Položaj v Laosu je bil tudi ena glav-

nih točk dnevnega reda SEATO pakta, ki je zasedal od ponedeljka do srede v Parizu. Ameriški zunanji minister Rusk je izjavil v zvezi z Laosom da položaj »povzroča zaskrbljenost«. Poveljal je članice SEATO pakta (Avstralija, Velika Britanija, Filipini, Tajskaja, ZDA in Francija) naj uporabijo »svoj vpliv«, da bi se v Laosu zmanjšala napetost. Vse kaže, da so v Washingtonu zaskrbljeni zaradi novih neredov v Laosu in se borijo, da se ne bi porušili

Mir v deželi ob Mekongu za katerega so se dogovorili lani junija, je spet na kocki. Premier Suvana Fuma je sicer posredoval, toda kot vse kaže, je vse le začasno negotovo premirje.

Na splošno je položaj v »deželi tisoč slonov«, kot pravijo tudi Laosu, zelo zapleten. Dejansko niso bile doslej izpolnjene glavne točke ženevskih sporazumov o združitvi treh vojsk in treh političnih gibanj v enotni nevtralni

Spopadi v Laosu

lo sedanje občutljivo ravnotežje sil. Posredovalna komisija sestavljena iz predstavnikov Indije, Poljske in Kanade, bo zopet oživila svojo posredovalno dejavnost ter bo odpovala v Dolino vrčev, da bi na kraju samem ugotovila vzroke spopadov na tem področju. Premier Suvana Fuma pa je zahteval, naj bi imenovali stalno mednarodno nadzorno komisijo s sedežem v Dolini vrčev.

Pred tem sta Sovjetska zveza in Velika Britanija poslali skupno sporočilo laoskemu premieru Suvani Fumi, v katerem pozivajo »odgovorne ljudi« v Laosu, naj sprejmejo ukrepe, da se zagotoviti mir in uresničijo ženevski sporazum o nevtralnosti Laosa.

Laos. Mogoče je želja, da bi dosegli nevtralizacijo celotnega področja jugovzhodu Azije. V Južnem Vietnamu je državljanska vojna in če tudi ZDA stalno pomagajo Dijemu, doslej z orožjem niso mogli izsiliti rešitve. Toda kako doseči nevtralizacijo, ko se na tem področju prepletajo najrazličnejši interesi. Na zasedanju SEATO pakta v Parizu bodo verjetno sprejeli nekatere odločitve. Toda vojaški pakt SEATO ni edini faktor, to je odvisno med drugim tudi od sovjetsko-kitajskih odnosov in ameriško-sovjetskega razumevanja. Skratka zapletena igra z mnogimi naspotji in je zato težko napovedati, kakšne so možnosti, da bi se položaj v Laosu razbistril.

ne, do njenega nadaljnega razvoja!

● Kdaj bomo torej volili?

Če bi hoteli določiti vrstni red, po katerem bodo potekale volitve — od kandidatov do izvolitve poslancev, bi morali to storiti približno takole:

■ Do maja bodo zbori volivcev in zbori delovnih ljudi v delovnih organizacijah, na katerih bomo predlagali kandidate za oba zbora občinske skupščine.

■ V drugi polovici maja bodo neposredne volitve odbornikov v občinske skupščine, posebej v občinski zbor in posebej v zbor delovnih skupnosti. Takrat bomo šli vsi na volišče in s tem izpolnili ne le svojo državljansko dolžnost, temveč tudi dolžnost do obči-

ne, do njenega nadaljnega razvoja!

● Odborniki občinske skupščine bodo izmed sebe izvolili članse okrajne skupščine.

■ Nato bodo sledili zbori volivcev in zbori delovnih ljudi v delovnih organizacijah, na katerih bomo predlagali kandidate za poslance v republiške zbornice za zvezni zbor in zbornice delovnih skupnosti zvezne skupščine.

■ Izmed predlaganih kandidatov bodo izvolili odborniki občinske skupščine oziroma občinski skupščini na območju volilne enote poslance v vse zbornice republiške skupščine in v zbornice delovnih skupnosti zvezne skupščine.

■ Sredi junija bomo šli še enkrat na volišče in neposredno izvolili poslance zveznega zbora. S tem bomo manifestirali hkrati tu-

di svojo privrženost socializmu in politiki miru!

● Kaj je treba še vedeti?

Volivec, ki ga na dan volitev poslancev v zvezni zbor ne bo v kraju, kjer je vpisan v volilni imenik, bo lahko volil v kraju, kjer bo na dan volitev, in to na podlagi potrdila pristojnega organa, da je vpisan v volilni imenik. V bolnišnicah, porodnišnicah in podobnih ustanovah, kjer bo več kot 25 volivcev, se bo določilo posebno volišče. Osebe, ki so na odsluženju vojaškega roka ali na vojaških vajah, bodo glasovale na volitvah za poslance v zvezni zbor za kandidate tiste volilne enote, na območju katere je vojaška enota. Jugoslovanski državljani, ki bodo na dan volitev v tujini, bodo lahko volili na volišču, ki bo

ustanovljeno v diplomatskem ali konzularnem predstavništvu.

● V katerih primerih se morajo razpisati nove volitve?

Ponovne volitve se morajo razpisati, če pristojna volilna komisija razveljavi glasovanje zaradi nepravilnosti pri izvedbi volitev; če je pri volitvah sodeloval samo en kandidat, pa ni dobil večine glasov vseh volivcev, vpisanih v volilni imenik v volilni enoti; če so dva ali več kandidatov dobili enako število glasov.

Volivci odpokličejo poslance zveznega zbora, če je za odpoklic glasovala večina vseh volivcev volilne enote, v kateri je izvoljen. Poslanec v katerem koli izmed zborov delovnih skupnosti je odpoklican, če sta za odpoklic glasovali dve tretjini vseh članov občinske skupščine oziroma dve tretjini vseh članov sleherne izmed občinskih skupščin, v kateri je izvoljen.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

■ V soboto, se pravi tik pred zgodovinskim zasedanjem Zvezne ljudske skupščine, ki je v nedeljo sprejela ustavo Socialistične federativne republike Jugoslavije, se je sestel Izvršni zbor zveznega odbora SZDLJ. Razpravljali so o pripravah na volitve, o praznovanju letošnjega prvega maja. Uvodni referat je imel Aleksander Ranković, ki je razčlenil najprej dosežene uspehe v petletnem razvoju. Med drugim je poudaril, da se je v zadnjih petih letih povečala industrijska proizvodnja za 67, narodni dohodek pa za 50 odstotkov. Bistveno se je povečal tudi naš izvoz — za 75 odstotkov, kar priča o tem, da se naša država čedalje bolj uspešno vključuje v mednarodno delitev dela in s tem prispeva k integraciji svetovnega gospodarstva, seveda na zdravih temeljih. Zdravstvena zaščita zajema že skoraj vse prebivalce Jugoslavije. Učencev in študentov na naših šolah je 800.000 več, kot jih je bilo pred petimi leti. Vsako leto smo zgradili okrog 100 tisoč novih stanovanj. In kar je najvažnejše: hkrati z materialno krepitvijo se je razvijalo in krepilo tudi samoupravljanje delovnih ljudi.

Tovariš Ranković je posebej naglasil, da so že realni pogoji za bolj bistvene spremembe v naši kadrovski politiki, v smeri prenašanja odgovornih funkcij tudi na nove in mlajše kadre. Nadalje je poudaril, da je treba posvečati veliko pozornost volitvam, zagotoviti demokratičnosti kandidacijskih konferenc, dobri izbiri kandidatov itd. V samoupravne zbornice republiških in zvezne skupščine naj bi kandidirali predvsem ljudi, ki delajo neposredno v delovnem procesu. Posebno skrb je treba posvečati kolektivom, ki bodo tokrat prvič volili poslance v samoupravne zbornice.

Socialistična zveza je splošni okvir, v katerem se bo odvijala predvolilna dejavnost. Njena naloga se bo delila na dva dela: prvič, organiziranje predvolilne dejavnosti, izdelava

analiz doseženih uspehov, skrb za polno udeležbo na predvolilnih sestankih in zborih; in drugič, predlaganje poslanskih kandidatov.

■ Podatke v sestavku »Kako bomo volili«, ki ga tudi objavljamo v današnji številki, dopolnjujemo z informacijo o datumi volitev. Zdi se, da bomo volili poslance v treh krogih: v prvem krogu bomo volili poslance v občinske zbornice (bržčas 26. maja) in v občinske zbornice delovnih skupnosti (24. maja), v drugem krogu bodo na zasedanjih občinskih skupščin volili poslance okrajnih skupščin ter poslance samoupravnih zborov republiške in zvezne skupščine (3. junija), v tretjem krogu pa bodo splošne volitve poslancev zveznega zbora zvezne

ZAGOTOVIMO RAST NOVIH KADROV

skupščine (16. junija). Podrobnosti o načinu volitev objavljamo pod naslovom »Kako bomo volili«.

■ Širom po Sloveniji so že pričeli s predvolilnimi pripravami. Tako poročajo iz Maribora, da so občinske volilne komisije pripravile razgovore s predstavniki društev in organizacij. Tehnično-organizacijske komisije so zaposlene z volilnimi imeniki, organizacije Socialistične zveze pa pripravljajo analize doseženih uspehov v petletnem obdobju krepitve materialnih sil in družbenih odnosov. Med ljudmi je veliko zanimanje za kandidate, zato menijo, da bo treba čimprej pričeti z javnimi razpravami.

■ Zvezni odbor za proslavo prvega maja je že izdelal osnutek programa prvomajske

parade. Le-ta se bo po zamislih sestavljalcev bistveno razlikovala od prejšnjih. Prvomajska povorka bo sestavljena iz desetih kolon, izmed katerih bo vsaka simbolizirala določeno značilnost iz notranje in mednarodne aktivnosti Jugoslavije. Naj navedemo gesla teh kolon, ki že sama po sebi govore o tem, kaj bodo simbolizirale: »Mir in socializem«, »1943—1963«, »20-letnica obstoja Jugoslavije«, »Spomin na Sutjesko«, »Ustava in volitve«, »Moč socializma«, »Armada in ljudstvo«, »Učimo se« itd.

■ Prejšnji teden so bile okrajne konference Zveze komunistov v Ljubljani, Celju, Mazaru in Kopru. Na konferencah, ki so se jih mimo številnih delegatov-komunistov udeležili tudi ugledni gostje, člani Izvršnega komiteja CK ZKS, so poudarili med drugim, da si je treba prizadevati za višjo ideološko raven komunistov, ki jo je treba povezovati z neposredno prakso. To je potrebno zlasti zagotoviti, ker se komunisti danes lahko bore za uveljavljanje naprednih stališč v organih samoupravljanja samo z močjo idejnih stališč. Komunisti morajo biti sposobni zaznavati, proučevati in pomagati urejati vse pereče probleme, ki se porajajo v pestrem družbenem življenju. Delo komunistov mora postati vsebinsko bogatejše, ker je tudi družbeno življenje čedalje bolj pestro in razvejano.

■ Na zadnji seji odbora ZIS za splošna gospodarska vprašanja so govorili o ukrepih, ki jih je treba storiti, da bi zboljšali železniški promet. Poudarili so potrebo, da se določi prednost v prevozu umetnih gnojil in pšenice. Železnici primanjkuje kakih 3000 tovornih in specialnih vagonov, ki jih bo treba čimprej kupiti. Računajo, da bi toliko vagonov lahko izdelala naša domača industrija železniških vozil — in sicer že do jeseni.

KRATKE IZ RAZNIH STRANI

■ V torek je prispela v Varšavo delegacija SFRJ pod vodstvom podpredsednika Mijalka Todorovića, ki se je udeležila petega rednega zasedanja jugoslovansko-poljskega odbora za gospodarsko sodelovanje.

■ Na parlamentarnih volitvah v Kanadi je zmagala liberalna stranka Lesterja Pearsona, ki je dobila 126 sedežev v novem parlamentu. Stranka kanadskega premiera Diefenbakerja je dobila po dosedanjih poročilih 94 mandatorov.

■ Papež Janez XXII. je podpisal novo encikliko o miru »Pacem in terris« (mir na zemlji). V krajšem govoru je poudaril: »Mir na svetu je splošni blagor, ki so zanj zainteresirani vsi brez razlike.«

■ Zahodnonemška televizija je imela oddajo o dejavnosti ustaške emigracije v Zahodni Nemčiji. Objavili so številne dokumente, ki hudo bremenijo ustaške emigrante in vojne zločince v Zah. Nemčiji. Četudi je oddaja le delno ustrezala zgodovinskim dejstvom, pa je pomenila doslej najbolj odločno razkrinkavanje pretekla in sedanje zločinske dejavnosti ustaške emigracije v Zvezni republiki Nemčiji.

■ Mehški predsednik Mateos je v govoru na zborovanju, ki so ga organizirali ob njegovi vrnitvi s potovanja po državah Evrope, med drugim izjavil: »Naši razgovori s predsednikom Titom so izpričali popolno skladnost gledišč o miru, razorožitvi kakor tudi trgovinskih odnosov med obema državama.« Na zborovanju je bilo okrog pol milijona ljudi.

USTANOVIMO NOVO PODJETJE - malo drugače

V ponedeljek zjutraj smo bili v našem uredništvu prijetno presenečeni: prvič po dolgem, dolgem času je eden izmed naših kolektivov smatral za potrebno, da pred javnostjo pojasni nekatere svoje probleme in tako seznanj občane s svojim delom, uspehi in težavami. Če je bilo v našem zapisku »USTANOVIMO NOVO PODJETJE!« pretekli teden res kaj narobe s številkami, naj pojasnimo, da jih avtor tako ni zapisal hote. Napaka v članku pa še ni natočevanje; zato ponavljamo, da smo veseli odgovora novomeškega KGPK in ga rade volje objavljamo, čeprav letijo nekateri očitki v njem tudi prek naših hrbtov na druge naslove. Nič zato — odgovor pa je le tu! Menimo, da bi prenekateri naš delovni kolektiv moral sam večkrat stopiti pred javnost in ji povedati, kaj ga teži, kaj dela in s kakšnimi ovirami se pri tem bori! Peščica naših časnika — manj jih je kot prstov na eni roki! — sama vsemu res ne bo kos! Zato ponavljamo: ponedeljek je bil za našo redakcijo slavnostni dan! Upajmo, da bo takih še več!

UREDNIŠTVO

V zadnji številki Dolenjskega lista je v rubriki »ZABELEŽENO« izšel prispevek pod naslovom »USTANOVIMO NOVO PODJETJE«, ki ga je očitno ustvaril udeleženec zadnje posveta komisije za podružbljanje gozdarstva v VIII. gozdnogospodarskem območju pri KGPK Novo mesto, katerega so se udeležili tudi zastopniki izven podjetja. Kot bomo videli kasneje, je edina originalnost tega članka v tem, da pisec, ki je imel tudi na pravkar omenjenem sestanku vse možnosti, da bi povedal svoje mnenje in konstruktivno prispeval k reševanju aktualnih problemov, pa je rimožrede rečeno o teh problemih molčal kot grob, grobo potvori, kar se je tam govorilo ter izrgal iz celotne razprave dva stavka (pa še ta navedel drugače, kot sta bila izrečena).

Spoštovane bralce pozivamo, da si prispevek še enkrat preberejo, da si zapomnijo njegovo vsebino, nadalje da si preberejo še ostale prispevke in reportaže s sestankov in sej, ki se posredno ali neposredno lotevajo problematike KGPK Novo mesto v tem listu in drugih listih, med katerimi je še nekdo celo tako daleč, da je preudiral sklepe seje ObLO Novo mesto o kritju izgube Mlekarnarjeve populnoma drugače, kot so bili v resnici sprejeti, verjetno s namenom, da bi informirala javnost.

KGPK Novo mesto je do danes molčal. Ne zato, ker bi imel slabo vest, temveč zato, ker so bili člani kolektiva od prvega do zadnjega maksimalno zavzeti s problemi, pred katere jih je postavila integracija. Čeprav je bila dejavnost KGPK zelo »pestra« in polna najaktualnejših problemov, saj primer KGPK ni specialen samo za lokalno področje, temveč interesanten tudi v republiškem merilu kot studija vreden primer integracije, se nobeden od zgoraj naštetih piscev ni potrudil ugotoviti resničen vir informacij pri nji-

danes že precej razvite strokovne službe, izvedena je delitev dela, ustanovljena je posebna HTV služba, razvija se notranje izobraževanje in načrtovanje kadrov, delovna in stanovanjska razmerja se prilagajajo zakonitosti, še posebej pa so zaživelj organi delavskega samoupravljanja. Tako smo nanizali le nekaj pokazateljev, ki kažejo na to, da prehojena pot ni bila brez rezultatov, čeprav je podjetje praktično še vedno v fazi reorganizacij.

Povrnimo se sedaj na danes aktualno vprašanje o podružbljanju gozdarske proizvodnje. Na to namreč meri zadnji članek v Dolenjskem listu, katerega avtorji bi radi z napačnimi informacijami ribarili v kalnem in se upirali s tem toku razvoja. Splošni predpisi o gozdnih predvidevanju kompleksno gospodarjenje z gozdovi ne glede na lastništvo, ker je edino taka pot ekonomsko utemeljena in v interesu ohranjanja gozdne mase navkljub eksploataciji. Zato so se formirala v naši republiki gozdnogospodarska območja, v katerih naj gospodarji z gozdovi tista gospodarska organizacija, ki razpolaga z ustreznim strokovnim kadrom, s koncentrirano mehanizacijo in ki je sposobna ustvariti dovolj močne finančne sklade za regeneracijo gozdarstva v celem gozdnogospodarskem območju.

Tako politiko vodijo tudi odločujoči forumi OLO Ljubljana, ki so že namenili vlogo nosilcev gozdne proizvodnje najmočnejšim gozdarskim organizacijam, to je gozdnim gospodarstvom, na Dolenjskem in Kočevskem pa KGP oziroma KGPK. Podružbljanje gozdne proizvodnje v zasebnih gozdnih zahteva od gospodarskih organizacij velikih delovnih in finančnih naporov, zato je razumljivo, da so temu najlažje kos gozdnarstva, vendar morajo tudi KGPK in KGP pričeti praktično izvajati te naloge s 1. 5. 1963. V konkretnem primeru pa KGPK Novo mesto poseže v interesno področje tistih organizacij, ki so sedaj izkoriščala zasebne gozdove. To je boleča točka; in namen zadnjega članka v Dolenjskem listu je prikazati KGPK kot podjetje, ki ne daje jamstva za dobro gospodarjenje z gozdnim zakladom. Odtod zgovorne številke v članku o prelivanju sredstev iz gozdarstva v kmetijstvo, ki naj prikažejo KGPK kot podjetje, ki ne bo imelo sredstev za regeneracijo gozdarstva zaradi kritja lastne kmetijske zgube, in odtod tudi trditve, lažno položena

gozdarstvem inženirju na jezik, da bi podjetje še naprej pokrivalo 75 odst. izgube v kmetijstvu. Za tolažbo vsem zaskrbljenim sporočamo, da je ta skrb popolnoma odveč. Podjetje je v skladu z zakonitimi predpisi moralo ločiti žiro račune po panogah, kar je onemogočilo prelivanje sredstev iz gozdarstva v druge panoge, pa čeprav so pod isto streho.

Toda podjetje gre dalje. V kratkem bo moralo razširiti gozdnogospodarno število na nadaljnjih 50.000 ha gozdov. To zahteva od podjetja velike napore, ki jih dejansko zmore le specializirano podjetje. Perspektiva je torej v gozdnem gospodarstvu tudi na Dolenjskem, s katero ne bo več mogoče odlašati.

Spoštovanim bralcem na koncu tega prispevka sporočamo, da smo se na njihovo željo pripravili zopet oglašiti v našem tisku. To bomo tudi storili, kadar bomo primorani odgovarjati na lažne ali tendenciozne sestavke o našem podjetju. V tem primeru smo pripravili podrobnosti tudi s konkretnimi podatki ali dejstvi o naši »pestrici« preteklosti in sedanjosti. Upamo pa, da ne bo zaradi tega koga glava bolela!

T. F.

Ugodnejši pogoji za potrošniške kredite

Po novem navodilu Narodne banke lahko dajejo od danes dalje delavcem in uslužbencem v rednem delovnem razmerju največ do četrtine čistega zneska osebnega dohodka, ki ga imajo v času, za katerega se odobri kredit. Tudi upokojencem in invalidom bodo dajale banke kredit v višini skupne pokojnine oziroma invalidnine, ki jo dobe v času, za katerega se zadolže, pripadnikom samostojnih poklicev pa do četrtine skupnega zneska, od katerega plačujejo prispevek za socialno zavarovanje.

Lastniki obrtnih delavnic bodo lahko v bodoče dobivali potrošniški kredit do četrtine osnove, od katere jim je odmerjen davek na dohodek za minulo leto oziroma za tekoče leto, če plačujejo davek pavšalno.

Delavci in uslužbenci v rednem delovnem razmerju, upokojenci (osebni in družinski), invalidi, pripadniki samostojnih poklicev, ki so socialno zavarovani, oficirji, podoficirji in uslužbenci JLA bodo lahko dobili potrošniški kredit za nakup vsega industrijskega blaga razen živil, z rokom odplačila od enega do treh let, kar je odvisno od zneska kredita in njihovih dohodkov. Na rok odplačila do enega leta bodo dajale banke kredite, ki ne presegajo zneska dvomesečnih prejemkov. Na triletno odplačilo bodo banke dajale kredit, če njegova višina presega petmesečne proslilčeve prejemke.

Lastniki samostojnih obrtnih delavnic bodo dobivali kredite z rokom odplačila do enega leta ne glede na višino odobrenega kredita. Uporabniki potrošniških kreditov so dolžni plačati v gotovini najmanj deset odstotkov zneska, ki se zanj zadolže za nakup.

To navodilo tudi predvideva, da banka prosilcu, ki je v redu odplačal polovico dolga po obstoječem potrošniškem kreditu, lahko odobri nov potrošniški kredit.

Ali že poznate SIMAZIN?

V zadnjih letih se je uveljavilo več novih sredstev za zatiranje plevela, kot so SIMAZIN, ATRAZIN in CESA-PRIM. Ti herbicidi se v glavnem uporabljajo za zatiranje plevela v koruzi, vinogradih in sadovnjakih. Ker so herbicidi zelo učinkoviti, želimo, da kmetje čim bolj segaajo po teh sredstvih, zato dajemo kratka navodila iz izkušenj LR Hrvatske, dobljenih v letu 1960.

Simazin je močljiv prah, ki ga posreduje tovarna PINUS iz Hoč pri Mariboru. Škropljenje s simazinom je najbolje izvesti neposredno po setvi koruze, a pred vznikom. V tem času plevel vznikne, ker je simazin najbolj učinkovit. Škropljenje se lahko izvaja tudi pozneje brez bojazni, da bi mlado koruzo uničili. Ko je plevel že razvil, je učinek simazina slabši, poleg tega je plevel že napravil nekaj škode.

Škropiti je potrebno, dokler so tla vlažna. Priporočljivo je škropljenje pred dežjem ali pa takoj po dežju. Na težjih, s humusom bogatejših tleh se uporabi 3-4 kilograma na ha, na lažjih, bolj revnih tleh s humusom pa 2,5-3 kg. Te doze uničijo večino širokolistnih plevelov in mnoge plevelne trave. Odporne so slak, preslica in še nekatere druge. Za uničenje pirnice je potrebnih 10 kg na hektar.

Za delovanje simazina je potrebno, da po njegovi uporabi dežuje, s čimer se sredstvo prenese do korenin plevela, ker deluje samo prek korenin. Če ne dežuje, se plevel nekako normalno razvija do 10 dni po prvih močnejših nalivih, nato pa začne propadati. Tudi če takoj po škropljenju dežuje, plevel vznikne, toda takoj nato propade.

Razen koruze je večina

drugih kulturnih rastlin zelo občuljiva za simazin, zato moramo pri njegovi uporabi paziti, da veter ne odnese škropiva na zemljo, pod katero se razvijajo korenine drugih poljščin. Zato mora biti posevek koruze čist (brez vmesnih posevkov). Po setvi koruze, ki je bila škropljena s simazinom, je sejal le dolocene poljščine. Tako se lahko pšenica seje le tedaj, če je bila doza simazina na 1 ha 4 kg in če je od uporabe simazina do setve na težjih tleh preteklo vsaj 4-5 mesecev, na lažjih tleh pa vsaj 6 mesecev. Poleg tega je treba pred setvijo pšenice izvesti globoko oranje. Ti predpisi veljajo tudi za oljno repico in zmesi ozirnne grašice ter strnin. Naslednje leto po koruzi, škropljeni s simazinom, se ne sme sejati detelja ali lucerna.

S pravilno uporabo simazina bo ostala njiva koruze nezapleveljena skozi vso vegetacijsko dobo ter bo odpadlo ročno okopavanje, zato se močno znižajo proizvodni stroški.

V vinogradu se škropi po prvi kopi; pirnico je možno uničiti le z dozo 10 kg na 1 ha.

Za površino 5 arov se porabi 25 dkg simazina in pribl. 40 litrov vode, to pomeni, da se uporabi za 2,5 ara ena vinogradniška škropilnica z 12 dežagramov simazina.

Marija Sušnik

Na sejmišču manj prometa

Na ponedeljkovem živinskem sejmu v Novem mestu je bilo precej manj prometa kot običajno. Ker so se zadnje čase cene plemenskim prašičem preveč dvignile, ni bilo dovolj kupcev. Živnoorejci so pripeljali na sejem 1244 prašičev, prodali pa so jih komaj 712. Prihodnjiki bo spet bolje, saj so morali na tem sejmu prodajalci pustiti v ceni, sicer bi nič ne prodali. Zdaj znašajo cene prašičkom 5500 do 9000 din.

Vsak četrtek: v vsako hišo našega okraja DOLENJSKI LIST!

»AVTODELI«

ODDELEK TRGOVSKEGA PODJETJA »ŽELEZNINA« V NOvem MESTU

obveščaja

vse gospodarske organizacije in ustanove, da si lahko prek našega podjetja nabavijo

VSE VRSTE VOZIL PROIZVODNJE IMV NOVO MESTO

na triletni kredit s 50 odst. lastno udeležbo

Postopek za sestavo elaborata je zelo enostaven!

Kupoprodajna pogodba, menica na znesek kredita in potrdilo banke o vplačilu zneska lastne udeležbe.

Za vse vrste vozil je dobavni rok TAKOJ. Informacije lahko dobite po telefonu 21-278 in 21-570.

NE ZAMUDITE PRILOŽNOSTI, POGOJI SO UGODNI!

JUTRI: plan in proračun novomeške občine

Predsednik ObLO Novo mesto tov. Sergij Thorževskij je sklical za petek, 12. aprila 1963, 22. skupno sejo obeh zborov ljudskega odbora, na kateri bodo predvsem poslušali poročila k predlogu programa razvoja in proračuna novomeške občine za leto 1963. Na vrsti je tudi obravnava predlogov novih občinskih odlokov.

Zgodnji krompir je že v zemlji

Na posestvu žužemberške zadrage so že posadili nad 2 hektarja zgodnjega krompirja sorte »Sirtema«. Tega so že lani imeli na manjši površini in so pridelali že 73. dan po saditvi dali na trg. Razen te vrste krompirja bodo posadili še krompir vrste »cvetnik«.

Vaš najboljši obveščevalec je DOLENJSKI LIST!

Bizeljanci so zadovoljni

Tovaris urednik!

Bizeljanci so zadovoljni. Saj so tudi lahko! Uresničila se jim je davna želja: prvega aprila so dobili še eno trgovino z lepo urejenim lokalom. Ena sama trgovina namreč ni več zadostala za potrebe tako velikega kraja. Potrošniki so o tem razpravljali lansko leto na zboru občanov. KO SZDL pa je posredoval njihove potrebe podjetju »Krka« v Brežicah, ki se je takoj lotilo dela.

Lokal je lepo urejen, skorajda sodobno opremljen in prostoren. Ob otvoritvi so bili prisotni tudi pogoščeni. Po-

trošniki so takoj pričeli nakupovati. Prodajalca Stos in Lerka Kovačič sta se morala že kar prvi dan hitro sukati sem ter tja. Zagotavljata, da bosta imela vedno na zalogi dovolj blaga, predvsem tistega, ki ga potrošnik najbolj potrebuje. Poslej bo delovni čas obeh trgovin daljši: nova trgovina bo odprta od 6. do 11. in od 14. do 16. ure, stari lokal pa od 7. do 12. in od 16. do pol 19. ure. Delovni čas ob sobotah bo kot doslej.

KO SZDL se zahvaljuje trgovskemu podjetju za razumevanje. Občanom Bizeljskega pa lahko rečemo: »Zelejte in želja se je uresničila. Se en dokaz več, da lahko zaupate vase in v SZDL.«

Rok Kržan, Bizeljsko

Še o prometni nesreči pri Otočcu

Lani novembra smo poročali o prometni nesreči pri Otočcu, v kateri se je motorist Ivan Pavlin s sopotnico Rozalijo Repše zaletel v osebni avtomobil inž. Veljka Brajovića iz Beograda, ki je po izjavi motorista ustavil svoj avtomobil tik pred njim in povzročil nesrečo, zatem pa pobegnil. O tem se je takrat precej govorilo, zato poročamo o poteku razprave nekoliko obširneje.

Obtoženi inž. Veljko Brajović, sodelavec inštituta »Boris Kidrič« v Vinčah, se je dne 4. aprila zagovarjal pred okrajnim sodiščem v Novem mestu. Zanimiva obravnava je potekala takole:

IVAN PAVLIN, motorist, je povedal, da se je s sopotnico peljal v smeri Novo mesto—Otočec, kar je zaslíhal za seboj hupanje avtomobila. Zapeljal je v desno, nato ga je avtomobilist prehitel s hitrostjo okoli 120 km na uro, zapeljal tik pred njega in ustavil, da se je on vanj zaletel. Sopotnico je vrglo na prtljajnik avtomobila, ki jo je vlekkel s seboj še kakih 20 metrov, nato je padla na tla. Oba potnika na motorju sta bila poškodovana, inž. Brajović pa avtomobila ni ustavil, temveč z veliko hitrostjo odpeljal naprej.

ROZALIJA REPŠE izjavlja isto kot njen kolega, dodaja pa še, da ji je ženska oseba iz avtomobila kazala jezik! Oba sta zahtevala za bolečine tako vsoto, kakršne ni v dolgotrajni praksi sodnika Vidmarja, ki je vodil obravnavo, še nihče zahteval.

LJUBICA GRUBOROVIC, sestra obtoženca, sicer profesorica v Beogradu: »Spomi-

njam se, da je brat tako močno pritisnil na sireno, da sem se zbudila iz spanja. Pogledala sem ven in opazila pred nami motorista in žensko osebo, ki se je na vso moč spakovala in pritegnila pozornost zaradi čudnega vedenja. Motorist se ni hotel umakniti in je zavil še v levo, nato smo ga vseeno prehiteli. Ko smo vozili mi spredaj, motorist za nami, se je ženska oseba na motorju še vedno čudno vedla. Nekaj časa sem jo še opazovala, nato pa skušala spet zaspati. Trudni smo bili, ker smo se vozili iz Neapelja domov. Naenkrat smo začuli udarec, brat je avto ustavil, izstopil in se kmalu vrnil, nakar smo se odpeljali dalje. Motorista sem videla, da je bil na nogah, pobiral je motor, ženska oseba pa je stala na cesti in žugala s čevljem drap barve...

ZORKA BRAJOVIĆ, mati obtoženca, pove isto, prav tako pričla Liljana Rusić iz Beograda. Nasprotni stranki sta vztrajno trdili vsaka svoje, tako da ni kazalo drugega kot narediti ogled na kraju nesreče, kamor so se odpeljali sodniki, obtoženec s pričami in Pavlin s sopotnico. Tudi tam so trdili vsak svoje, dokler niso prišli milličniki in kot strokovnjaki povedali, da je nemogoče pri vožnji s 120 kilometrov na uro ali tudi manj, ustaviti avtomobil na 3 metre, ne da bi se na tleh poznalo. Sledov zaviranja, ko se je pripetila nesreča, pa takrat ni bilo...

V sodni dvorani se je po ogledu razprava nadaljevala. Sodišče je ugotovilo, da inž. Brajović res ni ustavil avtomobila tik pred Pavlinovim

Malce čudn naslov, kajne? Se posebej za nas, ki smo vajeni, da nam enkrat na leto, ko kolektiv razpravlja o zaključnem računu, računovodja na hitro zdrda kopicico števil o osnovnih in obratnih sredstvih, o raznih vrstah realizacije, o »odvodih«, skladih in podobnem. Nato kdo od vodilnih še kaj pripomni, ostali molčimo in nemo dvignemo roke, da se strinjamo. — Takšno razlago lahko razume samo strokovnjak, nikakor pa ne delavec, kateremu je namenjena. Na žalost je v večini kolektivov še vedno tako.

Pri Pionirju so se letos zavede lotili drugače. Na pomoč so poklicali diaprojektor. Nadobudni domači risarji so narisali 14 tabelarnih

pregledov, ki so zelo na kratko, pa vendar dovolj razumljivo postregli s številkami o lanskem iztržku, o številu zaposlenih, o vrednosti osnovnih sredstev, o storilnosti in o medsebojnih odnosih in vplivih teh števil. Ti pregledi so bili obarvani, diaprojektor jih je močno povečal na platno, kar pa je bilo treba, je sprti razložil strokovnjak ali predstavnik sindikalne podružnice.

Na enak način so prikazali obseg lanskih storitev, delitev lanj ustvarjenega dohodka, razčlenili so notranje rezerve in se pomudili ob nacionalnem sestavu svojih delavcev. Vsi naštetih podatki so prikazovali stanje v celotnem podjetju, na posameznih gradbiščih in v ekonomskih

enotah. Podrobneje so se pomudili zlasti ob številu rednih, nepravilnih in bolniških izostankov ter so statistiko na posrečen način zabeležili z duhovitimi karikaturnami, ki so jih narisali sami ali pa izrezali iz časnikov. Marsikdo, ki dotlej ni vedel, da povzročijo kar 28 odst. vseh izostankov namišljeni bolniki, se je iz srca nasmejaj ob duhoviti karikaturi na filmskem platnu, ki je spremljala ta podatek, nato pa se je globoko zamislil. In nato naslednja slika z napisom: Če bi odpravili 98.648 ur upravičenih in nepravilnih izostankov, bi lahko zgradili 100 stanovanj... Tudi ob tem podatku se je marsikaj namišljeni bolnik prav gotovo zamislil. Za konec pa še napis: V letu 1962 je bilo 419.272

ur izostankov vseh vrst ali za 108.152 ur več kot v letu 1961.

Vprašanje, kakšen je bil uspeh takšne razlage zaključnega računa in poslovnega uspeha kolektiva, je odveč. Upamo, da bodo Pionirjevemu vzgledu sledili tudi v ostalih kolektivih. Poudarjamo pa, da diaprojektor ni pogoj, ker je mogoče poljudno razlago doseči tudi na druge načine. Pogoj je samo to: razumeti, da razlaga zaključnega računa ni zgolj formalnost, ki jo je treba opraviti, ampak dolžnost in potreba hkrati. Dolžnost in potreba, brez katerih ne bo moči živeti! Zato upamo, da Pionirjev način razlage ne bo ostal osamljena lastovka, Pionirju novatorju (pionir je že sam po sebi...) pa čestitamo!

ko je zahteval voz, je goljuf takoj priznal, da nima ne voza ne denarja.

Pred sodiščem je dejanje priznal in se kesal. Upošteva je prejšnjo kazen 2 let in 6 mesecev strogega zapora, mu je sodišče kazen spremenilo na 2 leti in 8 mesecev strogega zapora.

Lahkomiselni kurir

Na 8 mesecev zapora, pogojno za 3 leta, je bil pred nedavnim obsojen pred okrajnim sodiščem v Novem mestu M. H. iz Sevnice. V »Kopitarni« je bil kurir in kot tak dvigal na pošti denarne nakaznice in ostalo pošto za podjetje. Ker je imel le 18.000 din plače, s katero je moral preživljati sebe in še mamo, ki je za delo nezmožna in brez dohodkov, je sklenil denar, ki pride s pošto za podjetje, obdržati zase. To je osemnajstkrat storil, pa ni nihče zvedel. Kasneje so mu v podjetju prišli na sled, ko je prinesel s pošte nakaznico, denarja pa ne.

Skupno si je v dveh mesecih prilastil 158.000 din. Ker je obtoženec v podjetju takoj priznal krajo in začel se vračati, kar je vzel, je sodišče izreklo milo kazen.

motorjem, zanalasč pa sploh ne bi kaj takega storil, in ga je zato prvega dela obtožnice popolnoma oprostilo. Ker pa ponesrečencema ni nudil pomoči, čeprav ju je videl na nogah in čeprav sta pomoč menda odbila, ga je obsodilo na najmilejšo kazen 20 dni zapora, pogojno za dobo enega leta.

Prebrisani goljuf

4. aprila je sedel na zatožni klopi okrajnega sodišča v Novem mestu Stane Klemenčič, sofer iz Suhorja, sedaj na prestajanju kazni v KPD Dob. Lani je bil namreč v Ljubljani, kjer je nazadnje živel, obsojen zaradi šestih goljufij, tokrat pa so mu sodili samo za goljufijo, ki pri prvi razpravi sodišču še ni bila znana v celoti. Klemenčič je kot sofer C kategorije prav dobro zaslúžil, vendar se mu je zdelo to vse premalo, zato je poskusil z goljufijo. Ker mu je prvič uspela, je poskusil verugo itd., dokler ni začel živeti samo od tega.

Pred dvema letoma je v neki črnomaljski gostilni naletel na znanca iz domačih krajev in mu obljubil, da bo priskrbel poceni gumni voz, za katerega se je ta znanec zanimal. Dejal je, da je v službi prav pri takem podjetju, ki ima gumni vozove in da ga bo prav gotovo priskrbel. Seveda je hotel 30.000 din za uro. Kupec mu je denar dal, in ker se je Klemenčič čez nekaj dni spet vrnil, češ da je treba vsaj še 20.000 din, da bo voz na pol plačan, je dobil tudi ta denar.

Ker po dveh mesecih voza še ni bilo, je tisti, ki je dal denar, zamislil in odpravil v Kočevje iskat Klemenčiča, ki je bil tam v službi. Možak je povprašal v hotelu Puleg za Staneta Klemenčiča, ki je rekel, da tu stanuje, osebe pa o njem ni nič vedelo. S težavo ga je staknil nekje v Kočevski Reki, in

Splošno mizarstvo v Vidmu-Krškem se širi

Proizvodne prostore Splošnega mizarstva v Vidmu-Krškem bodo še letos povečali tako, da bodo stavbo podaljšali za 10 metrov, hkrati pa povečali skladiščne prostore, da bodo enkrat večji. Za boljše proizvodnjo potrebujejo več novih strojev. Enega so že kupili, za ostale pa se pogajajo s tovarno papirja in celuloze, ki bo opustila svoj mizarški obrat. Če to ne bo uspelo, bodo morali kupiti stroje na domačem tržišču. Kolektiv je imel v lanskem letu 119 milijonov dinarjev realizacije, letos pa kanijo narediti za 120 do 125 milijonov dinarjev vrednosti. Izdelujejo samo pohištva in opre-

me po naročilu, največ za gostinske objekte; trgovine, ustanove, pa tudi stavbo pohištvo in sobne opreme. V obratu je, odkar so se združili z mizarstvom v Prekopi in v Kostanjevici ter z žago v Malem Mraševem, zaposlenih 100 ljudi. Na novo vključeni obrati so v začetku zaradi oddaljenosti povzročali nekaj težav s prevozi, odkar pa so kupili svoj kamion, gre laže.

Mali oglasi v domačem listu: zanesljiv uspeh! V vsako hišo: DOLENJSKI LIST!

»KRKA, REKA SINJAJOČA...« je zapel neki dolenjski pesnik. Tudi na tej sliki jo vidimo, kako razširpava s svojimi pomladnimi čari. Nad vrhami, ki se ogledujejo v mirni gladini vode, tudi pokojni slikar Vlado Lamut ne bi bil razočaran. Vrbe so bile priljubljen motiv Lamutovih likovnih kompozicij.

Miha Podgornik preklicuje

Objavljamo pismo, ki ga je našemu uredništvu poslal Jože Prešeren, Ljubljana, uredništvo Tribune, Pojanska 6 (doma iz Novega mesta). V pismu preklicuje, kar je napisal o Dolenjskem listu v Tribuni letos 27. februarja pod izmišljenim imenom »Miha Podgornik«. Njegovo pismo objavljamo v celoti brez najmanjšega popravka; bralci bodo v njem sami lahko spoznali vzvišen odnos pisca do »problemov provinc«. Če je zaup »pisanje proti takim negativnim pojavom (kot jih opisuje naš uvodnik POD NOGAMI SO TLA, Dol. list, 14. 2. 1963 — op. uredn.) danes moda«, potem z njim res ni moč polemizirati. Njegove očitke o »varovancih« in podobno seveda zavračamo tudi danes. Pisca moramo razočarati tudi v njegovem veselju, da nas je »njegova bodica zadela v živo«; ne, ni nas — ni namreč priletela s pravega loka, končico pa ji je sam odlomil že takrat, ko jo je z jezo sprožil v »provinc«.

Po dveh sestavkih objavljenih v zadnjem času v našem listu pod naslovom »Miha Podgornik in provinca« sem naravnost prisiljen, da dodam k temu nekaj svojih pripomb. Ime Miha Podgornik ni več samo golo ime, ampak je — vsaj za bralce, ki o tem niso podrobneje poučeni — gotovo že postalo pojem. Ob grobih žaljivkah, ki so bile v

gornjih člankih naperjene na neko določeno osebo (poučarjan: eno samo osebo), nikakor ne morem ostati pasiven. V tem svojem pismu ne nameravam polemizirati s katerimkoli od obeh piscev omenjenih sestavkov, moj namen je: javnosti (na katero se sklicuje tudi tovariš T. Gošnik) na nek način dokazati, da Miha Podgornik

le ni »eden tistih sanjačev... ki od daleč opazujejo življenje...«. Če mi to ne bo uspelo še sedaj, sem prepričan, da mi bo kdaj kasneje. Za enkrat pa naj ostanem še: Miha Podgornik.

Res, po besedah, ki sem jih o v našem listu napisal, nisem pričakoval, da mi boste za to preskrbeli kolajno. Ne, popolnoma sem se zavedal svojega dejanja. Res pa je tudi to, da nisem pričakoval, da vas bo ta bodica zadela tako v živo. Moje besede ste doumeli ostreje, kakor pa sem jih jaz mislil. Tega nisem mogel predvideti. Če bi, tistih besed prav gotovo ne bi napisal: Tako pa: zdaj jih preklicujem. Tudi jaz ugotavljam, da bi bila vsaka polemika nesmiselna. Umikam se, ker mi je iz zgodovine znano preveč primerov, ko so morali celo veliki duhovi v boju s provinco kapitulirati. Ob zaledju, kakršnega si je poiskal vaš list, osta-

nem nemočen, ker sem sam. Pri vsem sem se paučil le to, da se v kakršnekoli »kritiki« province ne bom več spuščal. To mi je ponoven dokaz, da ta objekt prinese le hvalo.

Naj opravičam na kratko z jedrom mojega pisma uredništvu Tribune — o Ligi Omega. Moja precej pavšalna ugotovitev, da so njeni člani največini otroci dobro situiranih staršev, nikakor še ni očitek. Nimam nikakega vzroka, da bi jim to očital, ugotovitev samo, pa še lahko argumentiram z dejstvom, da je treba ob vpisu plačati 10 tisočakov, ki so sicer utemeljeni z nakupom opreme in raznimi režijskimi stroški. Sicer pa: čenče, na katere sem se oprl, niso še popolnoma pozabljene! In: ali so res bile samo čenče? Člani kluba Lige Omega so mi v Tribuni odgovorili sami, kakor ste bili tudi vi prepričani v svojem članku. Kdo lahko dokaže, da niso v svojem relativnem katekizmu še kako zmedenega narcizma, mojih »namigovanj« potrdili? Njihov odgovor je obenem tudi po-

polna diskvalifikacija vašega zaupanja v Ligo Omega.

Po vašem članku bi nekdo lahko sodil, da me odlično poznate. Zrno od plev znam ločiti le sam. To, da mi očitate, da ni res, kar sem napisal v uvodu svojega pisma, me ni popolnoma nič prizadelo. Prizadel pa me je očitek, da imam »razen štipendije tudi primerno lep honorar za časnikarsko delo pri nekem slovenskem listu«. Niste mogli vedeti, da mi študentski dodatki, ki ga prejmem, ne zadostuje za preživljanje. Kdor verjame, da ni mogoče shajati s sedmimi tisočaki na mesec, mi bo tudi verjel, da sem bil na honorarno zaposlitev prisiljen in da mi tisti »primerno lep honorar« ni bil samo konjček. Pa nič zaradi tega, nikdar ne bom družbi zato nehvaležen, ampak popolnoma nasprotno!

In na kakšen način mi oporekate kritizirati moje kolege, ki pred ljudmi nimajo ugleda? S tem, da ste mi nprtili kopicico starih očitkov in že nekaj let starih čenč,

ki pa so prvotno name najmanj letele. Ali niste s tem zavrnili tudi sami sebe, ko ste mi malo prej očitali, da pogrevam stare čenče o bunker baru? Ali ste prepričani tisto o sedmih kozarcih na aneki strokovni ekskurziji? Jaz sem, ampak popolnoma nasprotno kakor vi. Ste me mar videli v kavarni ob grizenju steklenine? Nikakor nečem sprejemati nase dejanj »objestnosti in presilstva«, ki so jih storili moji kolegi. Ste prepričani, da ni bilo zraven nobenega od studentov, vaših varovancev, članov Lige Omega? (Je mar tudi to netovariško?) O gnejtem članku proti alkoholizmu ne vem ničesar. Tudi po tem lahko sodim, da ste informacije malce zamešali!

Poznam člane tega »mladinskega kluba«, z njimi pa se po žabarskih njivah, po Krki in drugod okoli Novega mesta nisem nikoli podil. Te možnosti nisem imel. Sicer pa: preveč smo si vsak sebi, da bi se z vami lahko spuščal v kak resen pogovor o tem. Lahko vam rečem le to, da mi je izročilo tistih

Za boljšo opeko več kruha

• Na levem bregu Krke med Stražo in Novim mestom so zemeljske plasti nenavadno bogate gline in drugih rudnin. To so ugotovili že v prejšnjih stoletjih, prišli pa so še do enega važnega zaključka: da se da glina, ki jo kmetje prekolnejo, če jo majdejo na njivi (gline je nerodovitna in ne prepušča vode), tudi koristno uporabiti. Začeli so jo oblikovati v kose. Da bi bila opeka odpornejša, so jo žgali na ognju.

• Na levem bregu Krke je bilo včasih veliko manjših opekarn, opeko pa so izdelovali zlasti za potrebe zasebnih graditeljev stanovanjskih in gospodarskih poslopij. Iz tega časa sta tudi opekarni v Zalogu in Prečni, redki, ki sta se ohranili skozi vojne vihre.

• Po prvi svetovni vojni je opekarna v Zalogu preživela kar dva skoraj katastrofalna ognjena »krsta«: požgana in porušena je bila v času okupacije v drugi svetovni vojni, plamen pa jo je zajel tudi leta 1952.

• Danes je opekarna v Zalogu (po združitvi z opekarno v Prečni) velik proizvajalec opečnih izdelkov. Izpopolnjena mehanizacija (ročna obdelava je davno minila) je uveljavila vse pogoje, da že konkurira ostalim proizvajalcem opeke.

Preden je opekarna v Zalogu postala to, kar je danes, je morala prehoditi prav trnovo pot. Njena pot je bila podobna vsem drugim proizvajalcem v industriji gradbenega materiala,

ki so bili v težavah zaradi zastarelih proizvodnih obratov in drugih činiteljev, ki so zavirali porast proizvodnje. V zadnjih letih je proizvodnja gradbenega materiala v državi zelo narasla,

in to predvsem zaradi večje proizvodnje v rekonstruiranih obratih ter na račun novih zmogljivosti v teh obratih. V tem času se je pojavil navidezen presežek raznih vrst gradbenega materiala. Do tega je prišlo predvsem zato, ker so predvidevali, da bo moderna proizvodnja v izboljšanih obratih izpodrinila staro, primitivno proizvodnjo tistih obratov, ki se še niso uspeli modernizirati. To je v nekem smislu pomenilo, da bi morali vsa podjetja, ki so delala na obrtniški način, zaupati, saj niso bila sposobna izdelovati kvalitetne proizvode. Ker pa je bilo res sposobnih podjetij za izdelavo gradbenega materiala sprva še zelo malo, izdelovala pa so več, kot je bilo predvideno (na drugi strani so pošiljale na trg svoje proizvode tudi opekarnice z obrtni-

skim načinom izdelave), so cene izdelkom na trgu nenadoma močno padle. Vse to je imelo za posledico, da mnoga podjetja v opekarniški stroki niso ustvarila potrebnih sredstev za mehanične izboljšave svojih obratov oziroma proizvodnje v teh obratih. Izhod iz takih težav so posamezna podjetja iskala na najrazličnejše načine. Nemalo je bilo takih, ki so se začela pogajati s sosedi o združitvi. Isti vzroki so združili tudi opekarni v Zalogu in Prečni. Ko so združevali ti dve podjetji, so videli v integraciji zlasti tele prednosti: razpoložljiva sredstva obeh podjetij (kasnejših samostojnih obratov oziroma ekonomskih enot združenega podjetja) bodo lahko vlagali v modernizacijo proizvodnje, medtem ko naj bi združeno podjetje začelo razmišljati o specializaciji proizvodnje, ustrezni delitvi dela in enotnem nastopu na trgu. Specializacija v opekarski industriji je nujna predvsem zato, ker trenutna proizvodnja po načinu, da »eden dela vse«, ne dovoljuje serijske izdelave artiklov, kar pa seveda tudi ne ustreza potrebam na tržišču.

Dejstvo, da je tudi po združitvi opekarn njuno tržišče skupno, je v nadaljnjem razvoju združenega podjetja izrednega pomena. Nedvomno ustvarja enega poglobitih pogojev za uresničenje specializacije proizvodnje in delitve dela. To so si v podjetju zamislili takole: obrat v Prečni naj proizvaža polnozično opeko in votlake, obrat v Zalogu pa naj se specializira za izdelavo elementov za stropne in predelne stene ter zidne bloke po modularnih izmerah. V ta namen se je tudi začela rekonstrukcija obeh obratov in je prvi del v prvi fazi obnovne in izpopolnjevanja že končan. V naslednjem obdobju bo zlasti napredoval obrat v Zalogu.

Perspektiva se mu obeta zaradi tega, ker ima vse pogoje, da ugodni potrebam modernega gradbeništva, ki zahteva zlasti večje zidne elemente, razen tega pa je v neposredni bližini zaloške-

Delavci vlečejo jeklen podstavek za neki stroj... Se malo, pa bo pod temi strehami spet vse polno surove opeke

ga obrata bogata zaloga zelo kvalitetne gline.

Perspektivni razvoj podjetja ne obeta bistvenega povečanja proizvodnje, niti zaposlovanja novih delavcev. Nasprotno se bo z dokončno ureditvijo in usposobitvijo mehanskih naprav za najkvalitetnejšo izdelavo gradbenih materialov delovna sila občutno zmanjšala. Nameravajo urediti tudi vrsto drugih vprašanj, ki ovirajo proizvodnjo. Predvsem menijo, da bi odvisnost od vremenskih razmer lahko zmanjšali na ta način, če bi podaljšali obdobje sezone, torej čas, ko lahko kopljejo glino.

Tako perspektivo si je zamislil kolektiv obeh obratov in je le malo članov, ki temu nasprotujejo. O vseh zadevah so se že davno seznanili vsi organi — upravni in samoupravni, sindikat in ostali činitelji. Zato je lahko delati, pravijo.

Po združitvi sta obrata v Zalogu in Prečni postala samostojni ekonomski enoti. Vsaka enota ima svoje samoupravne organe z določeni pristojnostmi. Tako obratna delavska sveta samostojno razpravljata o delitvi osebnih dohodkov, organizaciji proizvodnje, sprejemu in odpustu delavcev in drugem. Ostala vprašanja rešuje na svojih zasedanjih centralni delavski svet.

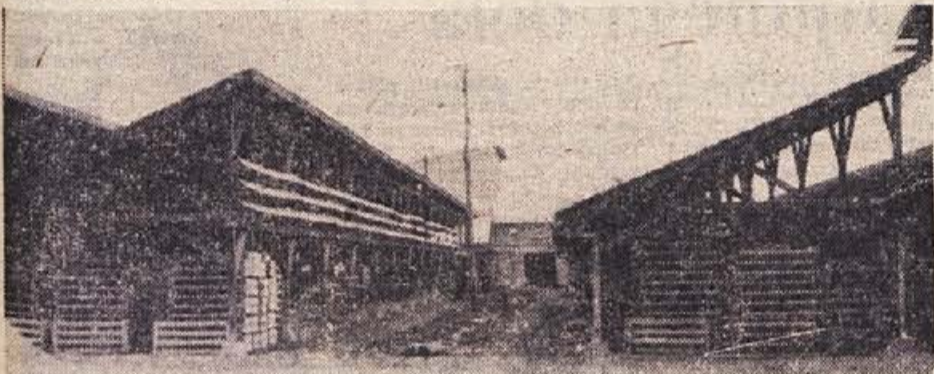
Ne samo proizvodnja, tudi skrb za proizvajalca je na dnevnem redu vseh sestankov, posvetov in pogovorov v okviru upravnih, samoupravnih in drugih organov podjetja. Podjetje je v Za-

logu organiziralo menzo, kjer dobi vsak delavec enolončnico za polovično ceno. Razen tega sta oba obrata zgradila ali kupila 5 družinskih in 7 samskih stanovanj. Z ozirom na predvideni razvoj bodo potrebovali tudi nove strokovne kadre. Zanje nameravajo preskrbeti stanovanja v Novem mestu.

Podjetje oziroma njegov organi razpravljajo pogosto o svojih problemih, proizvodnji, trgu in podobnem. V zadnjem času pa teko zelo pogosto razprave o notranji ureditvi podjetja in odnosih, kot bo predvidel statut gospodarske organizacije. Pri centralnem delavskem svetu je že osnovana komisija, ki ima polne roke dela. Pripravlja se tudi prvi osnutek statuta. Centralni delavski svet je na eni izmed sej že sprejel teze, po katerih naj bi bil prirejen ta osnutek. Po osnovni zamisli bo statut razdeljen na devet poglavij, od katerih bo vsako obdelalo določeno področje. Predvidevajo, da bo osnutek statuta zaloške opekarnice izdelan do konca aprila, ko bo dan v prvo razpravo, najprej organom, potem pa tudi kolektivu.

Nedvomno je za proizvajalce v času, ko se je že začela sezona odkopov, najvažnejše to, da bodo dali vse od sebe in ustvarili vse pogoje za ugoden plama svojih izdelkov na trgu. Čim več in čim boljše proizvajati ter vse tudi prodati! To je njihovo geslo, kajti na ta način ustvarjajo tudi svoj osebni dohodek.

I. Zoran

V takih kozolčkih se suši surova opeka

Priprave na volitve v celjskem okraju

V vseh občinah in volilnih enotah so imenovali organizacijsko-politične štabe za volitve. — Na današnjem zasedanju obeh zborov OLO v Celju ter na jutrišnjih in po-jutrišnjih sejah občinskih ljudskih odborov bodo sprejeli ustrezne odloke glede volitev.

Občinski organizacijsko-politični štabi za volitve so že začeli z organizacijsko-političnimi pripravami, hkrati pa v vseh občinah izvajajo tudi organizacijsko-tehnične priprave. Urejujejo volilne imenike, določijo so volilne enote in volišča, predlagali volilne odbore in volilne komisije in določili število članov v posamezne občinske skupščine. Te bodo štela 54 do 80 odbornikov, medtem ko predvidevajo za okrajno skupščino 75 odbornikov.

Organizacijsko-politični štab za volitve pri okrajnem odboru SZDL se je v ponedeljek drugič sestel in razpravljaj o doslej izvedenih pripravah za volitve in o prihodnjem delu. Predvsem je ugotovil, da v vseh občinah priprave potekajo v skladu s smernicami nedavnega plenuma OO SZDL. Občinski in krajevni štabi za organizacijske in politične priprave posvečajo zdaj glavno skrb zborom občanov in proizvajalcev, na katerih bodo predlagali in sprejemali kandidature. Okrajni štab je zlasti poudaril, da mora organizacija SZDL zagotoviti demokratičnost pri predlaganju kandidatov in poskrbeti, da bo sestav skupščin takšen, da bodo skupščine sposobne reševati naloge v prihodnjem obdobju. Spričo tega bodo

na zborih občanov in proizvajalcev največ razpravljali o vlogi in nalogah prihodnjih skupščin ter o tem, kakšen naj bo sestav skupščin, da bodo kos nalogam.

Na seji okrajnega štaba so predlagali, naj bi zbori proizvajalcev bili pred zbori občanov, da bi se proizvajalci lahko bolj pripravili udeležiti zborov občanov tam, kjer stanujejo in živijo. Razen tega bodo pred zbori občanov in proizvajalcev še sestanki krajevnih političnih aktivov in političnih organizacij.

Jutri in pojutrišnjem bodo v vseh občinah celjskega okraja seje občinskih ljudskih odborov. Na teh bodo sprejeli ustrezne odloke glede volitev, okrog 20. aprila pa se bodo že začeli zbori občanov in proizvajalcev. Predvidevajo, da bodo z zbori končali do 5. maja. Preostali čas do volitev naj bi izkoristili za predvolilne sestanke in zborovanja, na katerih bi razpravljali o razvoju na vseh področjih gospodarstva in družbeno-politične dejavnosti v pretekli mandadni dobi, prav tako pa tudi o sedanjih in prihodnjih nalogah.

Štab za organizacijske in politične priprave za volitve pri okrajnem odboru SZDL v Celju je na svoji seji v preteklem tednu poudaril predvsem pravilno pojasnjevanje sestava prihodnjih skupščin, njihovo vlogo in naloge. V skladu s tem je treba poskrbeti, da bodo kandidirali ljudje, ki bodo te naloge lahko tudi opravili. Zaradi tega je treba zbere občanov in proizvajalcev dobro pripraviti in poskrbeti, da se jih bodo udeležili tudi člani delovnih organizacij. Mladinske organizacije in konferenčne žene naj poskrbijo, da se bodo mladi ljudje udeležili zborov občanov in pri kandidiranju podprli mlade kandidate in kandidatkinje. V volilne priprave naj se vključijo tudi vsa društva, volišča pa naj bodo razporejena tako, da bodo omogočila hitro izvedbo volitev.

Miha Podgornik

pa za njih ne moremo reči, da od daleč opazujejo življenje. Taki so kvečjemu zaradi preveč intenzivnega doživljanja sveta.

Spraševali ste se od kod tak pogum in moralna pravica... Tudi jaz se sprašujem od kod vam pravica brskati po mojem lastnem svetu. To, da ste vedeli, kdo je Miha Podgornik, je bila gola slučajnost. Kako bi me zavrnil, če tega ne bi vedeli? Vaše privatno življenje sem jaz pustil pri miru, ker do njega nimam pravice, vsaj dokler vi ne posežete v mojega. In zdaj ste posegli. Ni ste mogli zavrtni neresnice kot take?

Tudi jaz teh vrstic ne bi bil napisal, če bi me vaš članek prepračil in mi jasno dokazal, da sem bil v zmoti. Do tega bi kljub temu moral priti sam. V uvodu sem povedal, čemu te vrstice. Že trohica časti in ponosa bi me prislilla k temu pisanju.

O post scriptum F. Setinca bi omenil samo to, da mi ni povedal ničesar novega.

Miha Podgornik

labarskih polj samo breme. In vem, da nimate nikake pravice meni očitati do njih netovarištvo.

»Babjih čenč v našem tedniku nismo in ne bomo nikoli pobirali.« Malo prej sem vam dokazal, da ste jih. Ste jih res zdaj prvilč? Kaj enostavno je tudi proglasiti nekoga za pobalina in jeznega mladeniča. Izbrali ste si pač najenostavnejši način zavrtnje in tako bi me prav lahko proglasili tudi za norca. To je tista poslednja tablica — izraz vaše nemoči. Nisem se čutil prizadetega ob vašem uvodniku »Pod nogami so tla«, ker sem vedel, da je pisanje proti takim negativnim pojavom danes moda. Obrnili ste se na premajhne ljudi in splošne diskusije o kulturi se s tem niste lotili na pravem koncu. Ko bi postal vaš problem mladim pisnikom in pisateljema družbeni problem, bi šele imeli pravico tako pisati o njih. Tako pa ste se oprli na čenče o teh mladih ljudeh; njihovo obnašanje je zbudilo v oči že nazarskoga, ki njihovega sveta ni hotel razumeti. Nikakor

Pravilna prehrana in zdravje

Ob proslavljanju letošnjega svetovnega dne zdravja (7. aprila) poudarja svetovna zdravstvena organizacija geslo »Pravilna prehrana in zdravje«. Ta vodilna misel naj spomni današnji svet, ki živi v atomski dobi in posega po vsemirju, da je na naši Zemlji še vedno nad polovico prebivalstva, ki živi v tako slabih razmerah, da nima dovolj hrane in je zaradi tega podhranjeno ali celo še huje, da zaradi lakote umira za to ali ono boleznijo. Ker nas je na našem planetu sedaj 3 milijarde, pomeni, da več kot 1 in pol milijarde ljudi strada.

Organizacija združenih narodov za prehrano in poljedelstvo (FAO) je začela svetovno kampanjo proti lakoti in svetovna zdravstvena organizacija se ji je pridružila. Da bo akcija uspela, je nujno, da sirom po svetu sodelujejo v njej vlade in ljudstva vseh dežel, bogatih in revnih, razvitih in nerazvitih, ter da poprimajo hkrati na področju poljedelstva, medicine in vzgoje.

Pri nas v Evropi in v naši državi takih problemov ni. Vendar pa je nepravilna prehrana vzrok večini bolezni, da ne govorimo o tem, da nepravilna prehrana ne daje organizmu tiste moči, ki je potrebna, da bi premagalo že začete bolezni.

Spomniti se moramo, da so v naši prehrani važne določene skupine snovi, ki jih moramo dobiti, sicer nekaj z našim zdravjem ni prav. Običajno govorimo o naslednjih nujnih sestavinah hrane: voda, beljakovine, ogljikovi vodni, maščobe, vitamini in rudninske snovi. Pomanjkanje katerekoli od teh ali pa posameznih snovi v eni teh skupin povzroča nerav-

novesje v presnovi in v organizmu ter ima za posledico bolezni.

Običajno pa je pri nas tako, da uživamo premalo pestro hrano, tako da ne dobimo dovolj vseh snovi vase, ali drugače povedano, da je sorazmerje v hrani napačno. Znano je, da pojemo vse preveč ogljikovih vodonov, mnogo premalo pa beljakovin živalskega in rastlinskega izvora, vitaminov in rudninskih snovi. Zaradi enostranske prehrane, ki jo uživamo in ki je sicer lahko tudi obilna in nas dejansko nasiti, pada obrambna moč organizma, groba moč mišic, odpornost pri delu, pride do prehitre utrujenosti in do preutrujenosti, do prebavnih motenj, do motenj v vidu, živčnem sistemu, koži itd. Pri otrocih v razvoju se kosti ne zaraščajo pravilno in se te ne razvijajo pravilno, odpornost pada, mišice so slabotne, rast v celoti je manjša, pojavlja se bledica in podobno.

Druga skrajnost v naši prehrani povzroča preveliko debelost, posebno po 40. letu starosti, kar spet obremenjuje srce in ožilje.

Pravilno bi bilo, da bi bila naša hrana pestra, da bi jedli večkrat na dan in da bi zajtrku posvetili večjo pozornost. Premalo je v naši prehrani mleka, rib, sadja in zelenjave vseh vrst, preveč pa kruha in krompirja.

Precej pomagajo v naši prehrani solske malice pri otrocih in malice oziroma enolončnice v podjetjih, vendar je potrebno preusmeriti način prehrane tudi doma.

Ce bomo pravilno jedli, se bomo obvarovali mnogih nevarnosti, naše življenje bo prijetnejše, polnejše in tudi daljše.

Dr. B. O.

Prazgodovinski grobovi na Mestnih njivah

Zadnje dni meseca marca so delavci gradbenega podjetja Pionir iz Novega mesta pričeli z gradnjo stanovanjskih blokov na Mestnih njivah v Novem mestu. Prostor, kjer bo stalo novo stanovanjsko naselje, se razteza ob vznožju hriba, na katerem stoji domačija posestnika Franca Klemenčiča, zadaj za naseljem »Kolonija« ob Cankarjevi cesti. Urbanistični načrt Novega mesta je na tem področju predvidel dvanajst stanovanjskih blokov, od katerih bodo letos sezidali štiri, morda tudi pet. Naselje se bo raztezalo v blagem loku, ob vznožju Mestnih njiv od zahoda proti vzhodu.

na. Vanje so dajali pepel pokojnika, ki so ga poprej sežgali na grmadi. Zato v žarah vedno najdemo pepel, oglenino in drobce nezgorelih kosti. Na vrh pepela so polagali skromne pridanke, ki sta jih možki ali ženska za življenja uporabljala. Tako najdemo v žarah drobno bronasto iglo, bronasto zaponko ali pa glinast vijček, ki je služil kot obežilo za nitko pri statvah.

Pokop je bil kaj enostaven: izkopali so primerno veliko jamo, vanjo položili žaro in jo zasuli z zemljo. Seveda nam niso znani poglobni obredi takratnih prebivalcev, saj nimamo nobenih pisanih virov ali

veliko grobov. Ti so na eni strani revni, z malo pridakov, na drugi strani pa posamezni grobovi velikašev, plemenskih in rodovnih vođij ali knezov in njihovih žena. Grobovi ilirskih veljakov so prav bogati in razkošno opremljeni, saj so pokojniku položili v grob vsa odličja in opremo, kakršno so nosili za življenja ob svečanih prilikah. Večkrat so pokopali velikaša celo skupaj z njegovim konjem. Takšni grobovi-gomile so bile na desnem bregu Krke v Kandiji, na območju današnje Kristanove ulice in na Znančevih njivah. Druga skupina gomil pa je bila na Marofu, na hribu nad Kettejevim drevoredom.

Iz leta v leto se množijo arheološke najdbe, izkopane na področju Novega mesta. Izvrstna lega ob Krki in pripravna zemlji-

šča za obdelovanje, pašo in lov so že v prazgodovini mikala ljudi, da se tukaj naselijo. Zaradi številnih pomembnih najdb spada danes Novo mesto v vrsto najvažnejših ilirskih postojank v Sloveniji.

Pri vseh zemeljskih delih, bodisi na polju ali pri gradnjah, naj bodo odgovorni ljudje pozorni na izkopanine in naj o najdbah vedno obvestijo najbližji muzej. Le na ta način najdbe ne bodo uničene, kajti samo strokovnjak lahko presodi, kakšno vrednost imajo najdeni predmeti. Delovodji gradbišča na Mestnih njivah tov. F. Udovč velja zahvala, da je pravočasno obvestil muzej o najdbah in nudil vso pomoč na terenu. Ker zemeljska dela na Mestnih njivah še niso končana, pričakuje mo novih najdb.

Tone Knez

Položaj krajevnih skupnosti v občinskih statutih v novi številki »OBČANA«

28. številka »Občana« prinaša na uvodnem mestu članek Borisa Mikuša o položaju krajevnih skupnosti v občinskih statutih. Vladko Majhen komentira zakon o urejanju mestnih zemljišč, ing. Marijan Prezelj pa navaja nekaj misli o graditvi mest in stanovanj s svetovnega kongresa urbanistov v Parizu. Precej prostora v listu je tokrat posvečenega problematiki zdravstva in socialnega zavarovanja.

Stane Plut: Pravilniki komunalnih skupščin socialnega zavarovanja in Sodelovanje občanov pri delu zdravstvenih zavodov; Slavko Kober: Integracija zdravstvenih zavodov; Janez Erjavec: Ob osnutku novega pokojninskega zakona. Zanimiv je kritični članek Smiljana Samca:

Kultura in samoupravljanje. Dalje piše Oto Vildman o tem, kam naj gre mladina po končani osemletki, Rastko Bradašja o kreditiranju zasebnih lastnikov turističnih sob, Joško Humar o delu poravnalnih svetov, Peter Vesel o obdavčitvi kmečkih zemljišč, Milan Škof o uzakonjenih spremembah v odnosih do obrti. Tehtna in zanimiva sta prispevka Zvoneta Kržišnika Gospodarska rast Bele krajine in Specializirana proizvodnja povrtnin, ter članek Rozike Zigon o aktualnem problemu ostarelih kmetov. Razen omenjenih sestavkov je v listu še vrsta drugih prispevkov in fotografij.

Sporočamo, da bo prihodnja, 29. številka, v glavnem posvečena bližnjim volitvam.

Iz scene njunega dela

Niko Golob in Ljubo Zagar, predmetna učitelja za likovni in tehnični pouk v osnovni šoli »Katja Rupena« v Novem mestu, se v prostem času rada »pozabavata« s svojim »konjičkoma«. Noben greh ni, če izdamo ta njun skupni »konjiček«: scenografija, izdelovanje obveščevalnih in reklamnih plakatov, reklamnih panojev itd., saj sta v teh stvarih prava mojstra in znana vsaj med novomeškimi naročniki. Kot sta povedala, delata samo po naročilu. Redno prosvetno delo v šoli pač ne dovoli, da bi mislila na kaj več, kot lahko naredita. Časa ni.

Zanimalo me je, kako sta zadovoljna in kaj mislita o tem in onem.

— Najprej o tem, kako nastane scena?

»Poklicna scenarista nisva, ker pa v Novem mestu ni nikogar, ki bi se poklicno ukvarjal s scenografijo, so naju lani naprosili, da izdelava sceno za »Othello«, ki ga je uprizorilo novomeško gledališče. Delo, seve, ni bilo lahko, kajti načeloma mora scena za gledališko delo ustrezati piščevji zamisli in režiserjevim zahtevam. Toda po sporazumu z režiserjem sva le našla scenski izraz,

ki je še najbolj ustrezal odrski uprizoritvi. Kot scenografa sva morala biti vse, od mizarja do pleskarja, kar pri poklicnih scenografih ni v navadi. Ti samo napravijo načrt za sceno in so s tem v glavnem opravili svoj posel.«

— Kakšen plakat je po vašem mnenju najbolj učinkovit?

»Resnica je, da imava mnogo več dela z izdelavo plakatov za razne naročnike, z dekoracijami prostorov za najrazličnejše šolske in druge proslave in podobnim. O plakatu pa tole: profesor na likovnem oddelku VPS v Ljubljani (kjer sva študirala) je ob neki priložnosti de-

jal, da je učinkovit plakat le tisti, mimo katerega se pelješ z avtomobilom s hitrostjo 50 km na uro in na razdalji 50 metrov še ugotoviš, zakaj je plakat. Če hočeš to ugotoviti, je nujno, da je plakat likovno dognan, enostaven in izdelan v stilu. Na njem mora biti pravilna razporeditev teksta, pisanega z enotnimi črkami, po možnosti v eni ali dveh barvah. — Zal vidimo v Novem mestu razna propagandna in obveščevalna »skrupucala«, ker vsakega počekaneva lista papirja pač ne moremo imenovati plakat. Tudi tiskani plakati niso vedno dobri, medtem ko so plakati, ki napovedujejo nove filme, prej kič kot lično izdelan lepak.«

— Se kaj iz vašinega dela?

»Po naročilu Planinske zveze v Novem mestu sva lani izdelala dva večja plakata za turistične namene. To sta pravzaprav dva velika reklamna panoja, ki nazorno prikazujeta vse, kar mora izvedeti turist, ki pride v naše kraje. Eno tablo so nameravali postaviti v Novem mestu, drugo pa na Otočcu. Ze več kot leto dni pa ležita tabli tako rekoč neizkoriščeni, dasiravno sta veljali 60.000

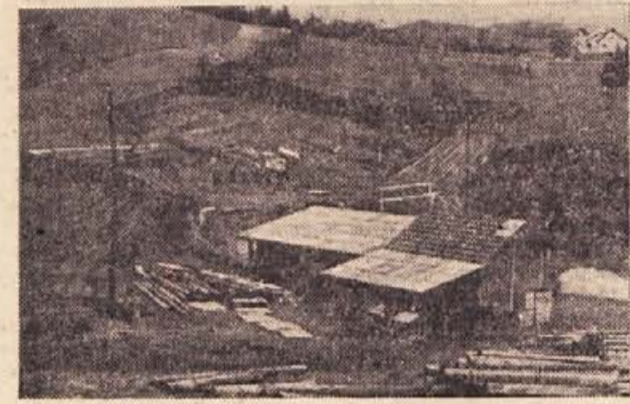
Niko Golob

dinarjev. Sprašujeva se, kje je odgovornost naročnika, da pušča v nemar te stvari in po nepotrebnem troši sredstva.«

Ivan Zoran

Zmagovalci iz Šentjerneja

Prav žal nam je, da smo v članku »Mladina o počitnicah, jazz in še kaj« pretekli teden napačno objavili prava imena zmagovalcev iz Šentjerneja. Ker jim je občinstvo tako ploskalo, ni prav nič čudno, če smo njihova imena napačno razumeli. Člani te zmagovalne ekipe so torej bili: Verbičeva, Milkavčič in Zagarčeva.

Na teh njivah so pred dnevi odkrili prazgodovinske grobove

Ker smo že pred tremi leti na vrhu Mestnih njiv (na Marofu) odkrili obsežno prazgodovinsko grobišče iz časa najstarejše železne dobe in na podlagi slučajne najdbe velike grobne žare pred leti na njivi za vrtom dr. Sajeta, smo domnevali, da bodo tudi letos pri izkopu za temelje novih hiš našli na arheološke najdbe. Naša domneva je bila potrjena že takoj prve dni pri izkopu temeljev za predvidene stanovanjske bloke, saj smo doslej našli že nekaj grobov. Letos odkriti grobovi so po obliki in vsebini skoraj popolnoma enaki onim, ki smo jih pred leti izkopali na vrhu hriba. To so zelo velike glinaste žare, ki merijo do 60 cm v višino in do 50 cm v premeru, po navadi so zelo široke, trebušaste. Zunanja stran je skoraj vedno črna barvana in sijajno uglaje-

pa upodobitev, ki bi nam to povedali.

Grobovi, izkopani na Mestnih njivah, sodijo nekako v 9. stoletje pred našim štetjem, to se pravi, da so danes stari približno 2800 let! Temu obdobju pravimo strokovno čas najstarejše železne dobe v Sloveniji. V tem času dokončno naselijo Dolenjsko ilirska plemena. Čvrsto se oklenejo te zemlje in na njej ostanejo dolga stoletja ter v tem času razvijejo čudovito kulturo. V času grobov na Mestnih njivah, ko so Iliri šele na začetku svojega razvoja, še ni večjih socialnih razlik, zato tudi skromni in enakomerno razdeljeni pridanke v grobovih. Šele dvesto let kasneje pride do velikih socialnih sprememb, ki se najlepše kažejo prav v načinu pokopavanja. Takrat pokopavajo že v velikih gomilah, v katerih najdemo

Ljubo Zagar

Izpod dolge rute je izvila roko, ki se je še vedno tresla. Dotaknil sem se mehkih prstov in napraviti sem hotel majhen sprehodek po tej žametni koži. Pa me je kaj spretno s svojo levico spodila z bele stezice! »Lahko noč!«

»Lahko noč!«

Ko sem po lestvi splezal do zemlje, se je prikazal iz sence pri hiši hlapec Danijel. Široka usta je odprl do ušes, se hinavsko smejal ter — položivši prst na omenjena široka usta — pograbil lestvo in jo brez vsakega šuma odnesel k steni pri hlevu. S svojim obnašanjem mi je hotel Danijel razodeti, da se brez skrbi lahko zanesem na njegovo molčljivost.

Drugo jutro pri kosilu sem koj opazil, da ni ostal dogodek te noči tajen. Danijel je še vedno odpiral čeljusti, kakor jih odpira krokodil ob Nilu; Lizi pa ni hotel izginiti nekak skrivnostni smeh z obraza, in Meta je kot v sanjah hodila okrog. Mater Barbo sem nekajkrat zasačil, kako me je tu in tam prav pomenljivo pogledala. Ali molčalo je vse. Le oče Boštjan je, odloživši žlico, hladno spregovoril: »Ce pametni ljudje pamet pod klop mečejo, ne vem, kaj bo polej!«

Ker je bila nedelja, nismo imeli dela. Sredi dopoldne sem prišel enkrat mimo hleva, kjer sta Liza in Danijel napajala živino. Cul sem tale razgovor:

Liza: »Kaj misliš, kaj bo iz tega?«

Danijel: »Kaj če biti, to ve vsak človek! Če je poštenje v njem, jo vzame. Vendar vidiš, kako je že zmedel to ubogo žival.«

Liza: »Poštenje pri moških, to je ravno! Ali ga imaš ti kaj?«

Danijel: »Ti si pa star burovž, in čudno bi ne bilo, če bi se človek skesal. Če kaj vem, bo pri Presečnikovih svatba, in plesali bomo, da bo groza! Ker to ti povem; Janez ima poštenje v sebi!«

Liza: »Počakajmo, le počakajmo, moški ste vsi nič prida!«

Čas je tekel in prišli smo globoko v kozoprsk. Žito je bilo omlačeno; zatorej smo mislili na drugo,

kar je priskrbeti dobremu gospodarju za zimo. Najprej stelo za hlev. Zopet smo morali vzeti koso v roke, tisto kratko, široko koso, s katero se klesti resje in druga goščava po gozdu. Neprijetno delo: kosišče ti je prekratko in kosir tudi vedno odnehava, da ga moraš neprestano nabijati, ker bi ti drugače kosa odletela.

Tudi listje smo grabili, in to je že lažje delo. Grabijo možki in ženske, zatorej je bilo govorice, obilo največkrat prav slabo oblečenih kmečkih dovtipov. Grabljenje hitro teče, godbo pa ti delata lešnikarica in carovec, sedeča v bližini na smreki.

Da se bo pozimi kurilo, smo podrli v bregu pod Kalom deset starih bukev. K sekanju me niso pustili, ker pada drevč nerodno, če ni prav sekanje; če drugega ne, prav občutno opraskajo. Ko je ležala bukev na zemlji, sem jo pa s krivcem klestil in obsekaval uspešneje od Danijela, ki je najrajši dosti govoril in malo delal.

Tako je tekel čas in že so lešniki dozorevali. Robčevina je postajala od dne do dne bolj rumena, in če si vzela iz nje sad, je bil sajast in rjav. Prihajala so pisma in nič več nisem mogel odlašati z odhodom. Hotel pa sem kot zavzet hribolezec še prej na Blegaš. Ta sicer ni kaj posebnega; če mu pa tičiš ravno v vznožju, bi bila sramota, ko bi staremu prijatelju ne zlezel na plešasto glavo. Skoraj šest tednov sem že tičal na Jelovem brdu in delo me je obsekalo, ka-

kor obseka tesar svoj tram v smrekovem gozdu, bil sem tenak in vitek, da sem lahko lazil po hribih.

Po večerji smo obsedeli še nekaj časa pri mizi. Povedal sem, da grem jutraj na Blegaš, češ da že pet let nisem bil gori.

»Oh-ta,« se je oglasila Meta, »mati, ali grem lahko z njim?«

Mati je bila v vsakem pogledu prva inštanca. Odgovoril pa je oče Boštjan:

»Čemu boš hodila? Zate je prehuda pot; sicer pa tudi doma lahko dobiš kaj potrebnega dela.« Besedo »potrebne« je mož poudarjal s posebnim naglasom.

Meti se je povesila šobica in prav nič prijazno ni pogledala svojega roditelja. Nasproti dvema ženskama pa gospodar ni prodir, kar je samo ob sebi umevno. Barba ni dolgo premišljevala:

»Čemu bi ne šla? S svojim človekom bo vendar še smela, če jo s sabo vzame. Kar šla bo!«

S tem je bila Boštjanu pravda izgubljena.

Drugo jutro ob osmih sva odšla. V svoji bisagi sem vzel nekaj s sabo, pa ne preveč. Pa ne smete misliti, da sem nosil na nogah visoke nogavice ali pa kake bingljajoče hlačice ob kolenih. Vse to se pred Presečnikovo hčerjo ni smelo nositi, ker je bilo grdo in smešno.

Hodila sva po lepih senošetih pod Koprivnikom, kjer rase mnogo leščevja. Tisto leto je bilo rodovito, zategadelj ni čuda, da sva takoj krenila s pota ter lazila od grma do grma. Tekmovala sva, kateri dobi več lešnikov in kateri večjo kobulico. Zmagala je Meta, ki je imela oko kakor veverica in tudi ne manjše spretnosti od veverice, če je bilo treba samca ali pa kobulico upogniti z veje. Prekosila me je v vsakem pogledu. Staknila je kobulico, ki je štela osem lešnikov. Zal, vmes sta bila dva slaba, katerih jedri sta bili gluhi!

»Ali bo mati vesela,« se je bahala Meta, »ko bo videla moje lešnike! To bo potresve o božiču!«

Glasbeni večer v Novem mestu

5. aprila smo poslušali na odru Doma ljudske prosvete v Novem mestu glasbeni večer, ki so ga priredile glasbene sekcije Svobode Dušan Jereb ob sodelovanju orkestra glasbene šole. Koncert je bil razdeljen na tri dele. Salonski orkester, ki je izvajal v prvem delu samo dela Josipa Jankoviča: Burleska, W. A. Mozart: Koncert — Rončo, J. Brams — Ogrski ples št. 5 in M. Kettelbey: Vizija na gori Fuji-San, je pokazal, da se z vztrajnim delom tudi v amaterskih orkestrih lahko doseže zavidljiva kvaliteta. Orkester je lepo uigran, posebno pa se enotnost muziciranja čuti v godalih. Ves orkester je ubran, tudi ritmično zadovoljuje, le dinamično bi lahko bil še bolj precizen. Posebno lepo je zavnel Mozartov Koncert za klavir in orkester. Klavir solo je igrala Novomeščanka Tea Budna, študentka akademije za glasbo v Ljubljani. Njeno izvajanje je pokazalo, da je skrbno pripravila koncert, saj je tehnično in muzikalno zelo zadovoljila poslušalce.

V drugem delu so izvajali člani orkestra Dušana Jereba združeni z zabavnim orkestrom glasbene šole, 3 dela lahke glasbe: Marschetti: Angleški valček, Chanson: La novia, Slow: Nata per me. Združena orkestra zelo lepo zvenita in je škoda, da orkestra ne delata večkrat skupaj, saj bi na ta način dobili v Novem mestu večji orkester, ki bi bil sposoben izvajati še zahtevnejša dela. Celemu prvemu delu programa je dirigiral tov. Drago Sproč,

ki je orkestra lepo pripravil in njemu gre zasluga, da je prvi del koncerta popolnoma uspel.

V drugem delu je nastopal poznani moški zbor Dušana Jereba pod vodstvom tov. Toneta Marklja. Zapeli so sedem pesmi, ki jih na novomeškem odru redko slišimo. Tudi ta zbor dokazuje, da je amatersko delo poplačano z uspehom na odru, katerega je ta zbor v petek zvečer dosegel. Zbor je prijetna zvočna celota, sestavljena iz dobrega glasovnega materiala. Vse izvajane pesmi so zadovoljile poslušalce, kar je dokazoval močan aplavz po vsaki pesmi.

V tretjem delu je izvajal zabavni orkester glasbene šole pod vodstvom tov. Mihaela Robeka tri skladbe: Richard Scharf: Toni-citraš, Norbert Glanzberg: Veliki bulvar in Guy Magenta: Bolero. Orkester je sestavljen predvsem iz mladih ljudi, učencev glasbene šole v Novem mestu. Orkester je svoj program dosti dobro izvajal. Čuti se, da so člani predvsem ljubitelji zabavne in sodobnejše glasbe. Sestav orkestra, ki je v No-

vem mestu nov, je zadovoljil poslušalce. Novo mesto si od tega orkestra še veliko obeta, predvsem zato, ker je pri glasbeni šoli, ki ima nalogo organizirano gojiti tudi sodobno glasbo, s tem pa pokazati negativno delo raznih divjih plesnih ansamblov.

Ves glasbeni večer je pokazal prizadevnost glasbenih sekcij v Novem mestu. Posebno razveseljivo je, da v sekcijah, posebno v instrumentalnih, sodeluje veliko mladine, predvsem iz glasbene šole. To dejstvo nam daje upanje, da se bodo glasbene sekcije kvalitetno vse bolj približevale poklicnim ansamblom.

Škoda, da nismo slišali mešanega zbora Svobode Dušan Jereb. Zbor ni nastopil, ker je prišlo v zadnjem času z reformo okraja do preselitve posameznih članov zbora, tako da je bil zbor tik pred nastopom precej okrnjen.

Novomeščani si želimo več tako kvalitetnih glasbenih večerov, ki jih bodo prirejali domači ansambli. To je dokazovala tudi polna dvorana. Ernest Jazbec

Zaključek izobraževalne sezone v Kostanjevici

30. in 31. marca je bila v Kostanjevici zaključena izobraževalna sezona 1962-63. V Domu kulture je 38 udeležencev tečaja za mopediste opravljalo izpite. Tečaj, ki ga je vodil tovariš Martin Boltes, je obiskovalo v pretekli sezo-

ni 74 prijaviteljev. Po opravljenih izpitih so tečajniki posedeli s člani izpitne komisije, v kateri sta bila tudi tovariša Nace Prijatelj in Janez Potočnik, v prijetnem kramljanju.

V šoli pa se je zbralo na zaključni razgovor 45 obiskovalcev šole za starše, ki jo je organizirala delavska univerza iz Krškega. Predavatelji so najprej odgovarjali na vprašanja, ki so jih zastavili poslušalci, nato pa so se zadržali na pogostitvi, ki so jo pripravile udeleženke šole za starše. Udeleženci so se iskreno zahvalili organizatorjem šole in vsem predavateljem, ki so podali dobro pripravljene in temeljite referate o najboljših perečih problemih s področja vzgoje in izobrazbe.

Naslednji dan je bil v prostorih šole zaključen tudi tečaj Rdečega križa.

V sezoni 1962-63 je bilo udeležencev v izobraževanje na kostanjevškem področju 200 poslušalcev.

S petkovega glasbenega večera v Novem mestu: prizadevnim starejšim, poživovalnim članom orkestra se pridružuje razveseljivo število mladih igralcev. To pa je pot v bodočnost, ki obeta!

Gost iz lužiške Srbije

V ponedeljek popoldne so v Dolenjskem muzeju v Novem mestu odprli razstavo slikarja Lužiških Srbov MERCINA NOWAKA — NJE: CHORNSKEGA. V imenu prireditelja je razstavo odprl književnik Severin Šali, o življenju in delu lužiškosciskanskega gosta, pisatelja, publicista in slikarja ter vse slovenske jezike govorečega Mercina Nowaka pa je spregovoril najboljši slovenski poznavalec smale peščice zahodnih Slovanov v Nemški demokratični republiki — Tone Glavan iz Ljubljane.

Nowak je eden prvih tvorcev likovne umetnosti med Lužiškimi Srbi, vsekoli napreden, zdaj predan čopiču in paleti, zdaj precej priostre-

nemu peresu. V Novem mestu ga vidimo le kot slikarja (po tehniki je sicer slučajno silno podoben našemu Maksimu Gaspariju), ki je na skoraj miniaturi likovni ploskvi upodobil (često v šegavi, a preprosti in neposredni obliki) celotno življenje svojega naroda. Motivi, ki jih je Nowak uporabil za vsebino svojih likovnih stvaritev, so resda največkrat iz narodnega bajeslovja in zakladnice ljudskih pravljic (mimogrede povedano: na razstavi vidimo veliko ilustracij, s katerimi je slikar opremil svoja dela ali dela drugih pisateljev, vendar tako človeško podani, da ne moremo podvomiti o resničnosti doživljanja, predvsem pa ne o bajeslovnem in pravljicnem bogastvu lužiškosciskanskega ljudstva.

Resnično smo veseli obiska predstavnika Lužiških Srbov, to je naroda, ki šteje 100.000 do 120.000 ljudi in ki ga z nami zblizuje približno enaka zgodovina. Mali narod, ki so mu šele po drugi svetovni vojni priznali vse narodnostne in druge pravice, so prebudili prav taki napredni, revolucionarni in s krivicami sprti duhovi, kot Mercin Nowak. V Dolenjskem muzeju je razstavljen samo del tega, kar je ustvaril. Razstava vsekakor vabi s

svojo prikupnostjo, urejenostjo in domiselno razporeditvijo del, še dražja pa nam je, ker nudi precejšen vpogled v duhovno bogastvo bratskega naroda. J. Z.

Mercin Nowak-Njehornski: Ilustracija iz »LETECE LADJE« — Izdala Mladinska knjiga, Ljubljana, 1959

FRANJO STIPLOVŠEK: Krški most z mitnico

Spominu umetnika Franja Stiplovška

Teško je vsako slovo, najtežje pa je zadnje slovo od človeka, ki je bil tako vsestranski umetnostni in kulturni ustvarjalec, kakor naš pokojnik, slikar in grafik Franjo Stiplovšek.

S svojim več kot štiridesetletnim bogatim in vsestranskim kulturnim opusom pokojnik ni postal samo priznan slovenski umetnik in kulturnik, temveč tudi zavestna last vsega prebivalstva slovenskega Posavja. Potem ko je previharil težave prve svetovne vojne, leta 1918 kot zaveden tržaški Slovenec izgubil domovino, mater in dom, v poveljnih letih umetniško rasel na akademijah v Dunaju in v Zagrebu, je pred skoraj štirimi desetletji že kot izrazno izoblikovan umetnostni ustvarjalec prišel v Posavje. Krajem in prebivalcem med Krko, Savo in Sotlo, na področjih Bohorja in Gorjancev je posvetil vse svoje dolgoletno bogato življenjsko delo; z njim so ti kraji in ljudje dobili svojega prvega umetnostnega ustvarjalca in izpovedovalca. S svojim delom se je nerazdružno navezal na naše pridno, iznajdljivo, trpeče in siromašno ljudstvo. Svoje znanje in prijateljstvo je imel zato v upodobljenem slepem starcu z Velikega Kamna, v obubožanem in ostarelem ljudskem umetniku lončarju s Krškega polja, v ljudskem podobarju iz Sromelja, v bosanskem mladincu-brigadirju, v tesarjih lesenih mostov na Krki in Savi, med senovškimi rudarji.

Iz njegove globoke in resnične povezanosti z našimi kraji in njihovimi prebivalci je vedno izviralo tudi njegovo umetnostno zanimanje in ustvarjanje. Vedno znova so ga privlačile naše starožilnosti in narodopisni motivi. Kostanjevica, Krško, Brežice, Boštanj, Veliki Kamen, Leskovec, Mirna, Zdole so kraji, ki jih je upodobil v mnogih svojih lesorezih in oljih, ki

nik izpolnil zadnje poglavje svojega kulturnega poslanstva v Posavju s tem, da je v našem najpomembnejšem umetnostnozgodovinskem spomeniku, brežičkemu gradu, ustvaril pokrajinski muzej Posavja. V zgodovini slovenskega muzejstva ni primera, da bi se bila katera muzejska ustanova v tako krakem času razvila v tako bogat in estetski tako popolno urejen kompleksni muzej.

pomenijo njegove najbolj dozorele umetnostne stvaritve.

Vzporedno z umetnostnim ustvarjanjem pa je bil skozi tri desetletja vzgojitelj in učitelj mladine na solah v Krškem in Brežicah, ki ji je s svojim pedagoškim delom posredoval spretnosti likovnega oblikovanja in jo ugal v razumevanje likovnih umetnosti.

Ker je bil umetnik čvrsto zakoreninjen v svojem ljudstvu, je polna tri desetletja sodeloval tudi v ljudskoprosvetnem delu. Naše gledališke družine ga poznajo kot režiserja, predvojni vokalni in instrumentalni zbori pa kot pevodvojni in odličnega glasbenika.

V drugi svetovni vojni, v času odločilnega boja za slovenski narodni obstoj, je bil kot zaveden narodnjak član enega prvih odborov OF v Posavju in ves čas najtesneje povezan z osvobodilnim gibanjem in osvobodilnim bojem na Kozjanskem. Po vojni se je, čeravno že v zrelih letih, z naravnost mladostnim navdušenjem predal izgradnji porušene in izmučene domovine. Bil je eden prvih članov učiteljskega zbora novoustanovljene gimnazije v Brežicah, aktiven v družbenem in kulturnoprosvetnem življenju. Poln zanosa pri izgradnji socialistične domovine se je z mladino podal na izgradnjo mladinske proge Samac-Sarajevo in tam s svojimi umetnostnimi stvaritvami izpovedoval novo družbeno stvarnost.

Ze pod jesen svojega življenja pa je naš ljudski umet-

Skoraj neverjetno se zdi, da bi bil vse to delo lahko opravil en sam človek. In vendar je tako; vsi naši eksponati izpričujejo, da jih je v prostor postavilo srce in oko umetnika. Kadar je bilo treba, je njegova roka razen čopiča znala dovršeno uporabljati tudi dleto, kladivo in meter. Bil je človek, ki muzejske ureditve ni samo snoval, ampak jo tudi ustvarjal. V zanosu muzejskega ustvarjalnega dela je ostal do konca svojega življenja in kaže, da mu je to delo lajšalo in blažilo bolečine, ki mu jih je povzročala dolgotrajna zahrbtna bolezen, za katero je vedno bolj slutil, da ji ni več leka. Še pred nekaj tedni je s člani muzejskega sveta razpravljal o letošnjem delovnem načrtu muzeja, se veselil, da bomo letos s postavitvijo oddelka NOB v novih prostorih lahko dostojno prikazali junaštva in trpljenje naše revolucije, sam je do zadnjega snoval načrte za ureditev teh novih muzejskih prostorov.

Zdaj je njegova življenjska pot končana. Na tej poti je posvetil kot umetnik in človek štiri desetletja neumornega dela naši ožji domovini in v tem času vsestransko izpolnil poslanstvo prvega umetnika, kulturnega delavca in zavednega državljana naše družbe. Spričo tega nam lahko ostane zahtava za njegovo v Posavju opravljeno kulturno in umetniško poslanstvo le blede in neobgljena beseda. Spričo tega je naše slovo od pokojnika, ki ga spremljamo na njegovi poslednji poti, težko in boleče.

Nam v tolažbo in njemu v zahvalo pa je naše spoznanje in iskreno priznanje, da je bil pokojni Stiplovšek človek in umetnik, ki je delal, živel in ustvarjal tako, da pričena po zemski smrti s svojimi ustvarjenimi deli živi trajno, duhovno življenje, ki je nesmrtno.

(Besede muzejskega kustosa Stanka Skalčarja v Posavskem muzeju ob ponedeljkovem slovesu od pokojnega ravnatelja Stiplovška na njegovi poslednji poti).

DOLENJSKA ZALOŽBA
sporoča:
DOLENJSKI ZBORNIK 1961
lahko dobite sedaj
● tudi vezan v platno
— cena 1.800 din,
broširan 1.500 din.
DOBITE GA V VSEH KNJIGARNAH!

Obnova bizeljskih vinogradov v zagati

Lansko leto 3. decembra je bil iz podružnice Jugoslovanske kmetijske banke v Ljubljani kmetijski zadržani na Bizeljskem poslan dopis, ki sporoča, da jim lahko odobrijo zaproseni kredit za obnovo vinogradov, kolikor ga bodo izrabili v tekočem letu. In še pripis: »Pričakujemo vaše hitrega odgovora, vas tovariško pozdravljamo...»

Sprejeli so nov pravilnik

Kolektiv Tovarne pohištva v Brežicah se je 30. marca zbral na obnem zboru sindikalne podružnice. Največ so razpravljali o novem pravilniku za delitev osebnih dohodkov, ki ga je kolektiv ob tej priložnosti potrdil, in o gospodarski politiki v novem sistemu delitve. Novi pravilnik so sprejeli nato, ko so ekonomske enote zašle le ter prerasle starega. Skladi in osebni dohodki so v razmerju 1 proti 4. Merila za delitev osebnih dohodkov so količina in kvaliteta ter prihranki v proizvodnji. Ker so se o rekonstrukciji tovarne obirno pomenili že na dveh poprejšnjih sestankih, so tokrat o tem manj govorili. V pripravah na volitve so že poslali volilni imenik občinski volilni komisiji, komisija v kolektivu, ki jo je imenoval DS, pa čaka novih navodil. Te dni bodo začeli razpravljati o kandidatu, ki bo zastopal kolektiv v občinski skupščini. V tovarni se pridno udeležujejo streli in šahisti, pa tudi mladinska organizacija, ki je pred nedavnim sprejela 10 novih članov.

na bančna podružnica, podariti pa velja, da je obnova vinogradov dolgotrajen proces, ki zahteva temeljitih priprav. Vse kaže, da sistem kreditiranja, ki je v veljavi pri nas, tega ne upošteva. Morda bomo dregnili v osje gnezdo, vendar: imamo občutek, da je to potrebno.

O »modnem«
kreditiranju v kmetijstvu, ko so enkrat na razpolago samo krediti za hmelj, drugič samo za živinorejo, tretjič spet za nekaj drugega, je bilo že precej govora. Bizeljsko je vinogradniško področje, kjer ima kmečko gospodarstvo povprečno le po dva hektara njivskih površin. Mladi ljudje se tudi od tod izseljujejo, po bizeljskih »gorcah«
pa so ostali starejši vinogradniki, ki pešajo in ne morejo iz ostarelih trt izvleči toliko, kot zahteva nagli razvoj.

Zadruha je pripravila že dva elaborata za obnovo.

BREŽIŠKE VESTI

Prvi je bil zavržen, ker je bil osnovan na kooperacijski proizvodnji. Drugi predvideva podružbljanje na 56 hektarih vinogradov in hkrati obnovo za sodobno proizvodnjo. Oba elaborata sta veljala blizu milijon dinarjev.

Za odkup 20 hektarov vinogradov so pogodbe že podpisane, lastniki prihajajo v zadruha in vprašujejo, kdaj bodo dobili denar. Po vinogradih je zadruga že razpeljala gnoj, da bi letos obnova hitreje stekla. Trsne sadike je treba vzgajati že dve leti prej. Tega niso pozabili in v zadrugi trsnici je pripravljenih 180 tisoč cepčenk, ki so vredne 6 milijonov dinarjev. Če ne bodo letos spomladi posajene, jih bo treba na hitro prodati, ker bodo sicer neuporabne. Kdo jih bo kupil? Lani je razprava o obnovi načela tudi krajevna organizacija Socialistične zveze. V številnih razgovorih z vinogradniki so se sporazumeli za odkup njihovih parcel, da so zagotovili 56-hektarsko površino, ki je potrebna za udeležbo na natečaju. Nekdanji lastniki so na 4 hektarih površin letos pozimili, ko ni bilo drugega dela, posekali trto in pripravili vse, da bi rigolni plugi lahko pričeli rigolati, čim bo sneg skopnel.

Za 48 milijonov 220 tisoč dinarjev gre, od tega ima zadruga pripravljenih 12 milijonov za soudeležbo, preostanek potrebujejo kot posojilo. Na obnovljenih površinah bo povprečni pridelek 70 do 80 hektolitrov na hektar ali za 1 milijon 800 tisoč dinarjev vrednosti. V dokaz gospodarnosti takšne naložbe naj dodamo še to: na hektar

tar, občinski prometni davke za pridelano vino bi znašal 160 tisoč dinarjev, v živinoreji pa »pridelamo«
na hektar podružbljenih površin povprečno dve govedi, za kateri plača družba 80 tisoč dinarjev premije...

Na Bizeljskem gre letos za sredstva, ki jih je zadruga že vložila v priprave za obnovo, in pa za politični prestiž. Obnova vinogradov je zato, ker o njej govorijo že nekaj let, in vendar še niso z njo začeli, postala družbeni problem. Vinogradniki so pripravljeni prepustiti svoje vinograde družbi, ker so spoznali, da jih sami ne morejo obnoviti. Sistem kreditiranja obnove pa bo, kot vse kaže, povzročil, da bodo spomladi ljudje kazali na »gorce«
in govorili:

»Poglejte jih, začenjajo in začenjajo, pa ni nikdar nič! Samo govorijo! Le zakaj smo posekali trtje!«

FRANJO STIPLOVSEK: Pod obzidjem (lesorez)

LJUDSKA POTROŠNJA obnavlja

Trgovsko podjetje LJUDSKA POTROŠNJA v Brežicah bo tudi letos nadaljevala z modernizacijo svojih prodajalnih in s specializacijo. Na Cesti prvih borcev 9 so že začeli preurejati trgovino avtomaterialov. V njej bodo uredili nove sodobne izložbe, prepotrebno skladišče in pa razstavni prostor za avtomobile. Celotna preureditev bo veljala 1 milijon 700 do 1 milijon 800 tisoč dinarjev. Na sodoben način preurejena poslovalnica bo na voljo potrošnikom že v letošnjem prvem polletju.

Prav kmalu bodo začeli z rekonstrukcijo poslovalnice 1 v upravni stavbi Ljudske potrošnje na Cesti prvih borcev. V stavbi bodo uredili centralno kurjavo. Poslovalnica 1, v kateri je bila doslej v skupnem prodajnem prostoru prodajalna špecerije in tekstilnih izdelkov, se bo ločila v dva specializirana dela. V desnem delu prodajalne bo špecerijski oddelek z najmodnejšo opremo, hladilnimi pulti in ostalimi napravami. V levem delu prodajalne, ki ga bodo podaljšali v globino vse stavbe in podrli vmesne zidove, pa bo prodajalna pohištva in pohištvenega blaga. S preureditvijo tega dela prodajalne se bo prodajni prostor povečal za 150 kvadratnih metrov ali za več kot dvakrat. Prodajo tekstila bo nato Ljudska potrošnja osredotočila v poslovalnici Moda. Načrte za to preureditev že izdelujejo. Kolektiv ji bo financiral z lastnimi sredstvi in bo vložil vanjo okoli 20 milijonov dinarjev. Predvidevajo, da bodo preurejeno poslovalnico 1 izročili prometu še letos v drugem polletju.

Za hitrejšo in gospodarnjšo dostavo blaga na dom je Ljudska potrošnja kupila dostavno motorno vozilo z nosilnostjo 500 kilogramov. Kolektiv še vedno vneto razpravlja o specializaciji svojih prodajalnih in pripravila načrte za daljšo bodočnost. Mnogo nepotrebnih težav pa je pri preureditvah trgovskih lokalov zaradi lastniških odnosov. Inšpekcijski organi zahtevajo pri preureditvah raz-

na dodatna dela, ki bi jih kolektiv veliko lažje opravil, če bi bila stavba v njihovem upravljanju. Vprašujejo se, zakaj je toliko oklevanja glede tega, ali bi kazalo predati trgovske stavbe v upravljanje trgovskim kolektivom ali ne. Sodobno urejena prodajalna v pritličju razpadajoče, slabo vzdrževane stavbe ne pride do pravega izraza. Mnogo težje je vlagati sredstva v tuje prostore, brez dvoma pa bi modernizacija trgovskih lokalov potekala hitreje, če bi bili lastniki stavb trgovski kolektivi. Lep dokaz za pravilnost takšne trditve je stavba, v kateri je poslovalnica Moda. Ker stavbo upravlja kolektiv, je hkrati z obnovo lokala obnovil tudi celotno pročelje.

Na Bizeljskem se pripravljajo

Krajevna organizacija Socialistične zveze na Bizeljskem je v ponedeljek, 1. aprila, sklicala posvet o pripravah na prihodnje volitve. Na posvetu so se pogovorili o številu volišč, določili so kraje, kjer bodo volišča, in izvolili volilni štab, ki bo vodil vse priprave na volitve. Na Bizeljskem bodo 4 volilne enote s 16 volišči. Volivci bodo še obveščeni o tem, kdaj in kje bodo predvolilna zbiranja, s katerimi mislijo kmalu pričeti.

NAROČNIKI ODVAŽAJO ŠE VROČE ULITKE

— Dela je čez glavo, še vroče ulitke nam sproti izpod rok odnašajo naročniki! — zatrjujejo livarji iz Splošne livarne v Dobovi. Podjetje je nastalo lani 1. septembra iz majhne zasebne livarne. V njem dela 14 članski kolektiv. Le trije izmed njih so prišli v Dobovo kot poklicni livarji, vsi ostali so se izučili šele nato ali pa se še učijo. Preuredili so nekdanji hlev, okrepiли del strešne konstrukcije in vgradili vanjo nosilec dvigalca za livarski kotel, postavili so livarsko peč in pričeli.

V zadnjem tromesečju lanskega leta so iztržili 12 milijonov dinarjev, samo v decembru lani pa so ulili za 20 ton ulitkov. Delajo ulitke iz sive litine, iz bronu in iz aluminija, v teži do tisoč kilogramov kos. Letos so sklenili po svojem proizvodnem planu iztržiti 31 milijonov dinarjev. Že v prvem tromesečju so prodali za 15 milijonov dinarjev ulitkov, ki so tehtali skupaj okrog 45 ton. Vse torej kaže, da bodo letošnjo plansko obveznost, če bo šlo še naprej tako, znatno presegli.

Naročil je dovolj in jih bo tudi v bodoče. V šali pravijo, da pravzaprav niso livarna, ampak tovarniški remont. Imajo veliko zaledje, v katerem je na slovenski in na hrvaški strani precej razvita industrija. Vsako toliko časa se v tovarnah obrabi ali pa polomi kakšen del. Da ne bi proizvodnja trpela, ga je treba hitro nadomestiti z novim. To naredijo dobovski livarji, ki ulitke novega, takšnega, kakršnega naroči stranka. Neredno delajo vso noč, da bi rešili kolektiv, ki se mu je kaj polomilo, iz zagate.

Dobovška splošna livarna ima dva obrata. V enem je livarna sive litine in bronu, v drugem pa livarna aluminija. Oba obrata sta že premajhna, zato kolektiv le stežka krije velike potrebe na tržišču. Skrbno gospodarijo in morda bodo že prihodnje leto začeli graditi nove prostore ter modernizirati proizvodnjo, ki je za zdaj še zelo preprosta.

Posojilo za restavracijo pri motelu v Otočcu je odobreno

Iz letošnjih sredstev za investicijske gradnje v turizmu in v gostinstvu je odobrenih 143 milijonov dinarjev (skupno z udeležbo ostalih teritorialnih enot) za gradnjo restavracijskih prostorov pri motelih na Otočcu. Idejni načrt je že izdelan, hotel Grad Otočec pa je že razpisal natečaj za izdelavo glavnega

projekta. Novo restavracijo bodo začeli graditi še letos.

V njej bo v zaprtim prostoru 220 sedežev za goste, 200 sedežev na terasi in 80 sedežev v baru. Stavba bo dograjena in pripravljena za sprejem gostov do turistične sezone v prihodnjem letu. Hotel Grad Otočec bo z novo stavbo pridobil nekatere pomembne prostore, ki mu močno primanjkujejo: šrambe, vinske kleti, pralnico in ostalo.

Vozovi na stranskem tiru

V Dobovi pri Brežicah se od železniške proge Ljubljana-Zagreb odcepi več stranskih tirov, ki se razpletajo v pravo železniško vozlišče. Ob njem je posejana kopica stavb, ki spominjajo na tovarno. Le visok tovarniški dimnik, ki bi bruhal proti nebu oblake dima, manjka. Ni ga, ker ni potreben. To je JZ-podjetje za popraviljanje voz v Dobovi. Sem prihaja vsako leto na stotine železniških vagonov v popravilo. 130-članski kolektiv jih popravi in obnovi, nato pa spet rasteče po železniških tirih.

Podjetje je namensko, kot pravimo, njegova osnovna dejavnost je popravilo železniških vozov. Samo majhen del svojih zmogljivosti lahko porabi za dela po naročilu. Železniški transport je pomemben živec gospodarstva, zmogljivosti obrata pa morajo biti nenehno pripravljene na nenadna naročila in kar se da hitro obnoviti vagnne, ki jih dobijo v popravilo. Pravijo, da je tovrstnih podjetij v Jugoslaviji preveč. Da bi čimprej obnovili od vojne močno prizadeti vozniki park, smo jih ustanovljali, zdaj, ko so potrebna le še redna popravila, pa so njihove zmogljivosti večje kot potrebe.

V železniškem transportu vedno bolj prevladujejo sodobni vozovi evropskega tipa, z veliko nosilnostjo. Na njih je mnogo manj vzdrževalnih del in popravil, ker je njihova konstrukcija zelo izpopolnjena in ker so izdelani večji del iz železa in pločevine. Nekdanje drsne ležaje na kolesih, ki so se kmalu obrabili, so že zamenjali kroglični.

Strojna oprema v Dobovi je sicer že zastarela, vendar se odgovarja, ker se podjetje ukvarja z remontno dejavnostjo. Lani so plan storitev presegli za 12,73 odstotkov. Letos so sklenili iztržiti 242 milijonov dinarjev ali za 4,9 odst. več kot lani. V prvem četrtletju so se kar dobro odrezali, saj so naredili za 5 milijonov več kot lani. Radi bi dobili čimveč naročil za popravila vozov, ker so z razpoložljivimi strojnimi in prostornimi zmogljivostmi sposobni opraviti v letu dni tisoč srednje velikih (tazozvanih investicijskih) popravil na vagonih. Vsak železniški vagon pošljejo v takšno popravilo vsaka tri

leta. Lani so opravili 775 takšnih popravil, 1128 sprotnih popravil in 74 revizij značilnih zavor. Delavci so specializirani za posamezna dela, povprečni mesečni dohodki pa so lani znašali 26 tisoč dinarjev. Nekaj več kot 10 odst. delovnega časa so porabili lani za izdelavo rezervnih delov in pa za naročila tujih odjemalcev.

Ker bo, kot vse kaže v osnovni dejavnosti vedno manj kruha, resno razmišljajo o delni ali popolni preusmeritvi svoje dejavnosti. Najbolj bi jim ustrezala kovinska industrija, ker je zelo blizu strokovnosti zaposlenih in strojni opremi obrata.

Gostišče GRIČ obnavljajo

Gostišče Grič pri Brežicah, ki je bilo lani zaprto, so začeli letos preurejati. Izpremenilo se bo v sodoben turistični objekt z okusno opremljenimi gostinskimi prostori, lepo urejenim letnim vrtom in parkirnim prostorom za okoli 40 vozil. V stavbi so popolnoma obnovili vodovodno instalacijo, električno napeljavo uredili razsvetljavo okoli stavbe in uredili naravnost vzgledne sanitarije. Gostišče bo, kot vse kaže, prevzelo tudi upravo kopališča, ki je prek ceste, oddaljeno le nekaj metrov. Ko bo lokal preurejen, bo nudil gostom poleg naravnih vin tudi vrsto specialitet: ražnjiče, čevapčiče, jagnjetino, pečene odojke, sveže ribe vseh vrst in divjačino. Kdor je že bil v tem gostišču, bo, ko ga bo obiskal po prenovitvi, iznenaden. Gostom bodo na razpolago štirje okusno opremljeni gostinski prostori, ob

sobotah in nedeljah bo ples ciganske godbo, oblečeno v narodne noše, lokal pa bo odprl vsak dan do druge ure zjutraj.

USPEH TOVARNE POHIŠTVA

Tovarna pohištva v Brežicah je v prvem četrtletju 1963 izvozila za 120 tisoč dolarjev izdelkov in s tem 100-odstotno izpolnila svoj dinamični plan izvoza. Največ izdelkov so izvozili v Ameriko, nekaj pa tudi v Sovjetsko zvezo. Kolektiv ima še vedno težave z nakupom kvalitetnih potrebnih za pohištvo, namenjeno izvozu. S pohištvenim okovjem je letos nekoliko lažje kot lani.

Še vedno ne vedo, kje bodo dobili tisoč kubičnih metrov bukove hlodovine, ki jim je bila zagotovljena po razdelilniku prejšnjega novomeškega okraja, s področja Dolenjske. V celjskem okraju so delitve hlodovine opravili že pred pripojitvijo posavskih občin, iz ljubljanskega okraja jim hlodovine zdaj ne smejo dobavljati, kako bo problem rešen, pa še ne vedo.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Jože Lekše, delavec iz Dolge Rake si je pri padcu z motorjem poškodoval desno nogo; Jože Gačnik, upokojenec iz Krške vasi, je padel s kolesa in dobil poškodbe po obrazu; Rozalija Deržič, gospodinja iz Cundrova, si je pri padcu poškodovala levo nogo; Ivan Postružna, delavec iz Klanjca, je padel z lestve in si zlomil levo nogo.

SPODNJE

Družbena obrt in gospodarski račun

Splošno obrtno podjetje v Vidmu-Krškem je bilo ustanovljeno pred štirimi leti. V prvem letu so za opravljene storitve iztržili 37 milijonov, lani pa 134 milijonov 600 tisoč ali za skoraj štirikrat več. Plan za leto 1963 nalaga kolektivu dejavnost v vrednosti 145 milijonov dinarjev. V prvem četrtletju letošnjega leta plana resda niso uresničili v celoti, vendar kolektiv ni kriv. Pretežni del njihove dejavnosti je odvisen od vremenskih razmer, zato je tudi nje močno prizadela huda zima. Gradbena skupina, gramoznica in zamnolom, slikarsko-plesarski obrt in ključavničarska delavnica so zaradi mraza zelo malo delali. Nekoliko boljše je bilo le v kleparsko-kotlarski in vodovodnoinstalaterski delavnici, v pečarsko-keramničnem obratu ter v steklar-

POROČEVALEC KOMUNE VIDEM-KRŠKO

in z 9 milijoni dinarjev posojil. Osnovna sredstva Splošnega obrtnega podjetja v Vidmu-Krškem so vredna okoli 23 milijonov dinarjev. Podjetje se ne bo več razvijalo tako naglo kot doslej, ker z razpoložljivimi zmogljivostmi zadoščajo potrebam na nj-

Na Raki kulturno-prosvetno delo ni zamrlo

● Domače prosvetno društvo je v pretekli zimski sezoni uprizorilo Srečo na upanje. Zaradi velikega zanimanja so delo igrali dvakrat. Igralska skupina bi se z veseljem udeležila prireditve v okviru občinskega tedna kulture in republiške dramske revije. To, žal, ni mogoče, ker je eden izmed igralcev odšel k vojakom, nekateri drugi pa zaradi bolezni v družini ne bi mogli na turnejo.

pina, ki deluje pri prosvetnem društvu, pripravlja mladinsko pravilnično igro Rdeča kapica v Gorinskovi prireditvi.

● Beheški fantje, ki so v nedeljo, 31. marca, gostovali na Raki, so gledalce in poslušalce s svojim nastopom zelo navdušili. Program je bil sestavljen iz petja, glasbe in humorja, vse troje pa je prav lepo povezoval spretni napovedovalec. Prireditve je bila v do kraja polni dvorani.

● Mladinska igralska sku-

je večji prostor in sodobneje opremljeno dvorano, kjer se bo lahko razmahnil tako, kot želi.

Lokacija na Paradižu je zelo ugodna, ker so pri roki vse naprave, ki bi jih bilo kje drugod treba šele graditi. Sto metrov od novih obratnih prostorov je asfaltirana cesta, v neposredni bližini je daljnovod, vodovod in kanalizacija pa sta oddaljena le nekaj metrov. Dosedanje montažno proizvodno dvorano kovinske konstrukcije bodo prenesli na Paradiž in jo povečali, tako da bo dolga 40 in široka 45 metrov. Nato bo v njej 1800 kvadratnih metrov pokritega prostora, ki jih bo rešil mnogih težav na dosedanjem prostoru v središču mesta. Uredili bodo sodobne sanitarne naprave, ogrevanje v novi tovarni pa bo najbrž na mazut. V treh letih bodo v vse to investirali okoli 150

15 mladincev na zdravstvenem tečaju

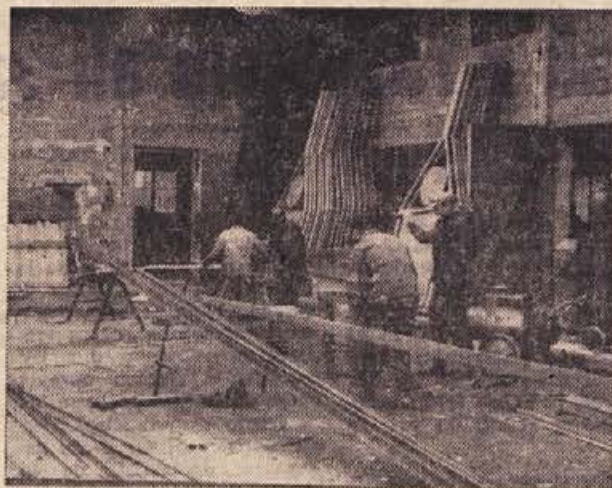
Osnovna organizacija Rdečega križa na Raki je v zimskih mesecih priredila 70-urni tečaj zdravstvene vzgoje za kmečko mladino. Udeležilo se ga je 15 kmečkih mladincev in mladink iz Rake in okolice, ki so trikrat na teden zvečer obiskovali pouk. Tečaj je zelo dobro vodila babica Ljudmila Kranjc z zdravstvene postaje na Ra-

Nastop pevskega zbora osnovne šole Videm-Krško I (pevovodja prof. Klepac) na občinski reviji pevskih zborov in recitatorjev, ki je bila v Vidmu-Krškem 5. aprila. — (Foto: Radovan Riedl, Leskovec)

bovem področju. Razširili bodo le kleparsko-kotlarsko delavnico. Za letošnje leto imajo zbranih precej naročil.

Nagrajevanje po vloženem delu je že opozorilo na nekatere probleme, ki jih je kolektiv začel reševati. Delavce za gramoznico in kamnolom je v bližnji okolici težko dobiti, prisiljeni so jih najemati drugod. V gramoznici so jim zgradili zasilna stanovanja z urejenimi sanitarijami ter oskrbeli tečno prehrano. Ugotovili so, da so donosni samo tisti obrtni obrati, ki imajo vsaj 10 zaposlenih, ker so sicer režijski stroški previsoki. Sodobna strojna oprema zagotavlja večji delovni učinek in znižuje proizvodne stroške. Delo v gramoznici bo potekalo hitreje, ko bodo kupili transporterje za nakladanje. Pri obratnih prostorih bo treba zgraditi skladišča. Po drugi strani pa so kolektivu v breme razna programska dela pri vodovodu, brez katerih ne gre, ker jih je treba opraviti. Marsikdaj morajo usmeriti v takšna popravila delavce z drugih del, kjer bi kolektiv več zaslužil. Z obratnimi sredstvi varčujejo in nabavljajo manjše količine surovin in reprodukcijskega blaga. V ta namen bi zelo potrebovali 2-tonsko vozilo, ki bi bilo pri manjših prevoznih boljše izkoriščeno. Že dlje časa moledujejo podjetje Transport v Vidmu-Krškem, naj kupi takšno tovorno vozilo, ker bi ga s pridom uporabljali tudi drugi manjši kolektivi.

Ključavničarska delavnica Splošnega obrtnega podjetja v Vidmu-Krškem ima polne roke dela. Da so tudi njihovi prostori premajhni, pove tudi gornja fotografija

Uspelo izobraževanje Rdečega križa

V Kostanjevici na Krki se je 9. januarja pričel tečaj Rdečega križa, ki je trajal do 9. marca. Tečaj je bil namenjen zdravstvenemu prosvetljevanju naše mladine. Udeleževalo se ga je skupno petdeset mladincev in mladink ter ga sedeminštirideset uspešno končalo.

Osnove za tečaj je dal bivši okrajni odbor Rdečega križa v Novem mestu ter občinski odbor Rdečega križa v Krškem. Mladina je v tečaju sistematično obdelala predpisani program, ki predvideva, da naj mladina v okviru tega tečaja dobi osnove o alkoholizmu in boju proti njemu, o snove o nalezljivih boleznih,

dalje o tem, kako nučiti prvo pomoč, o negi bolnika na domu ter glavnih smernicah za vzdrževanje osnovne higijene, o zdravi prehrani, o skrbi za zdravo življenje in za zdrav telesni in duševni razvoj mladega človeka, o vključevanju mladine v javno delo prek organizacij in društev itd.

Program so obdelali predavatelji: dr. Vjekoslav Frlan, bolničarka Rozi Hudoklinova, babica Mihaela Dornikova. Ti trije tovariši so obdelali zdravstveno problematiko, medtem ko je tov. Rajka Počkarjeva obdelala poglavje o zdravi prehrani in imela s tečajnicami petindvajset ur praktičnega kuhanja. Tečaj je vodila tovarišica Stana Gajškova, ki že dolga leta skrbi za zdravstveno izobraževanje mladine v okviru Rdečega križa.

Slovesen zaključek tečaja je bil v nedeljo, 31. marca, ob navzočnosti predavateljev, tajnice občinskega odbora

Seja ObLO Videm-Krško bo 13. aprila

Na prihodnji seji ObLO Videm-Krško, ki bo 13. aprila, bodo razčlenili gospodarjenje v občini v prvem tromesečju letošnjega leta ter hkrati sprejeli poročilo o delu ljudskega odbora v njegovi mandatni dobi. To poročilo bodo nato posredovali na vseh zborih volilcev. Na seji bodo sprejeli odlok o priznavalnini za tiste kmetovalce, ki bodo zaradi podružljanja zemljišč izgubili kmezijske površine, ki so jim bile edini vir za preživljanje. Sprejeli bodo tudi več odlokov o volitvah (imenovanje volilnih komisij za posamezna območja, določitev volilnih enot in volišč ter določitev mandatne dobe za odbornike posameznih skupin in volilnih enot).

Rdečega križa tov. Hede Milkolavčičeve ter predsednika krajevnega odbora Rdečega križa tov. Lojzeta Mlakarja.

Udeleženci letošnjega tečaja za zdravstveno prosvetljevanje so bili s programom zelo zadovoljni ter so na predavanju redno in radi hodili. V prijetnem vzdušju slavnostnega zaključka so tečajniki izrazili hvaležnost vsem tistim, ki so pomagali, da je tečaj tako lepo uspel. Ob izrazih zahvale so izrazili tudi svoje prepričanje, da jim bo pridobljeno znanje v življenju koristilo in jim pomagalo premostiti marsikatero težavo, ki je sicer ne bi znali.

■ V Vinkovcih so se začeli pripravljati na graditev tovarne živalske krme. Objekt bodo postavili poleg že zgrajenih žitnih silosov. Letna zmogljivost tovarne bo 4000 vagonov krmnih mešanice. Predvidevajo, da bodo gradbena dela na tem objektu končana do 1. avgusta 1963.

KOVINARSKA se seli na Paradiž

Ne gre za potegavščino, Kovinarska iz Vidma-Krškega se bo v prihodnjih treh letih postopoma preselila v nove prostore, ki jih bodo zgradili na Paradižu, na levi strani ceste, ki povezuje Videm-Krško z avto cesto. V prvem tednu aprila so buldo-

je večji prostor in sodobneje opremljeno dvorano, kjer se bo lahko razmahnil tako, kot želi.

Lokacija na Paradižu je zelo ugodna, ker so pri roki vse naprave, ki bi jih bilo kje drugod treba šele graditi. Sto metrov od novih obratnih prostorov je asfaltirana cesta, v neposredni bližini je daljnovod, vodovod in kanalizacija pa sta oddaljena le nekaj metrov. Dosedanje montažno proizvodno dvorano kovinske konstrukcije bodo prenesli na Paradiž in jo povečali, tako da bo dolga 40 in široka 45 metrov. Nato bo v njej 1800 kvadratnih metrov pokritega prostora, ki jih bo rešil mnogih težav na dosedanjem prostoru v središču mesta. Uredili bodo sodobne sanitarne naprave, ogrevanje v novi tovarni pa bo najbrž na mazut. V treh letih bodo v vse to investirali okoli 150

milijonov dinarjev, deloma iz lastnih sredstev, deloma pa s pomočjo posojil.

Zagreb je dobil tehniški muzej

14. januarja so v Zagrebu odprli tehniški muzej, edino tovrstno ustanovo v Jugoslaviji. Razen številnih eksponatov, ki kažejo razvoj tehničnih dosežkov v posameznih panogah tehnike, je muzej namenjen tudi tehniškemu izobraževanju. V njem že pripravljajo laboratorije in delavnice, ki jih bodo uporabljali učenci zagrebških šol.

Naročite DOLENJSKI LIST sorodnikom v tujini — hvaležni vam bodo za pozornost!

BRESTANICA: s tremi milijoni in pol obratnih sredstev: 42 milijonov iztržka!

O kolektivu, ki s tremi milijoni 600 tisoč dinarjev obratnih sredstev iztrži v letu dni 42 milijonov, lahko brez dvoma rečemo, da je dober gospodar. Ker imamo tokrat v mislih Zavod za zaposlovanje invalidov in drugih dela manj zmognih oseb v Brestanici, velja pohvala toliko bolj. V tem primeru gre za kolektiv, ki se ukvarja z obrtno dejavnostjo in hkrati usposablja za proizvodno delo invalide, ki bi bili sicer družbi v breme. Ko si ogledaš njihove delovne prostore in ko ti naštejejo težave, ki jih pekljo, se nehote vprašaš: zakaj tako?

Podobne zavode smo začeli ustanavljati pred približno tremi leti, in kot vse kaže, smo nanje nato, ko smo jih ustanovili, hitro pozabljali. Ta trditve velja v precejšnji meri tudi za brestanski zavod.

Osnovni namen zavoda je usposabljanje invalidov za proizvodno delo. Njegovih uspehov torej ne moremo meriti zgolj z navadnimi ekonomskimi merili. Vsak invalid proizvajalec, ki se je usposobil za proizvodno delo, doprinese odtlej družbi svoj delež, hkrati s tem pa so se zmanjšale obveznosti družbe do njega, ker se preživlja sam in ne potrebuje socialne podpore. Takšen je preprost ekonomski račun, četudi opustimo vrednotenje humanih dosežkov, ki jih najbrž ni moči oceniti. Brestanski zavod se ukvarja z obrtno dejavnostjo. Imajo 4 obrate: kleparskega, elektroinstalaterskega, mizarskega in kovinarskega. Letos kanijo iztržiti 45 milijonov dinarjev, za polovico tega zneska pa imajo že sklenjene pogodbe z naročniki. Kolektiv šteje 33 ljudi, med njimi je 16 invalidov in dela manj zmognih oseb. Doslej se je v zavodu prekvalificiralo 11 izučilo novega poklica 7 ljudi. Obrtna dejavnost ne nudi zadostne osnove za razvoj.

Kolektiv teži k proizvodni obrti, strojna oprema je žal zelo zastarela, proizvodni prostori pa so zlasti v kovinarskem obratu pretesni. Obrtne storitve njihovih strok so vezane na terensko delo, to pa v največ primerih ni za invalide. Tudi to jih sili v proizvodno obrt. V kovinskem obratu delajo več kovinskogalanterijskih izdelkov, med drugim tudi elektrovartilne aparate (transformatorje). Lani so s pomočjo Zavoda za zaposlovanje v Vidmu-Krškem kupili novo stružnico, edini sodoben stroj v obratu. V poslovni sklad so vložili lani 1 milijon 541 tisoč dinarjev, 513 tisoč din pa odvedli skladu za invalidske delavnice pri republikli. Plačali so 1 milijon 900 tisoč dinarjev proračunskega prispevka, ker niso oproščeni plačila tistega dela, ki pripada občini, okraju in republikli, čeprav zakon to možnost dopušča.

Kolektiv je prizadeven, vendar brez pomoči družbe težav, v kakršnih je, ne bo zmogel. Vprašujemo se: ali ne bi kazalo oprostiti ga plačila za del proračunskega prispevka in mu pomagati z obratnimi sredstvi? Poleg tega bi bilo prav, ko bi občinski organi razmislili tudi o tem, kako pomagati zavodu pri nakupu sodobnejše strojne opreme in v njegovih težnjah za prehod na proizvodno obrt, da posebej ne načenjamo problema proizvodnih prostorov, ki so vse prej kot primerni. Vsaka naložba v ta zavod je najbolj rentabilna naložba v ljudi. Širša razprava o tovrstni problematiki pa bi močno koristila.

POSAVJE

Ali v korak z razvojem ali zaostati

Casi, ko so bila sredstva za investicijski razvoj na ponudbo, so minili. Dandanes se je treba zanje že močno potegovati in izpolnjevati marsikak pogoj, če jih hočeš dobiti. Interesentov zanje je kljub temu dovolj. V mnogih delovnih kolektivih so že spoznali: polnoč bije, če ne bomo hitro najeli posojila in proizvodnje modernizirali, ter je prilagodili zahtevam tržišča, nas bo razvoj povozil. Obsojeni bomo na životarjenje. Približno tako je bilo v MIZARSKI PRODUKTIVNI ZADRUGI V SEVNICI. Pogoji, pod katerimi so lani šli na natečaj in dobili investicijsko posojilo, so bili vse prej kot ugodni. Kolektiv se je kljub temu odločil za rekonstrukcijo, ker je dobro vedel, da gre za biti ali ne biti.

Mizarska produktivna zadruga v Sevnici si je s svojimi intarziranimi in stilskimi pohištvi, ki jih izdeluje že vrsto let, pridobila nemalo občudovalcev in resnih naročnikov doma in v tujini. Lani so izvozili za okoli 20 tisoč do-

SEVNIŠKI VESTNIK

larjev stilskega pohištva. Tudi kupci so zahtevni, proizvodnja v obratu pa je bila močno omejena zaradi premajhnih prostorov in zaradi nezadostne strojne opreme.

Tudi v maloserijski proizvodnji, s kakršno se ukvarjajo, se da s sodobnejšimi tehnološkimi postopki prihraniti marsikak dinar. Tudi kupci niso pripravljeni čakati na daljše dobavne roke, večja naročila pa omogočajo samo zadostne zmogljivosti obrata. Brez sodobnih strojev je obsežnejša proizvodnja preveč obrtniška in predraga.

Lani so ustvarili okoli 400 milijonov dinarjev realizacije in približno 47 milijonov dinarjev skladov. Z rekonstrukcijo, ki bi veljala 200 milijonov dinarjev, bi lahko izvoz povečali za 6-krat (od 20 tisoč na 120 tisoč dolarjev), proizvodnjo pa za polovico.

Pogoji na natečajih pa so bili dokaj neugodni: 130 milijonov dinarjev posojila, kolikor so potrebovali za gradnjo nove proizvodne dvorane, so lahko dobili na 5-letno vračilo (naj poudarimo, da je bila okrajna in občinska udeležba v tem posojilu pogojena z dvoletnim rokom vračila!), 70 milijonov dinarjev posojila za strojno opremo pa so dobili pod pogojem, da ga vrnejo v dveh letih. Niso veliko oklevali, saj so že neshetokrat ugotavljali, da so obratni prostori premajhni in da jim primanjkuje strojev. Brez obojega ni življenja in pogojev za razvoj.

Nova proizvodna dvorana že stoji, v njej poteka del proizvodnega procesa. Strojno opremo bodo deloma uvozili (iz vzhodne Nemčije 2 stroja, iz Italije 4), deloma pa kupili na domačem tržišču. Stroji že prihajajo.

SE VEDNO PREVEČ TEŽAV Z REPRODUKCIJSKIM MATERIALOM

V razgovoru s nam naštel kopico težav, s katerimi se še vedno srečujejo pri oskrbi z reprodukcijskim materialom, katerega potrebujejo

za proizvodnjo. O pohištvenem okovju za izvoz je bilo izrečenih že mnogo besed, stanje pa kljub temu zaenkrat še ni boljše. Mizarska produktivna zadruga ima toliko več težav zaradi tega, ker zaradi individualnih naročil pri izdelavi stilskega pohištva potrebuje manjše količine zelo kvalitetnega okovja. Na splošno pa je pri okovju problem že sama izdelava, čim omenite galvanizacijo, pa v Sevnici zamahnejo z roko... Ključavnice za miznice in omare niso dovolj dobre niti za domači trg, kaj šele za izvoz; prav na račun ključavnic pa je precej reklamacij. Povedali so, da je Titan v Kamniku delal svoj čas zelo dobro in lepe ključavnice, zdaj pa se je, kot je videti, usmeril v proizvodnjo obšank.

Ultrapas, uvožen iz Nemčije, je prava redkost. Domač proizvod, imenovan melamin, je slabši, pa tudi težko ga je dobiti. Nova tovarna v Kočevju je začela proizvajati domač ultrapas v zelo lepih vzorcih, ki je kvaliteten. Zal se ni dovolj preizkušena, da bi ga lahko uporabljali za izvoz. Tudi kvaliteta domačih lakov se je izboljšala, le s pollester laki so težave. Ker je potrošnja premajhna, se jim noben proizvajalec dovolj ne posveča, pa tudi z uvozom surovin zanje so težave. Tudi domači kožni klej se je izkazal kot dobro lepilo. Le o furnir skupno s slabšim. Miže, govorili še precej časa... Tovarne ponujajo kvaliteten furnir skupno s slabšim. Mizarska produktivna zadruga pa slabšega ne more porabiti. Večji del boljše furnirja izvozimo. Morda bo boljše zdaj, ko smo začeli izdelovati furnirje iz eksotičnih vrst lesa, ker bo manj slabše kvalitete.

Tako je pri sevnških mizarjih. Skladi, ki jih bodo ustvarili letos, bodo komaj zadoščali za plačilo amortet. Tako bo še štiri leta. To breme pa bo goštev lovo odtehtala zavest, da so si s posojilom in z rekonstrukcijo zagotovili bodočnost in razvoj za 15 let vnaprej.

Novice z Bučke

Na krajevnem uradu na Bučki so že končali pregled volilnih imenikov. Večjih izprememb ni bilo, ker prebivalci vse selitve sproti prijavljajo. Volilne imenike pravkar prepisujejo na čisto, nato pa bodo pred volitvami dani prebivalcem na vpogled, da se prepričajo, če so vsi vpisani.

Vaška pota so zlasti po zadnji zimi močno razdejani. Prebivalci jih v nekaterih vaseh popravljajo sami, ne da bi čakali na pomoč od občine. Zelo prizadevni so pri tem vaščani iz Slemen in Dol, ki imajo pota na svojem območju lepo urejena, ponekod drugod pa so domala neprevozna.

Zbor volivcev je bil v nedeljo, 31. marca. Razpravljali so o osnutku občinskega statuta, o letnem programu občine za leto

1963 in o krajevnih zadevah. V zadnji točki so prebivalci naštevili svoje težave v zvezi z novim odlokom o občinskih dokladih. Predlagali so, naj bi bila Bučka razvrščena v nižji razred. Posamezni gospodarji še vedno uporno zahtevajo, naj ljudski odbor dovolj obratovanje žagi venedijanki v Dolnjih Raduljah. Povpraševali so tudi, kako je s sredstvi za elektrifikacijo. Na vsa vprašanja so volivci dobili izčrpna pojasnila. Na zboru so izvolili tudi nov šolski odbor.

Predavanje o političnem sistemu oblasti in o ekonomskih instrumentih (takse in davki) je 5. aprila priredil na Bučki občinski odbor Socialistične zveze. Predavanje šteje v okvir predvolilnih priprav Socialistične zveze.

Dve iz Tržišča

Lovska družina v Tržišču je imela pred kratkim občni zbor, ki se ga je udeležil tudi predsednik Okrajne lovške zveze Franjo Bulc. Lovci so polagali obračun dela za preteklo leto in ugotovili, da so bili nekateri člani zelo aktivni, saj so pokončali okrog 50 kraguljev, razdelili med divjad 1500 kg koruze in 300 kg šena ter postavili solnice. To je bilo v letošnji zimi nujno potrebno za ohranjanje divjadi. Lovska družina namerava kupiti nekaj fazanov, seveda, če bo denar na razpolago. Lovci so se pomenili še o marsičem in predlagali najzaslužnejše članke za odlikovanje.

Na občnem zboru Društva upokojencev v Tržišču so ugotovili, da je bilo društvo vse leto aktivno. Vsa članarina je bila pobrana, upokojencem z majhnimi dohodki pa je bila podeljena podpora 6000 din. Najzaslužnejši člani so prejeli za svoje vestno delo po 15.000 din nagrade.

Na hmeljišču v Loki Sezonsko delo na hmeljišču KZ »Zasavje«, obrat Lo-

ka, se je pred kratkim pričelo. Delavci so najprej opravili traktorska dela, zatem pa so začeli odkopavati in obrezovati hmelj. Vreme je dokaj ugodno, zato delo lepo napreduje.

Letos je prišlo v Loki na sezonsko delo 24 Zagorcev iz Okraja Klanjec, razen njih pa delajo še 4 Bosanci, delavci obrata in nekaj domačinov. Delajo od sedmih zjutraj do sedmih zvečer.

Letošnja zima je prizadela čebelarje

Po podatkih, ki smo jih dobili od nekaterih čebelarjev, je stanje po letošnji zimi porazno. V Okroglicah so pomrle vse čebele, v Loki in okolici pa je bila nekaterim čebelarjem uničena več kot polovica čebeljih družin. Kako bo letos z opravevanjem, ker se obeta dobra sadna letina?

Čebelarji bi morali dobiti kakšne napotke od čebelarskega združenja, ker ne vedo kako ravnati.

Dejavnost ZROP v brežiški občini

Na nedavnem občnem zboru ZROP v Brežicah se je zbralo 59 delegatov (od 80 vabljenih) in gostov, med katerimi je delovni predsednik občnega zbora Ivan Videnič pozdravil tajnika okrajnega odbora ZB NOB Celje Miho Petana, predsednika ObLO Milana Sepetavca in predsednika cerkljanskega garnizona Dž. Dukića. O delu ZROP v preteklem obdobju je poročal Zdenko Verlič in poudaril, da si je občinski odbor prizadeval delati po planu, to je skrbeti zlasti za izpopolnjevanje strokovnega znanja članov ZROP. V ta namen je bilo lani v občini 43 ustreznih predavanj. Razen tega so izvedli občinsko tekmovalno tekmovanje z malokalibrsko puško, kar je bilo tudi v načrtu. Najbolj delavni pododbori ZROP v tem času pa so bili: NA Bizeljskem, v Jesenicah na Dol. in Dobo-

skega odbora ZROP Vlado Karlin.

V razpravi je M. Sepetavc opozoril občni zbor na naloge, ki čakajo združenje rezervnega in podoficirskega kadra v tekočem obdobju. Dejal je, da bi morali skladno s tem prilagoditi tudi plan dela. Ta naj bo v občinskem merilu postavljen bolj načelno, krajevne organizacije pa ga bodo izvajale tako, kot se jim zdi najbolj potrebno in kot najbolj ustreza njihovim delovnim pogojem. S tem se je strinjal tudi delovni predsednik Videnič in pozval vse, naj o zadevi razmislijo. Nadalje je Ivan Starman menil, da je strokovno izobraževanje rezervnega starešinskega kadra nujno, vendar pa moramo pri tem misliti tudi na poučne izlete članstva. Rudi Požar je rekel, da delo občinskega odbora v preteklem obdobju ni bilo sistematično, lahko bi rekli, da je bilo v rokah le najbolj delavnih članov; dodal pa je, da bi morali na seje vabiti tudi člane nadzornega odbora. Tovariš Miha Petan je najprej pozdravil občni zbor v imenu okrajnega združenja, nato pa se je zelo pohvalno izrazil o razpravi in podčrtal, da bi morala ZROP bolj sodelovati z drugimi organizacijami. Nadalje so v razpravi poudarili, da bi se morali seznanjati

predvsem z organizacijami, v katerih dela mladina. Tako področje so strelska društva, v katerih je po mnenju tovariša Orešnika zelo malo članov ZROP. Sport je vsekakor važna sestavina dejavnosti rezervnega kadra, so ugotovili udeleženci občnega zbora, nakar so bile volitve.

Po predlogu volilne komisije so bili soglasno izvoljeni v novi občinski odbor naslednji tovariši: Marjan Božič (Brežice), Rudi Bukošek (Brežice), Franc Marčun (Brež.), Ferdo Sepetavc (Bizeljsko), Zdenko Verlič (Brežice), Franjo Lončarič (Brež.), Ivan Hering (Brež.) in Tone Erš (časni član iz Brežic). V nadzorni odbor so bili izvoljeni Emil Dolenc (Brež.), Andrej Bortič (Kapele) in Emil Orešnik (Brež.).

Kako živijo prosvetna društva v trebanjski občini

Letošnja dolga zima nas je še bolj pritegnila v tople prostore. Zato je bila marsikje amaterska dejavnost PD manj razgibana, drugje pa prav zaradi tega bolj bogata. In kako je bilo v trebanjski občini?

V Dobriču v tej sezoni ni bilo nobene dramske predstave. Vaščani so izredno otopeli. Le majhna peščica je tistih, ki so voljni delati. Edino, kar ne spi, je klub. Vendar tudi ta nima nobenega programa. Nekaj pa je raz-

veseljivo, namreč to, da sodeluje s PD tudi SZDL in mu materialno pomaga.

Tudi v Veliki Loki mirujejo. Premalo je ljudi, ki bi radi delali. Nameravali so igrati Našo kri, a so se le dvakrat zbrali in že je bilo načrtov konec. Tudi tu je klub, vendar spet brez programa. Tako klub životari, saj se ne more pošteno razživeti. Tudi tukaj so težave z igralci; kot drugod ljudje odhajajo v tovarne. Struktura vaši se precej spreminja. Mladi ljudje igrajo navadno dotle, ko zaključijo šolanje ali ko nastopijo službo, nekateri fantje pa do takrat, ko odidejo k vojakom. Razumljivo je, da zaradi tega ni

mogoče dobiti stalnih igralcev.

V Sentlovcu pripravljajo delo Srečni dnevi. V preteklem letu je imelo to društvo verjetno največ prometa. Iz skladišča so naredili kar prijetno dvorano, klub pa je tudi tu brez programa. Dejavnost bi bila lahko še boljša, če bi sodelovali vsi učitelji.

Na Catežu imajo nekaj, kar marsikje pogrešamo: voljo do dela. Vendar imajo precej težavne pogoje: dom je tak, da je trenutno neuporaben. Tako v zimskem času ni bilo mogoče, da bi pripravili kakšno predstavo. Zdaj hitijo s Finžgarjevo Razvalino življenja, a imajo malo upanja, da bodo lahko igro tudi izvedli. Muhasta zima je zazdalj narložila kmečkemu prebivalstvu obilico dela, zato bodo le težko našli čas za vaje. Morda pa jim bo volja le pomagala. Je pa tudi tu težava, ker vse odhaja v industrijo.

V Mokronogu so pripravili in uspešno izvedli Marinčev komedijo Poročil se bom s svojo ženo. Imajo klub, a tak kot drugod — brez programa. Imajo uspešen ansambel, v šoli pa je tudi kar precejšnja dejavnost. Saj so med redkimi, ki se ukvarjajo z lutkami.

V Sentrupertu so bila do-

slej edino gostovanje. Edina dejavnost društva je knjižnica in pa filmske predstave, vendar kažejo ljudje zanje zelo malo zanimanja. Zadnje čase ljudje radi gledajo dramske predstave. Morda bo domače društvo to spodbudilo, da se bo lotilo kakšne igre.

Tudi na Mirni in v Trebnjem stanje ni zadovoljivo. Prav za Trebnje bi pričakovali razgibano dejavnost. Zal nam ne more biti za zgled. Se o pevski dejavnosti. Pevovodij ni. Kjer pa so, pa navadno nje dolžijo, da ni zbora. Ljudje so premalo disciplinirani. Za zbor pa je potrebno posebno veliko truda in volje.

Torej je še vseeno najbolj razgibana dramska dejavnost. Klube pa so si menda povsod narobe predstavljali. Mislili so, da je televizor in nekaj stolov dovolj za klub.

Marsikje so prosvetni domovi v slabem stanju. Prosvetni dom navadno uporabljajo vse množične organizacije, vzdrževati pa ga mora le društvo. To vsekakor društvu samo otežkoča delo.

In še to: dokler bo kultura pa dejavnost le naloga peščice ljudi, bomo težko pričakali boljše uspehe.

Kreditni za rabljene avtomobile

Potrošniške kredite za nakup novih potniških avtomobilov bodo dajale banke z rokom odplačila do pet let, za nakup rabljenih potniških avtomobilov pa z rokom odplačila do treh let. Tako določajo navodila Narodne banke SFRJ, ki so začela veljati danes. Baritrani ček za nakup rabljenega avtomobila prenese uporabnik kredita — kupec po teh navodilih na prodajalca, ki ga lahko uporabi

izključno za nakup novega avtomobila domače proizvodnje. Če pa prodajalec, ki hoče kupiti nov avtomobil, že ima kredit pri banki, je dolžan pred nakupom novega avtomobila poravnati svoj dolg.

Potrošniške kredite za nakup motociklov, skuterjev in mopedov dajejo banke z rokom odplačila do štirih let. Kredite za nakup avtomobilov, motociklov, skuterjev in mopedov je mogoče dati največ do četrtine skupnega zneska osebnega dohodka, ki ga bo imel prosilec v času, za katerega je banka kredit. Po odobritvi kredita je prosilec dolžan plačati v gotovini najmanj 10 odstotkov odobrenega zneska.

Obračun Vodne skupnosti

Za včeraj, 10. aprila 1963, je bil sklican v Novem mestu 8. redni letni občni zbor Vodne skupnosti Dolenjske. Upravni odbor je poročal o izvršitvi lanskega plana, po razpravi pa so potrdili zaključni račun, določili vodni prispevek za leto 1963 in sprejeli program ter predračun za leto 1963. Več bomo o občnem zboru poročali prihodnjič.

Za statute obrtnih organizacij

Gospodarska zbornica okraja sklicuje za sredo, 17. aprila, v Novem mestu posvetovanje predstavnikov v obrtnih in uslužnostnih organizacijah. Pomenili se bodo o statutih, ki jih bodo morale izdelati te delovne organizacije.

TREBANJSKE NOVICE

MIRNA: les za šolo prihaja

Kot smo že pisali, so prebivalci mirenskega šolskega okolišča pokončili okoli sto kubikov lesa za potrebe šole. Gre namreč za nakup šolske opreme in ureditev mlačne kuhinje. Precejšen del lesa je že spravljen na železniško postajo po zaslugi nekaterih pošturovalnih voznikov, kot sta Ludvik Golob iz Volčjih njiv in Ivan Ban iz Zabrdja. Da ni bilo teh dveh, ki sta prva pričela voziti les iz gozda, bi precej lesa tudi

propadlo. Sedaj je potrebno posekati še les 21 darovalcev in ga takoj zvoziti iz gozda. Pri tem naj bi se bolj izkazali tisti, ki imajo vprežno živino, pa so se prevozu do sedaj izogibali. Naj bi posnemali oba navedena voznika, namesto da govore za vogali, češ Ludvik Golob je pri tem veliko zaslužil. To namreč niti res ni, saj je za šest vožen prejel le sedem tisoč dinarjev, o čemer se lahko vsakdo prepriča pri upravitelju šole.

V pospešku: industrija in kmetijstvo

Družbeni plan črnomaljske občine za leto 1963, sprejet na skupni seji obeh zborov ObLO prejšnji četrtek, 4. aprila, je zasnovan na podlagi dobrih analiz in izkušenj v gospodarstvu preteklo leto ter usklajen s splošnimi prizadevanji za razvoj belokranjskega področja. Spričo tega predvideva plan najboljše rezultate v industriji in kmetijstvu, dveh poglavitnih in perspektivnih gospodarskih panog. Seveda plan takoj nato navaja, da ne bomo smeli proizvajati nenačrtno, se pravi, da bomo morali proizvajati take izdelke, ki jih bomo lahko plasirali na trgu. V skladu s tem pa bomo morali omogočiti proizvajalcem oziroma gospodarskim organizacijam, da bodo lahko izpolnile svoje naloge. V prvi vrsti bi tukaj poudarili, da bomo morali odmerjena investicijska sredstva vlagati predvsem v rekonstrukcije in nabavo opreme proizvodnih obratov, ker bomo le tako ustvarili pogoje za kar največje izkoriščanje proizvodnih zmogljivosti. Razvoj v gospodarstvu in gospodarjenju pa je treba gledati še iz drugega zornega kota. Znano je namreč, da ekonomsko združevanje sredstev in skladov možnosti za hitrejši razvoj utrjuje, ne pa slabi. Ob večji delovni storilnosti in ureditvi vseh notranjih zadev v gospodarskih organizacijah bomo dosegli velik učinek, ki se bo histveno odražal v nadaljnjem razvoju gospodarske moči.

Iz tabelarnega pregleda, ki je priložen besedilu plana, razberemo, da se bo družbeni bruto proizvod črnomaljske občine v tem letu povečal na 8 milijard 286 milijonov dinarjev, kar je za 1 milijardo 217 milijonov ali 17,2 odstotka več kot v preteklem letu, medtem ko bi se družbeni proizvod in narodni dohodek od lanskega

povečala za približno 21 odstotkov. Prav tako so letos predvidene večje investicije, in sicer 960 milijonov 843 tisoč dinarjev, kar je za 17 odstotkov več kot v l. 1962. 77,2 odstotka teh investicijskih sredstev je namenjenih za gospodarstvo, 22,8 odstotka pa za negospodarske dejavnosti.

41,3 odstotka letošnjega družbenega bruto proizvoda bo letos ustvarila industrija. Plan našteva vrsto podjetij, ki so udeležena pri tem. Leta bodo letošnja proizvodnja takole povečala: BELT za 13 odst., semiški obrat ISKRA za 93,9 odst., LIC za 7,3 odst., rudnik rjavega premoga v Kanižarici za 65,7 odst., BELSAD za 63,8 odst., lesna industrija ZORA za 3,6 odst. in črnomaljski obrat BETI (BELOKRAJKA) za 81,7 odst. Pretežna večina naštetih industrijskih podjetij je letošnja proizvodnja planirala v skladu z investicijskimi vlaganji v rekonstrukcijo ali nabavo oziroma izpolnitev opreme. Kmetijstvo bo proizvodnjo v letu 1963 povečalo za 15,7 odst., sam družbeni sektor pa za 54,4 odst. Na splošno je ugotovljeno, da daje belokranjska zemlja premalo. V zvezi s tem že velja odlok o agrominimumu za zasebne kmetijske pridelovalce, medtem ko si družbeni sektor — kmetijska zadruga v Črnomlju — prizadeva, da bi z izboljšavo mehanizacije ob uporabi najmodernejših pripomočkov in sredstev pri obdelavi zemlje dosegel kar največje uspehe. Letos bo družbeni sektor svoje površine še povečal. V planu je, da se z odkupom povečajo lastne površine kmetijske zadruge za novih 300 ha, kar pomeni, da bi imela ta kmetijska proizvodna enota poslej skupaj 732 hektarov svojih zemljišč. V tem letu pa nameravajo izvajati tudi arondacije.

Kratek pregled ostalih de-

javnosti v občini pove naslednje:

— gradbeništvo mora ustvariti 4,8 odst. večji bruto proizvod kot preteklo leto;

— v prometu 6 odst. več;

— v trgovini 6,3 odst. več;

— v gostinstvu in turizmu 14 odst. večji promet v gostinskih obratih in v turizmu 30 odst. več obiskov kot lani;

— obrt naj bi povečala svojo proizvodnjo in storitve za 5,5 odst. V planu je, da bi pospeševali domačo obrt in organizirali prodajo njenih izdelkov.

Plan v stanovanjsko-komunalni dejavnosti nakazuje vrsto nalog, ki bi jih morali opraviti v tem letu. Med drugim je v načrtu gradnja 44 stanovanj v Črnomlju in Semiču, ureditev vodovoda v Semiču, Dragatušu in Svibniku, ureditev črnomaljskih ulic itd. Plan zajema nadalje ureditev šol, vprašanja otroškega varstva in drugo. Poleg raznih drugih »drobniha« dejavnosti, s katerimi tudi ne bi smeli odlašati, vsebuje plan veliko nalog na gospodarskem in negospo-

darskem področju. Naloge so res tako obsežne in zahtevne, da povzročajo nemajhno zaskrbljenost, kako jim bomo izpolnili.

Letošnji proračun črnomaljske občine predvideva, da se bo skupnih dohodkov

NOVICE ČRNOMALJSKE KOMUNE

nabralo 441 milijonov 537.000 dinarjev. Čisti izdatki (dotacije družbenim in političnim organizacijam skladom itd.) bodo znašali 171 milijonov 422.000 dinarjev. Spričo prej naštetih dejavnosti v negospodarskih panogah bo ostalo za vsa ta dela po proračunu pravzaprav malo sredstev. V razpravi so odborniki opozorili na to, vendar pa so hkrati tudi dodali, da se je potrebno letos bolj kot druga leta prizadevati in dati vse od sebe, da homo ob koncu leta lahko zadovoljni in ponosni gledali na uspehe.

Semič bi moral imeti boljše prometne zveze

Glede slabih prometnih zvez v Semiču je bilo slišati že dosti kritik in mnenj, vendar je bilo vse brezuspešno. Streljavec (in 12 vasi okoli njega) nima nobene avtobusne zveze, čeravno je oddaljen od postaje in avtobusne proge eno uro. Prav tako je z vasjo Črešnjavec. Avtobus podjetja SAP iz Ljubljane, ki vozi na progi Ljubljana-Zužemberk—Črnomelj, gre popoldne prekmalu iz Ljubljane. Ugotovilo bi bilo, če bi šel okoli 16. ure, pa gre že ob 13.30. Čudno se nam zdi tudi, zakaj iz Novega mesta ne zavije na avto cesto? Baje tega ne pusti konkurenčno podjetje »Gorjanci«. Če je to res, bi bila dolžnost tega podjetja, da bi ono vzpostavilo eno progo za Semič. Iz Novega mesta naj bi bil odhod ob 17. uri, popoldne. Tako bi lahko tudi zamudnik, ki ni do pol dneva v Ljubljani vsega opravil, imel zvezo prek Novega mesta do Semiča.

Pri uvedbi kakih nove proge pa bi bilo treba vsekakor misliti tudi na Streljavec in Črešnjavec. Zakaj ne bi en avtobus vozil iz Novega mesta prek Suhorja na Streljavec, Semič in v Črnomelj? Menimo, da bi se z dobro voljo dalo vse urediti.

Naročite domači tednik bratu ali sinu, ki je pri vojaki!

Ljudje, ki so odgovorni za vzdrževanje cest, pa naj bi se za ceste vsekakor bolj zanimali, ker so slabe!

F. D.

PREDGRAD: ploden obračun lovcev

7. aprila je bil v Hacetovi gostilni letni občni zbor lovške družine Predgrad. Na njem so lovci pokazali, da so dobri gospodarji. Predvsem jim gre pohvala, da so letošnjo zimo vložili veliko truda za pomoč divjadi, posebej srnjadi. Z zadovoljstvom ugotavljajo, da prav zaradi tega huda zima ni povzročila preveč škode divjadi.

Lansko leto je družina prejela za prodano divjad blizu 400.000 dinarjev, od tega 145 tisoč deviznih dinarjev. Za škodo, ki jo je napravila divjačina, je plačala okoli 160 tisoč dinarjev. Skupni lovi pa niso bili uspešni, predvsem ne pogoni na škodljivo divjad, pri katerih bi morali sodelovati kot gonjači tudi nelovci, zlasti kmetje, ki jim divjad dela škodo.

Po sklepu občnega zbora se bo družina tudi v naprej razvijala na podlagi gospodarskega računa. Tudi v letošnjem letu bo nudila gostom odstril nekatere divjadi, med drugim medveda. Solnice v lovišče so že napojene in srnjad ter jelenjad jih pridno obiskuje. V načrtu sta dve novi krmišči za jelene, verjetno pa tudi še eno mrhovišče za medvede. Uničevanje roparic in odstril škodljive divjadi je stalna naloga vsakega člana družine. Na občnem zboru so pregledali izdelani načrt za celotno lovišče ter njegove meje in k temu dali nekaj pripomb. Po strokovni oceni sodi lovišče med dobra, člani lovške družine pa bodo skrbeli, da bo ta ocena veljala tudi vnaprej. Za ocenjevanje škode, po-

vzročene po divjačini, so izvolili nekaj članov. Obenem so opozorili, da nekateri kmetovalci premalo skrbijo za zavarovanje svojih poljščin pred divjadjo. Člani lovške družine bodo na to kmetovalce opozorili, pripravljani pa vsak čas dati tudi potrebne strokovne nasvete za zavarovanje pridelkov.

SKLAD ZA BORCE

Odborniki ljudskega odbora so na zadnji seji v Črnomlju sprejeli predlog o ustanovitvi sklada za borce. Za začetek bo v tem skladu 3,5 milijona dinarjev, ki so bili za reševanje borčevskih vprašanj namenjeni iz proračunskih sredstev črnomaljske občine za leto 1963.

Kratke s področja Metlike

KUD Oton Zupancič spada med najbolj aktivne v Beli krajini. Najbolj aktivna sta dramski odsek in pevski zbor. Društvo vodi predsednik Julij Kočvar 26 let. Za 8. marec so priredili v Gradu krajce igrico s petjem in recitacijami. Z istim programom so gostovali tudi v Krasincu.

Sedaj se pripravljajo na praznovanje Zelenega Jurja. Odbor KUD je delaven in se sešne po potrebi, da pripravi program za delo in vodi priprave.

7. aprila je gostoval KUD iz Dragatuša z igro »Sreča na kreditu«. Igra je zelo uspešna. Gledalci so bili zadovoljni in so igralce nagradili z dolgim aplavzom.

Zaradi skrajno nehijskih razmer v poslovalnici Mesarije št. 1 v Metliki je dal veterinar za krajši čas poslovalnico za prejšnji čas poslovalnice urediti, da so se stvari uredile. Ukrep so ljudje pozdravili.

Anton Starha z Osojnika, ki ima namen graditi stanovanjsko hišo, je kupil material v kamnolomu od Petra Predoviča s Hrasta. Predovič je isti dan sekal drva v gozdu in mu je od napora počel žolodec, da so ga morali takoj odpeljati v bolnišnico. Starha je za delo v kamnolomu najel Martina Hudorova in Borisa Hudorova iz Ciklovec pri Semiču. Pri razstreljevanju pa se je zgodila nesreča, tako da so morali oba s hujšimi poškodbami odpeljati v bolnišnico. Kako je prišlo do nesreče, ne ve nihče, ker sta bila v kamnolomu sama. — Torej isti dan kar trije ponestrčenci!

R. F.

UMETNIH GNOJIL NI
V Metliki stalno povpršujejo po umetnih gnojilih. Kmetijska zadruga, ki oskrbuje z umetnimi gnojili skoraj celo no področje občine, je pravočasno naročila gnojila pri Agrotehniku v Ljubljani. Do zdaj ni prejela niti gnojil niti odgovora, ali so gnojila ali jih ni. — Vsekakor je glavni razlog nomanjkanja umetnih gnojil v tem, ker domača industrija ne more kriti vseh potreb. Oznani posevki so zelo oslabele in

METLIŠKI TEDNIK

Stev. 14 (680)

Namesto sklepa - in smeha...

Na zadnji seji občinskega ljudskega odbora v Črnomlju je neki odbornik takole nakazal problem Ciganov, ki živijo v tej občini:

»Preden prideš v Črnomelj, naletiš na Cigane, ko greš iz mesta, pa spet ne moreš mimo njih. V smeri proti Lokvam nastaja pravo cigansko naselje, kar očitno ni v skladu z urbanistično ureditvijo in ne s turističnim razvojem. Take, na hitro zmetane kočje mesta oziroma njegove okolice ne bodo olepšale, ampak kvečjemu skazile in odbile turista, ki bo tod potoval.

Večkrat slišimo, da se tu in tam pojavijo tatvine. Mar je to čudno? Kako naj Cigani sicer živijo? Res da so mnogi zaposleni, njihov zaslužek pa je spričo številnih družinskih članov zelo picek. Posebna komisija, ki je te zadeve raziskovala, je ugotovila, da pride na enega člana ciganske družine na mesec povprečno 1800 dinarjev dohodka. Sprašujemo se, kdo s temi sredstvi danes še lahko živi?

Blizu Kanižarice je tudi osem otrok, ki nimajo svojega hranitelja, torej očeta. Kdo je njihov oče, ne vemo. Nastajajo resni socialni problemi. Mislim, da bo moral občinski ljudski odbor nekaj ukreniti za rešitev teh perečih vprašanj.

Cepprav so mnogi odborniki na seji to pripovedovanje sprejeli s smehom, zadeva ni prav nič smešna. Nasprotno: resna je in pereča. Dejstvo, da moramo o tem govoriti skoraj na vseh sejah (žal, tudi v drugih občinskih ni drugače), pač ni najboljše spričevalo reševanja teh vprašanj v preteklosti. Večkrat je bila sprožena zamisel, naj bi za rešitev ciganskega vprašanja ustanovili poseben sklad ali kaj podobnega. Iz tega sklada bi Cigani dobili posojilo in gradili stanovanjske hiše. Nadalje bi se morali pomeniti še o čem drugem, morda o ukrepih, ob katerih bi se Cigani znebili nagonov po nomadskem življenju. Sodobna civilizacija, posebno v socialistični družbi, se trudi, da vsakemu članu skupnosti omogoči dom, stalno bivališče.

Torej bi bil ustrezen sklep, kako bo v bodoče s temi stvarmi, vsekakor bolj na mestu kot smeh...

Vinogradništvo, kmetijstvo, turizem...

Ker so občani iz utemeljenih razlogov letos manj razpravljali o planu in se niso mogli seznaniti z vsemi nalogami komunne v tem letu, smo naprosili predsednika ObLO v Metliki tov. Franca Vrviščarja in šefa odseka za gospodarstvo pri ljudskem odboru tov. Frenka Molka, da povesta kaj več o letošnjem družbenem planu. Vprašali smo ju:

■ **Kaj predvideva družbeni plan za vinogradništvo?**

— Letošnji družbeni plan metliške občine daje zlasti velik poudarek vprašanju kmetijstva. Najvažnejša akcija po tem planu je obnova vinogradov na področju Vinomera, Drašičev in Vidošičev. Razen stroškov za odkup zemljišč je v ta namen zagotovljenih 99 milijonov dinarjev. Obnova bo zajela 28 ha vinogradov, sredstev pa je za-

gotovljenih za 60 ha. Obnavljali bomo tri leta. Skupne obnovljene površine bodo znašale 200 ha. Znano je, da je povprečna starost teh vinogradov nad 70 let in ne dajejo niti 40-odstotnega pridelka. ObLO in kmetijska zadruga v Metliki rešujeta problem na več načinov: da zemljo odkupita, zakupita ali pa s kooperacijo. — Obnovljeni vinogradi bodo imeli večji hektarski donos, okrog 100 hl vina, medtem ko dajejo zdaj največ 30 do 40 hl vina na hektar.

■ **Kako poteka obnova?**

— Pretežni del kmetijskih zasebnikov sprejema akcijo z razumevanjem, ker vedo, da zaradi pomanjkanja kmečkih delavcev kmalu ne bo nikogar, ki bi še dobro obdelal zemljo. Res je, da bo nekaj kmetov pri tem prizadetih in jih bo treba posebej obravnati (glede njihove zaposlitve). Nekateri akciji tudi nasprotujejo. Ker vidijo v tem, da so lastniki vinogradev, staro tradicijo. Med 98 lastniki, ki bodo imeli v obnovi 28 ha vinogradov, je okrog 20 kmeto-

valcev, ki so se pritožili na odločbo ObLO. Tem vinogradništvo ni glavni vir dohodka. Prepričani smo, da bodo obnovljeni vinogradi v ponos prebivalstvu in gospodarstvu našega področja.

■ **Kakšna dela boste še opravljali na kmetijskem področju?**

— Kmetijsko posestvo v Mestnem logu je bilo v spitično družbi in državljano. Po zaslugi investicij, vložnih v te predele, je posestvo opravičilo svoj obstoj. V preteklem letu je krilo vse svoje obveznosti. — Vprašanje razširitve posestva namerava reševati kmetijska zadruga. V njegovi neposredni bližini je namreč še okrog 150 ha zemlje v delni lasti posestva, sicer pa pretežno v lasti zasebnih kmetovalcev. Površine bi morali meliorirati. Tega privatniki ne zmorejo. Zdej potekajo razgovori o odkupu ali zamjenjavi teh zemljišč. Z dodatnimi 150 ha bi se kmetijsko posestvo povečalo na 280 ha.

■ **Kako je z zemljo v okolici Metlike?**

Človek je v naši družbi največja vrednota

Občinska konferenca Rdečega križa v Novem mestu, ki je bila 31. marca, je prikazala samo del humane dejavnosti te organizacije, ki ima v novomeški občini nad 15 tisoč članov. 31 osnovnih organizacij na terenu in 128 aktivov po šolah in podjetjih se je tudi v lanskem letu ukvarjalo z zdravstvenim prosvetljanjem naših delovnih ljudi, z bojem proti tuberkulozi, s krvodajalstvom in s pomočjo socialno ogroženim. Na konferenci so ponovno poudarili, da je treba še naprej odpravljati, žal, še vedno ukoreninjeno miselnost, da je osnovni namen Rdečega križa deliti materialno pomoč. Ta organizacija je v naši družbeni ureditvi že prerušila nekdanje okvire in postaja vedno bolj zdravstveni prosvetljalec, medtem ko je nudenje materialne pomoči že dolgo drugotnega pomena.

Zlasti lani je bilo opaziti močno zanimanje podeželskih ljudi za razne oblike zdrav-

Po konferenci Rdečega križa novomeške občine

stvene vzgoje. Nič čudnega torej, da je bilo na področju novomeške občine prirejenih kar 307 predavanj, ki jih je obiskalo 17 tisoč ljudi. Predavanja so popestrili diafilmi, zvočni filmi in druga pozorila. Ker bo organizacija v bodoče usmerjena predvsem v zdravstveno prosvetljanje, bo še naprej skušala pritegniti kar največ zdravstvenih in prosvetnih delavcev, ki so ji že doslej nudili obilo pomoči.

Zdravstvena vzgoja se mora začeti pri otroku, zato ni

redko ugotavljamo razne telesne hibe, ki bi jih bilo moči z malce več skrbi odpraviti v dobi, ko otrok raste in se razvija. V novomeški občini se je sodelovanje družbenih organizacij in šol s podmladkarji Rdečega križa razvil v tradicionalno obliko. Podmladkarji so opravljali službo prve pomoči v različnih delovnih akcijah, zelo veliko so naredili pri higijenskem urejanju šol in okolice šolskih stavb, sodelovali so v protituberkuloznih akcijah, v krvodajalstvu, pri nabiranju hrane za šolske kuhinje in še marsikje drugod.

Na občnem zboru so se temeljito pogovorili tudi o krvodajalstvu (lani je 1333 krvodajalcev oddalo 267 litrov krvi). Ugotovili so, da bo potrebnega več sodelovanja in razumevanja vodstvenih kadrov v delovnih kolektivih, pa bo krvodajalstvo uspešnejše.

Tečaj prve pomoči so v letošnjem letu pomembna naloga v delovnih kolektivih. Pohvaliti velja KGPK Novo mesto, ki je na pobudo RK priredil in vseh svojih obratih 13 tečajev prve pomoči s 189 udeleženci. V preteklem letu je po vsej Sloveniji začela velika nabalna akcija za dograditev mladinskega klimatskega zdravilišča Debeli rtič, v kateri je bilo v

novomeški občini zbranih 1 milijon 700 tisoč dinarjev. Organizacija RK je upala, da bodo kolektivi z večjim razumevanjem podprli to pomembno akcijo, saj se prav z našega področja že vrsto let hodi zdraviti na Debeli rtič veliko število otrok.

V živahni razpravi, ki se je odvijala po poročilih, so delegati poudarili, da ostane najpomembnejša naloga RK še naprej zdravstveno prosvetljanje bodisi prek tečajev prve pomoči, bodisi prek tečajev o negi bolnih. Vzporedno s tem pa se bo dejavnost te humane organizacije še naprej odvijala v znamenju boja proti alkoholizmu in tuberkulozi ter ob prizadevanju za razvoj krvodajalstva.

NOVOMEŠKA KOMUNA

nič čudnega, če se organizacija Rdečega križa z veliko vnamo posveča pomladku na šolah. Pri pregledih šolskih otrok in tudi pri naborih ne-

V SPOMIN IN SLOVO

Pred nekaj dnevi smo pokopali vojno vdovo Marijo Blažič iz Grčevca, ki je umrla nagle smrti. Mož je bil borec NOV in je padel 1945., tik pred osvoboditvijo. Ona je bila takrat v zaporu in nato na prisilnem delu nekje pri Kočevju. Po osvoboditvi, ko se je vrnila domov, so jo doma pričakali štirje otroci od 2 - 14 let brez vsega najnujnejšega. Pomoč, ki jo je prejela od časa do časa, je bila nezadostna in se je morala trdo boriti za obstoj in oskrbo svojih otrok. Tudi mi, njeni tovariši iz vojnih let, smo jo premalo razumeli, danes, ko se tega zavedamo, pa je prepozno in ne moremo popraviti, kar smo zamudili.

Da jo je zlomilo življenje v njenem 52. letu, ni čudno, saj je bila njena življenska pot eno samo trpljenje. Edino veselje so ji bili otroci, ki so jo imeli zelo radi in jo bodo močno pogrešali. Zdej, ko bi ji bili otroci lahko v pomoč in bi se lahko vsaj malo odpočila, je omagala. Pogrešali jo bomo, saj je

bila vedno zvesta stvari, za katero je toliko trpela ona in njeni otroci in za katero je dal življenje njen mož. Prav tako kot svojci jo bomo tudi njeni sodelavci ohranili v najlepšem spominu.

M. G.

Izjalovljen mladinski sestanek

7. aprila je bil v telovadnici osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu množični mladinski sestanek, ki se ga je udeležilo okrog 160 mladincev in mladink, ki obiskujejo to šolo. Razpravljali so o slabi disciplini in neprimernem obnašanju učencev ter ugotovili, da je bila mentorska pomoč pri vodenju mladinskih sestankov v razrednih aktivih (sestanke v osnovni šoli vodijo pretežno dijaki učiteljskega nezadostna. Cesto se je celo zgodilo, da je prišel vodja sestanka k mladincem nepripravljen. Posledice tega so se pokazale tudi na nedelj-

skem množičnem sestanku. V prihodnje bi želeli, da bi bili taki shodi mladine vsebinsko bolj pripravljeni in bolj organizirani. Če prireditelji ne vedo, o čem naj bi razpravljali in kako bi obdelali ta in oni problem, naj se posvetujejo z občinskim komitejem ZMS. Kaško bo v bodoče, ne vemo, za ta množični sestanek pa lahko rečemo, da ni zadovoljil.

Kratke iz Šmarjete

Pred kratkim so na seji krajevnega odbora Šmarjete

Požar v Dol. Stari vasi

2. aprila je okoli 8. ure zjutraj začel greti kozolec posestnika Antona Bevka.

Ko so prihitali ljudje, je bilo vse v plamenu. Kritizirati pa moramo malomarnost gasilcev, ki niso bili sposobni vžgati motorne brizgalne in niso imeli v redu niti cevi, tako da smo bili vsi mokri, ker je voda brizgala na vse strani. Končno so šli gasiti z ročno brizgalno. Kozolec je do tal pogorel.

Vprašujemo se, zakaj so gasilci v Dol. Stari vasi. Če imajo količjak gasilskega čuta, bi morali vsaj vsak mesec pregledati, če imajo vse v redu.

M. Z.

Dol. Toplice: novi aktiv ZMS

Nedavno so v Dolenjskih Toplicah ponovno ustanovili aktiv ZMS. Mladinci in mladinke, skupaj jih je 25, ki imajo pogoje za raznovrstno in pestro dejavnost, so za predsednika izvolili Jožeta Pluta, za sekretarja aktiva pa Franca Eržena.

HINJE: snežna plesen na ozimih!

Na območju Hinj in okolice je skoraj polovico ozimnega žita snežna plesen tako močno napadla, da morajo posevke preorati. Tu se je sneg zelo dolgo zadržal in oviral tudi delo pri spravilu lesa.

obravnavali občinski odlok o-olepšavi naselij in sprejeli sklep, naj izda ObLO dodatni odlok za ureditev naselja v Šmarjeti in prepove kmeljenje in postajanje živine na trgu, da ga bodo lahko uredili, ker prihaja v Šmarjeto vedno več turistov. Uredili bodo tudi škarpo okoli cerkve in bližnji park, kjer bi si lahko gostje odpočili; prav pa bi prišel tudi domačinom, ki čakajo na avtobuse. Razpravljali so še o popravilu potov in ureditvi ambulante, za katero so bili že določeni prostori.

V Šmarjeti je bilo tudi posvetovanje s krajevnimi odbori Zbure Šmarješke toplice, Bela cerkev in Šmarjeta, na katerem so se pomenili o volitvah, volilnih enotah in voličih, kakor tudi o kandidatih, ki jih bodo predlagali.

Prejšnji terek je imel posvetovanje krajevni odbor ZVVI zaradi ureditve in usklajevanja spiskov članstva. Pomenili so se o zdravljenu socialno ogroženih članov in tudi o volitvah. Sklenjeno je bilo, da bodo sklicali množične sestanke članov te organizacije in misli s tega posvetovanja prenesli na članstvo.

Aktiv ZMS v Šmarjeti si je s pomočjo krajevnega organizacije ZB nabavil gramofon in plošče, kar je bilo nujno potrebno za razvedrilo mladine. Aktiv je sklenil, da bo imel odslej večkrat plesne vaje, saj mladina v tem kraju nima primerne zabave in razvedrila.

Sirene so tulile

6. aprila okrog 16. ure so v Novem mestu nenadoma zatulile vse požarne sirene. Gasilci so se v najkrajšem času zbrali v orodjarni, se opremili in pripravili za odhod. Vendar nihče ni vedel, kje je požar, sirene pa so tulile kar naprej, dobre četrte ure. Poveljstvom gasilske enote je hotelo dobiti telefonsko zvezo s poveljstvom Ljudske milice, vendar pa to ni bilo mogoče, ker je telefon v orodjarni neprenehoma zvonil in vprašanja, kje gori in kaj gori, so kar deževala. Razburjenje se je poleglo šele, ko je bil končno le dognan vzrok alarma.

Otroci na Garmu so to popoldne spuščali v zrak papirnate zrnjaje, oblepljene s staniolom. Enega teh zrnjajev je sapa zanesla med električne žice, ki dovajajo tok sirenam. Staniol se je ovil okoli žice, povzročil kratek stik in sprožil alarm. Ta primer pa ni osamljen; ugotovljeno je bilo, da so otroci iz tega dela mesta že večkrat metali staniol na električne žice, ker pri tem poka. Sobotni primer je že drugi, da so na ta način povzročili alarm, nepotrebno razburjanje in tudi materialno škodo. Tako so električarji porabili nad dve uri delovnega časa, preden so ugotovili napako in jo odstranili. Prav tako so tudi gasilci, ki so se zbrali v orodjarni, izgubili na delovnem času in zaslužku, s tem pa je bila prizadeta tudi proizvodnja tistih delavnic, iz katerih so bili gasilci. Zato naj starši opozore otroke, da bodo pri igranju na cesti previdnejši, in jih pouče, kakšno škodo lahko napravijo z neprimerno igro.

K vsemu še pripomba:

Ob vsakem alarmu se nabere pred gasilsko orodjarno veliko radovednežev. Mnogi silijo celo v orodjarno samo in delajo napoto. V soboto je bilo radovednežev toliko, da so močno motili prihajajoče gasilce. Zato prosimo občinstvo, naj ob alarmu ne nadlegujejo gasilcev z vprašanji, kje in kaj gori, ker morajo biti gasilci prvenstveno v telefonski povezavi z organi notranje uprave.

-r-

Dobro gospodarjenje v KZ Žužemberk

Na zadnjem zasedanju združnega sveta kmetijske zadruge Žužemberk, so dali člani priznanje kolektivu za dobro gospodarjenje in vsestransko prizadevanje za uspešno delo, razen tega pa potrdili zaključni račun za leto 1962 in sprejeli važne sklepe za delo v letošnjem poslovnem letu.

S podatki v poslovnem poročilu je upravni odbor zadruge potrdil svojo delavnost in pokazal, da dobro pozna poslovanje zadruge ter dobre in slabe strani gospodarjenja v tem kolektivu. Člani kolektiva so v razpravi z različnimi predlogi v večini primerov pokazali, da jim ni vseeno, kako se z družbenimi sredstvi gospodariti, in da pri delitvi dohodka skrbijo tudi za perspektivni razvoj zadruge.

V poslovnem poročilu so povedali, da je bilo v letu 1962 povprečno 16 odstotkov več zaposlenih kot eno leto prej, dohodek pa je narasel za več kot 88 odstotkov, na-

ložba skladov pa celo za 155 odstotkov. Tak uspeh so v zadruzi dosegli z nagrajevanjem po delu v odvisnosti od dohodka na enoto opravljene dela, s štednjo pri materialnih stroških, z razširjenim sodelovanjem med drugo in člani kmetovalci, deloma pa tudi z boljimi pogoji.

Pri takem povečanju delovne storilnosti bi si lahko po merilih delitve, ki jih je zadržni svet sprejel za leto 1962, razdelili 7.298.000 din več za osebne dohodke, kot pa so jih obračunali, vendar so predlagali, naj denar natoze na sklade. Ta predlog je dal kolektiv in s tem pokazal željo za nadaljnji razvoj zadruge.

Člani sveta so ugotovili močno rast lastnih proizvodnih dejavnosti v zadnjem letu in uspešno delo pri pridružitvi zemljišč in proizvodnje. Na lastnem kmetijskem obratu so poslovali z dohodkom, v gozdarstvu pa so pri osnovanju gozdnih nasadov več kot za trikrat povečali obseg dela, precej pa tudi proizvodnjo sadilvenega materiala.

V gozdarstvu se investicijski program presegli, v kmetijstvu ga pa niso v celoti izpolnili, ker so se investicije zavlekle. Kolektiv je povedal, da bodo letos morali vložiti znatna sredstva v gradnjo stanovanj. Ta predlog je zadržni svet enoglasno potrdil. Člani kolektiva so zadržni svet seznanili še z drugimi problemi, kot so obremenitev nekaterih odvisnih osnovnih sredstev, aron-

dacija zemljišč, odkup zemljišč in drugo. Glede teh vprašanj so na zasedanju sprejeli konkretne sklepe.

M. S.

Hotel Grad Otočec gradi stanovanja

Hotel Grad Otočec je dobil letos toliko sredstev iz stanovanjskih skladov republike in občine, da bo lahko pričel graditi težko pričakovani 12-stanovanjski blok namenjen kolektivu, ki se je doslej stikal v barakah onstran Krke. V novi stanovanjski stavbi bo 12 dvosobnih stanovanj, 8 samskih sob s po dvema ležiščema in 2 samski sobi s po tremi ležišči. Stanovanjski problem v kolektivu bo s tem za nekaj časa rešen, barake onstran Krke, ki kazijo okolje starodavnega gradu, pa bodo lahko podrli. Graditi bodo pričeli v drugi polovici maja ali v začetku junija. Novo stavbo bodo do zime v grobem dogradili do strehe. Zidali jo bodo v naselju Otočec ob Krki, pogodba za nakup zemljišča pa je že podpisana.

Program mladinskega praznovanja v maju

Posebna komisija za praznovanje dneva mladosti pri obč. komiteju v Novem mestu je že sestavila program majskega manifestacij mladine. V praznovanje, ki bo trajalo od 1. do 31. maja, bodo zajeli mladino vsega področja, posebej pa bodo pritegnili organizacije in društva, v katerih delajo mladinci.

Razstava tehničnih izdelkov

Od sobote dalje bo v izloženem oknu novomeške lekarne miniaturna razstava izdelkov, ki so jih napravili učenci osnovne šole »Katja Rupena« v Novem mestu pod vodstvom predmetnih učiteljev N. Goloba, L. Zagarja in J. Novakove, ki poučujejo tehnični pouk na tej šoli. Razstava je v okviru programa JPI. Za to razstavo bo na istem mestu razstava likovnih izdelkov učencev novomeške osnovne šole.

Lani 390 ton, letos samo 244

V lanskem letu so v kmetijski zadrugi Žužemberk v prvih treh mesecih prodali 390 ton umetnih gnojil, zaradi letošnjega pomanjkanja gnojil pa so jih letos v istem času prodali le 244 ton. Zelo veliko negotovnosti je med kooperanti, ker niso prispela dušična gnojila, ki so za dognojevanje ozimnih žit nujno potrebna. Zadruga stalno sprašuje dobavitelja »Agrotehniko« in urgira zaradi že podpl-

sanih naročilnic, gnojil pa ni moč dobiti. Da bi se v bodoče kaj takega ne zgodilo več, je zadruga že zdaj naročila gnojila za jesensko sezono.

Navijači cen v zagati

V žužemberški zadrugi so vse do marca nakupovali krompir, cena pa je bila 30 din, tco zadržno skladišče. Nekateri so pa spekulirali in čakali višje cene. Nova situacija na trgu je povpraševanje po krompirju zmanjšala, zato je cena padla za celih 8 dinarjev pri kilogramu. Razen tega je zadruga dobavo že izpolnila, zato bodo morali vsi, ki so krompir »šparali« za višjo ceno, prodati pridelek po nižji ceni, ki jim je bila prvotno ponudena.

M. S.

Ne jezite se, če ga v trafiki zmanjka: DOLENJSKI LIST si naročite na vaš domači naslov

Novomeška kronika

■ O kopalnišču na Loki so občani že precej povedali. Predlogov je bilo dosti, nekaj povsem sprejemljivih in pametnih. Žal pa je kopalnišče v lepih pomladnih dneh prav tako zapuščeno kot prej. All bomo spet julija začeli z delom, da na Loki ne bo mogel nihče v vodo? Zdej je čas za preureditev kopalnišča! Če bomo čakali, bomo izgubili še eno poletno sezono.

■ Naš Breg je znana zgodovinska in turistična zanimivost. V sto letih je do nedavnega ostal skoraj nespremenjen za gledalce s one strani Krke. Pred kratkim pa smo opazili, da pod nekaterimi hišami nastajajo terase in terasice, na njih pa neka prebivališča

za ljudi, ki so bolj podobna pasjim utam kot stanovanjem. Ali so bila za gradnjo teh hišic tudi izdana gradbena dovoljenja?

■ Ljubljansko Mestno gledališče je v terek zvečer gostovalo v Novem mestu s Stojanovičevim dramo v treh dejanjih »Nevarna voda«. V režiji Jožeta Galetta so v dramo nastopili znani odnosi umetniki, med njimi tudi J. Presetnik in Anka Cigojeva, ki ju naše občinstvo pozna s filmskega platna.

■ Pred dnevi smo opazili, da so odkrili arkađe na Koncepljevi hiši na Glavnem trgu, kjer je marnica. Zvedeli smo, da nameravajo kmalu po prvomajskih praznikih lokalni zapreti za približno 2 meseca in ga preurediti. Zunanji videz nove mesnice bo podoben lokalni samopostrežne zelenjavne trgovine, ki smo jo dobili pred nekaj meseci.

■ Na živilskem trgu minuli ponedeljek ni bilo nič novega. Cene počasi padajo in so bile tokrat naslednje: fišol 200 din/kg, kislje zelje in repa 120 din/kg, jabolka 130 din/kg, sirčki 10 din, smetana v skodelicah 90 din, radič na merice 50 din, motovilec na merice 100 din, regrat na merice 40 do 50 din, korenina hrena 15 do 30 din, jajca 22 do 24 din, mleko 58 din, sliovka 500 din ter pomladansko cvetje v šopkih po 10 dinarjev. Prodajali so tudi morske ribe po 240 in 300 din/kg, konfekcije, semena in lončene izdelke.

■ Gibanje prebivalstva: rodila je Zofija Sopčič iz Kristanove 12 - Janka. - Porok ta teden v mestu ni bilo. - Umrl je Karel Klanjšček iz Kettejevega drevereda, star 76 let.

KINO KRKA prikazuje:

12., 13., 14. in 15. aprila ameriški barvni CS film v dveh delih »ALAMO« - I. del

Producent in režiser: John Wayne.

Igrajo: John Wayne, Richard Widmark, Laurence Harvey in Patrick Wayne.

17. in 18. aprila francoski film »NEPREDVIDENO«

Kratki film: Muzikanti.

Opozorjamo, da se prično predstave ob nedeljah: ob 15., 17. in 19. uri.

Naš smučarski center: v Črmošnjicah!

Ceprav je zima že minila, naši smučarji se ne mirujejo. Delajo na tem, da bi se čimprej priredili graditvi smučarskega centra v Črmošnjicah, saj je sedaj primeren čas. Smučarski center bi služil v merilu Dolenjske za izvedbo smučarskih tekmovalnih tečajev, posebno za vzgojo smučarskih voditeljev in učiteljev, ki jih tako potrebujemo. Pa tudi gozdarji bi radi imeli redne smučarske tečaje za logarje, da bi se izurili za teren-ske vožnje v zimskem času.

V kratkem bodo prišli strokovnjaki iz Ljubljane in si bodo ogledali terene v Črmošnjicah. Določili bodo progo za veslesalom, dolgo okrog 1.800 metrov. Na tej progi, — seveda veliko krajši, je bilo izvedeno letošnje medobčinsko prvenstvo v veslesalomu in tradicionalno tekmovalje za pokal Vinca Paderšiča. Vse nastopajoče so navdušili smučarski tereni v Črmošnjicah, ki ne nudijo užika samo začetniku, ampak tudi izkušenemu tekmovalcu. Predvideno progo za

veslesalom bo potrebnog samo podaljšati, izsekati nekaj dreves in dobili bomo progo, ki ne bo zastajala za znanimi tekmovalnimi programi na Gorenjskem.

Ikrafti bo določen tudi prostor za krajšo vlečnico, ki bo smučarje popeljala na smučišča. Ko bo zgrajena, bo to prva taka naprava na Dolenjskem in bo mnogo pripomogla tudi za razvoj smučarskega športa. Tudi skakalci bodo dobili v Črmošnjicah skakalnice. Vse te naprave pa bodo lahko koristile svojemu namenu samo, če bomo imeli dovolj prostorov za prenočišče in prehrano smučarjev. Zato je v načrtu, da se zgradi večja planinska koča, ki ne bo služila samo v zimskem času, ampak tudi poleti za razne seminarje, predvsem pa bo možno tudi urediti, da bodo Črmošnjice postale center za rekreacijo delovnih ljudi.

Ker so Črmošnjice lahko dostopne tudi v zimskem času in ker smo opazili, da so tamkaj zelo ugodne snežne razmere, smo se odločili za ta kraj. Že pred vojno so smučarji iz Novega mesta radi hodili v Črmošnjice, saj so spoznali, da tam dolgo obleži sneg in da so tamkaj lepi tereni, posebno na Gačah.

Ko bodo prišli še strokovnjaki iz Ljubljane za gradnjo smučarskih prog za veslesalom in skakalnice, bomo tudi v Novega mesta uredili vse potrebno, da se v Ragovem logu pregleda teren za večjo skakalnico, prav tako v Smihelu, saj so letošnje skakalnice tekme pokazale, da imamo med mladino veliko število navdušenih skakalcev in tudi številni gledalci z veseljem obiskujejo skakalne prireditve.

Jože Glonar

Rokometna sekcija v Kapelah

Fred dobrim tednom je bila na sejmišču v Kapelah skupina fantov pri delu. To so bili člani mladinske rokometne sekcije, ki so pripravljali igrišče.

Ker igrišče še ni bilo dovolj zravnanog, je po skopnelem snegu na njem stala voda. Brezobzirni kmetje, ki prihajajo na sejem z vozovi, pa so ga tako razgazili, da so se fantje morali oprjeti prej dela kot igranja.

Zemljo, ki jo kopljejo na tem igrišču, vozijo v jamo, igrišče pa nameravajo ograditi. Lani so si kupili nogometno žogo, zdaj pa nameravajo nabaviti še žogo za rokomet. Tako bodo lahko začeli trenirati rokomet za občinsko tekmovalje.

Zal, nimajo prav nič denarja, zato bodo morali narediti čimveč sami. Lepo bi bilo, če bi jim pri delu pomagala mladina iz osnovne šole, saj bo pozneje igrišče tudi njej koristilo.

J. V.

SODELUJMO V LETU TEHNIČNE KULTURE!

Letošnje Jugoslovanske pionirske igre se odvijajo pod naslovom »Leto tehnične kulture«. Organizacije Ljudske tehnike na našem področju imajo zato polne roke dela s pripravami in z vključevanjem šolske mladine v to obsežno akcijo. Nemalo pomoči jim nudijo tudi vse družbene organizacije, ki imajo v svojih vrstah mladino. Občinski odbor Ljudske tehnike Novo mesto sklicuje za nedeljo, 14. aprila, ob 9. uri v sejni dvorani ObLO (bivši OLO) drugo redno letno konferenco, na kateri bo največ govora o akciji »Leto tehnične kulture«. Dejavnost Ljudske tehnike se bo v okviru tega odvijala v DPM, v klubih mladih tehnikov, v vseh pionirskih oddelkih, v klubih znanosti in tehnike, v aktivih ZMS na vasi in v delovnih kolektivih. Konference se bodo udeležili predstavniki vseh tehničnih in družbenih organizacij, zato bo prav gotovo izvenela v delovni dogovor vsch za razvoj tehnične kulture na Dolenjskem.

Marjan Tratar

Planinci v Radečah

Pred nedavnim so imeli v Radečah občni zbor Planinskega društva, ki šteje 241 članov. Na zboru so mnogo govorili o koči na Prehodavcih in o gradnji koč na Lovrencu ter seveda o plodnem delu v minulih sezonah. Sklenili so, da bodo pridobili še več članov, čuvali floro po zasavskih hribih, prirejali skupinske izlete in vzgajali planince fotoamaterje.

Jugoslovanska planinska zveza je podelila zlato značko zaslužnim planincem Koselju, Krafeglu, Zarnu in Kramarju, srebrni znački pa sta dobila tovariša Adam in Pohar.

Po občnem zboru je bil družabni večer.

S. Sk.

Varaždinska industrija svile (VIS), konfekcije in delavkov bo na podlagi pogodb in uspešnih pogajanj dosegla letos rekordne izvoze svilenih tkanin.

Tovarne za izdelavo celuloze porabijo čedalje več celuloznega lesa. Leta 1960 so predelale 205.000 kub. metrov celuloznega lesa, letos ga bodo potrošile 365.000 kub. metrov, leta 1967 pa še 750.000.

Zgled Pionirjevega športnega društva

Prejšnjo sredo je bil redni občni zbor sindikalnega športnega društva »Pionir«, ki je v dobrih dveh urah plodnih poročil in razprav povzel delo od ustanovitve do danes in sprejel tudi delovni načrt za letošnje leto.

»Pionir« je bil ustanovljen v drugi polovici lanskega leta, vendar so nekateri sekcije in klubi že prej samostojno delovali in dosegali kar lepe uspehe. Tako bo kegljski klub jeseni slavil že 10-letnico delovanja, pa tudi strelska družina in šahovska sekcija imata precej lepo preteklost. Sicer pa se je društvo kot celota kmalu uveljavilo, predvsem na »Delavskih športnih igrah« in na »Gradbenih igrah«, ter osvojilo ekipni pokal prvakov. V društvu so najmočnejše zastopane naslednje panoge: kegljanje, strelstvo, odbojka, namizni tenis, rokomet, plavanje (vse v moški in ženski zasedbi); balinanje in nogomet.

Strelska družina je na 26 tekmovalnih 12-krat osvojila prvo in dvakrat drugo mesto. V tekmovalni posameznikovi je strelec Marjan Kos osvojil občinsko in okrajno zlato puščico. Balinarski klub je že v drugem letu delovanja osvojil vsa prva mesta v občinskem merilu, bil pa je tudi prvak na delavskih športnih igrah. V reprezentanci Novega mesta sta pripevala lep delež k osvojitvi odličnega drugega mesta v Ljubljani tudi balinarka Plantan in Hren. Šahovski klub se je po uspešnih tekmovalnih uvrstil v tretjo ligo. Najlepše pa se je uveljavil kegljski klub. Poleg številnih prijateljskih srečanj je udeležil mnogih tekmovalj. Kegljski klub brani rekord Dolenjske ekipno in posamezno. V dvanaestčlanski re-

publički ligi je dosegel 8. mesto. Na tekmovalju v hrvaško-slovenski ligi je popravil ekipni rekord Dolenjske na 5101 keglj, pri posameznikih pa je Hren izboljšal Mrzakov rekord na 914 kegljev.

Ostale sekcije nimajo stalnih tekmovalj, ampak se udeležujejo športnih srečanj in športnih iger.

Na občnem zboru je bil sprejet široko zasnovan plan dela za letošnje leto, ki bo dejavnost društva še bolj utrdil in prispeval k množičnosti in kvaliteti športa na Dolenjskem. Sklenjeno je bilo tudi, da se nogometni klub pridruži novoustanovljenemu NK Elan. V razpravi je bilo poudarjeno, da naj ima društvo še tesnejše stike s sekcijami v Krškem in Ljubljani.

Ne kegljsku SSD »Pionir« gostuje tudi KK Zelezničar. V društvu niso vključeni samo člani delovnega kolektiva, ampak so odprta vrata vsem, ki so željni športnega udejstvovanja. Posebna zahvala in priznanje gre delavskemu

svetu SGP »Pionir«, ki vsestransko podpira delo društva. V letošnjem letu čakajo SSD velike naloge, saj mora braniti pokale SIG in Delavskih športnih iger.

Med ostalimi gosti je občni zbor pozdravil tudi podpredsednik občinske zveze za telesno kulturo, ki se je o delu društva zelo pohvalno izrazil. Na kraju je razdelil diplome in odlikovanja. Ko je dosegel predsednik društva tovariš Ivan Kocovar prejel odlikovanje kot priznanje društva za dosedanje delo, se val navdušenja dolgo ni polegel. Diplome in odlikovanja je dobilo osem posameznikov.

Občni zbor je uspešno vodil tovariš Janez Hambroš kot delovni predsednik. Po daljši razpravi je bil izvoljen 11-članski upravni odbor, za novega predsednika pa tovariš Marjan Filipič.

Sindikalnemu športnemu društvu »Pionir« želimo še veliko uspehov, saj je prav to društvo najmočnejši činitelj športnih dejavnosti na Dolenjskem.

L.

Poraz brežiških rokometišev

Brežiški rokometiši so 7. aprila odigrali drugo prvenstveno rokometno tekmo vzhodne slovenske lige v Slovenskih Konjicah. Zmagali so domačini, in sicer 25:16 (14:4). Tekma je bila na višini slovenskega rokometu. Brežičani so klonili pred boljše ekipo. Igra je bila hitra, dokaj ostra. Mlada ekipa Slovenjega Grada je enotno moštvo, ki igra hiter rokomet. Ekipa je trenutno eno najboljših moštev Slovenije, zato je poraz Brežičanov normalen. Pri domačinih se je predvsem izkazal odlični »bombarders« Stumberger, ki je

večkrat iz daljave presenetil vratarja Novaka. Možiti sta nastopili v naslednjih postavah: za Slovenj Gradec: Kralj, Krajnc, Pučko, Stumberger, Krenk, Vrunč I, Golobanc, Oček, Vrunč II, Jakopič, Merčnik, za Brežice: Novak, Setine, Molan, Knežević, Tintar, Vidmar, Florjančič, Avsec, Bosina, Sindler, Setine M.

Omenili bi še, da sta bila oba vratarja poškodovana. Sodnik Mirko Alder iz Maribora je grešil v škodo obeh moštvev. Gledalcev je bilo približno sto. Med tekmo je deževalo.

—ik

Zmaga Novomeščanov na republiškem prvenstvu sobnih modelov

7. aprila dopoldne je bilo na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani republiško prvenstvo sobnih modelov. Tekmovalja so se udeležili modelarji iz Novega mesta, Ljubljane in Kranja. Tekmovali so v dveh kategorijah, in sicer v modelih razpnete kril do 35 cm in do 90 cm.

Ekipa AK Novo mesto je sodelovala v obeh kategorijah, in sicer pet tekmovalcev v kategoriji 35 cm in 3 tekmovalci v kategoriji 90 cm. V kategoriji 35 cm so Novomeščani dosegli popolno zmago. Republiški prvak je postal Dušan Zupavec, ki je z letom 5 minut in 41 sekund dosegel 344 točk in zasedel 1. mesto. Ostali tekmovalci iz Novega mesta so se razvrstili takole: 2. Ruža Zupanc, let 5 min. 26 sek. in 328 točk, 4. Franc Klemenčič, 4 min. 35 sek. in 275 točk, 5. Dolce Suštar, 4 min. 34 sek. in 6. Polde Fink, 4 min. 12 sek. V kategoriji 90 cm je 2. mesto zasedel Polde Fink z letom 2 min. 40 sek. Tekmovalci Franc Klemenčič je

z modelom do 35 cm razpnete dosegl izven konkurence tudi nov dolenjski rekord z letom 6 min. 27 sek.

Marsikdo si ob tej vesti ne bo mogel ustvariti prave slike, zato dodajmo pojasnilo. Sobni modeli so pri nas še dokaj mlada letalsko-modelarska panoga, ki pa zahteva veliko strokovno znanje, ročno spretnost in zvrhano mero potrpežljivosti. Model, ki meri čez krila 35 cm, ne tehta več kot 1 gram, 90-centimetrski modeli pa približno 2 grama. Model je izdelan iz posebno lahkega tropskega lesa — balsa, prevlečen pa je s posebno i. Juloidno opno, debelo nekaj tisočink milimetra. Model poganja drobna gumijasta vrvica. Na tekmovalju, ki je v zaprtih prostorih, so potrebni posebni pogoji. V dvorani mora biti popoln mir, saj na let modela vpliva še glasno govorjenje, hoja po dvorani. Še posebno pa najmanjši preprih. To daje tekmovalju svojevrstno mikavnost.

D. Z.

Brzopotezno prvenstvo Novega mesta za april

Društvenega brzopoteznega prvenstva za april se je udeležilo 17 udeležencev, med njimi tudi Marija Butala, igralka prve ekipe Jesenic, ki sedaj službuje v Novega mesta. Čeprav je skoraj do konca turnirja vodil Sitar, je moral zaradi poraza v remija v zadnjih dveh kolidh prepustiti prvo mesto Penku.

Vrstni red je bil naslednji: Penko 13,5; Sitar 13; Radovanovič 12,5; Tisu 11,5; dr. Golez in Abramovič 10; Malnaric in Mrvar 8,5; Bartolj 8; Kranjc 7; Gagvoda in Matjašič 6,5; Marija Butala in Ilc 6; Skušec 5; Judež 3 in Berger 0.

Presenetil je Abramovič, ki je prvič nastopil na društvenem prvenstvu in se uvrstil kar na 5.—6. mesto.

Šahovski turnir v Kostanjevici

V klubu SZDL v Kostanjevici so v nedeljo dopoldne odigrali brzoturnir šahistov domačinov. Prvo mesto si je priboril Janez Strel, drugo Jože Jankovič in tretje Lojze Hribar. Tak turnir je bil pri

Medobčinsko pokalno prvenstvo

Odbor za šah pri Občinski zvezi za telesno kulturo v Novega mesta je razpisal medobčinsko šahovsko moštveno prvenstvo za pokal maršala Tita. Igra se na štirih deskah. Udeležuje se ga 8 najboljših moštvev iz občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje.

V prvem kolu se srečajo v Novega mesta v Domu JLA v nedeljo, 14. aprila, ob 9. uri: Novo mesto II : Črnomelj JLA : Trebnje in Stopiče : Novo mesto mladinci. Metlika in Novo mesto I bosta odigrala svoj dvoboj po sporazumu v Metliki do 17. aprila.

Slavko Sitar

Taborniško srečanje v Brežicah

Taborniki partizanskega odreda Matije Gubca so 7. aprila organizirali v Brežicah prijateljsko srečanje s sosednjimi enotami. Udeležili so se ga taborniki iz Sevnice, Krškega, Dobove in Bregane. (Zadnji so zaradi neugodnih zvez z vlakom prišli v Brežice kar peš!) Namen srečanja je bil razvijati in utrjevati stike med enotami.

Dopoldne so brežiški taborniki pripravili v Prosvetnem domu kulturni spored, ki se ga je razen gostov-tabornikov udeležilo veliko staršev, pionirjev in mladine. Med udeleženci je bil tudi predsednik občinskega odbora SZDL tov. Ivan Zivčič.

V programu so taborniki poudarili, da njihovo življenje ni omejeno samo na dva meseca poletja, temveč so razne aktivnosti sestavni del njihovega programa skozi vse leto. Posamezne skupine so pokazale nekaj veščine: signalizacijo, vezanje vozov, poznavanje poznih znakov in nudenje prve pomoči.

Ozbu improviziranem tabornem ogledu so obujali spominke na tabornjenje, pelj taborniške pe-

Nogometiši niso zadovoljni

Nogometiši brežiškega Partizana so 7. aprila gostovali v Zrečah in doživeli poraz. Premagala jih je tehnično slabša ekipa Partizana iz Zreč 4:3 (3:1). Odločilni gol je padel iz enajstmetrovke. Brežičani so zelo razočarali.

Sodnik je bil pristranski, oškodoval je Brežičane, ko je prisodil enajstmetrovko. Igrišče je bilo zadovoljivo, gledalcev pa okrog 200.

—ab—

Ko bomo začeli sestavljati statute bodočih krajevnih skupnosti v mestih in na podeželju, bo treba streti marsikak trd oreh. Že zdaj se nemalokrat vprašujemo, kaj naj krajevne skupnosti delajo, še bolj pa nas mori razmišljanje o tem, od kod najti sredstva za njihov obstoj in delovanje. Odgovor na vse to je v praksi našla stanovanjska skupnost v Sevnici. Že skoraj dve leti opravlja vse tisto, kar delajo druge stanovanjske skupnosti, poleg tega pa se zelo uspešno ukvarja še s komunalnimi problemi. 36 milijonov in pol je znesla njena lanska realizacija v sedmih servisih. Prebivalci Sevnice pa so po njeni zaslugi imeli zlasti lani mnogo manj težav z vodovodom, odvozom smeti, s kanalizacijo, z raznimi popravili in nekaterimi obrtnimi storitvami.

Večina servisov je bila ustanovljena v letu 1961, lani pa so odprli še krpalnico in likalnico pri pralnici in začeli kooperirati s kemično čistilnico v Vidmu-Krškem. Osnovnih sredstev je vsega za 19 milijonov, od tega je 1 milijon posojil, za 14 milijonov dinarjev vrednosti pa je bilo prenesenih na skupnost od prejšnjih lastnikov. To so največ zgradbe.

Vodovod, ki ga je prevzela v upravljanje stanovanjska skupnost od nekdanjega podjetja »Maroka«, je bil zelo zanemarjen. Posamezna naselja, na primer ono na področju Klavniške ulice, so bila skoraj pol leta brez vode. Te težave so odpravili že lani. S kanalizacijo je bilo približno enako. Nihče ni skrbel za čiščenje in redno vzdrževanje. Osem delavcev stanovanjske skupnosti že več kot eno leto dni dela pri vzdrževanju kanalizacijskih naprav. Najeli

so celo 6 milijonov dinarjev posojila, da bi zgradili kanalizacijo v novih stanovanjskih naseljih, ki so še vedno brez nje.

Svojevrsten problem so bili pogrebi, pa tudi pokopališča, javne tehtnice in sejmišče. Zlasti komunalne naprave so propadale, ker ni nihče skrbel za vzdrževanje. Javno tehtnico in sejmišče je stanovanjska skupnost uredila, kolikor se je le dalo, in oboje že predala v upravljanje kmetijski zadrugi Zasavje. Ker je dosedanje pokopališče prepolno, bo treba najti prostor za novo. Najpripravnější bo Radna. Lani so sami izdelali mrtniški voz (dotlej ga v Sevnici ni bilo) in kupili tudi uniforme za pogrebe.

Za odvoz smeti ni do lanskega leta skrbel prav nihče. 75 posod za smeti je že razdeljenih po stavbah, enkrat na teden pa redno odvažajo smeti na javna smetišča. Javna

pralnica je opremljena s pralnim strojem, s centrifugo za ožemanje, z brzoparilnikom in s sušilnim strojem, za krpalnico pa so lani kupili nov šivalni stroj. V pralnici so zaposlene 3 delavke, razmišljajo pa o tem, da bi eno uporabljali tudi za pomoč gospodinjam pri večjih čiščenjih.

Javna pralnica, obrat družbene prehrane, servis za pomoč hišnim svetom (v njem so razni obrtniki, ki opravljajo manjša popravila na stavbah), brivnica, pleskarski servis, servis za komunalne službe (vodovod, kanalizacija, pokopališče) in kovinarski servis (ključavničarji in kleparji), to so na kratko naštetje dejavnosti stanovanjske skupnosti v Sevnici. Servis komunalnih služb je ustvaril lani 13 milijonov dinarjev realizacije, obrat družbene prehrane več kot 6 milijonov in pol, brivnica 2 milijona 403 tisoč, ostali pa le nekoliko manjše zneske. Stanovanjska skupnost je končno le dobila upravne prostore, ki so vsaj primerni, čeprav tajnika, ki ga že dolgo zamen iščejo, močno pogrešajo. Veliko laže pa bodo živeli in razvijali svojo dejavnost v korist vseh Sevnčanov, če bodo naročniki njihove račune hitreje plačevali, tako vsaj so nam povedala dekleta v upravi.

Iz programa PZ v Črnomlju

Proti koncu preteklega leta je tudi v Črnomlju občini začela Početniška zveza. Delavni 13-članski izvršni odbor, ki ga vodi Jožica Furlan, prodajalka v poslovalnici »Borovo«, ima letos v načrtu več nalog in pester program dela. V tem letu se bodo predvsem posvetili članstvu, ki naj bi se ob dobri seznanitvi mladih ljudi z vsemi prednostmi in pomenom Početniške zveze kmalu povečalo za novih 400 do 500 članov. V organizacijo nameravajo pritegniti predvsem delavske in kmečke mladince.

Iz delovnega programa izvršnega odbora PZ v Črnomlju za leto 1963 je razvidno, da nameravajo organizirati pohod v znane partizanske kraje, stalne nedeljske izlete v bližnje okolice, prirediti propagandna predavanja po vseh večjih središčih v občini in sodelovati z družinami in odbori PZ iz drugih občin, okrajev in republik. Udeležili pa se bodo

tudi zborovanja dolenjskih spočitničarjev na Bazi 20, če bo organizirano.

Mladi organizaciji želimo, da bi z razgibano dejavnostjo kmalu povečala in utrdila svoj ugled, zlasti pa da bi ob vsestranski pomoči drugih organizacij (n. pr. ZMS) marljivo uresničevala svoja načrta.

Odkup kmetijskega blaga iz kmetijskih gospodarstev se je letos januarja v primerjavi z istim obdobjem lanskega leta povečal za 58 odstotkov. Odkup žita je bil v tem času za 11 odstotkov večji, odkup živine za 114 odstotkov večji, perutnine in jaje so kmetijska gospodarstva prodala za 48 odstotkov več, mleka in mlečnih izdelkov za 29 odstotkov več, vrtnin in zelenjave za 300 odstotkov in alkoholnih pijač za 303 odstotke več kot leto dni prej.

LJUBITELJI NOGOMETA!

Nogometni klub ELAN je spet zaživel. Vodstvo kluba vabi vse nogometišev in vse, ki žele sodelovati na redni trening vsak torek in petek ob 16. uri na Stadion bratstva in enotnosti!

NOGOMETNI KLUB »ELAN« NOVO MESTO

PRIZNANJE DRUŠTVU KNJIGOVODIJ

V soboto dopoldne je bila dvorana kina KRKE v Novem mestu premajhna, da bi sprejela vse, ki so se udeležili V. rednega običnega zbora Društva knjigovodij Novo mesto. Letni obračun najdelavnejšega izmed dolenjskih strokovnih društev je potekal v znamenju zaslužnega priznanja, ki gre široki razgledanosti društvene uprave in zavesti članov, ki imajo v naših gospodarskih in drugih organizacijah bistveni del nalog za čuvanje zakonitosti v poslovanju. Zbor je začel Franjo Sveti, zaslužni predsednik društva, ki je med gosti pozdravil tudi Luko Dolenc, podpredsednika OLO Ljubljana, predstavnike OBLO in OBO SZDL Novo mesto, strokovne sodelavce, predstavnike Združenja knjigovodij LRS, goste iz Celja in dijake 4. letnika ESS iz Novega mesta. Po izvolitvi organov zbora je izvolil Rudolf Čajič predaval o »Problematiki novega kontnega plana« in navedel precej zanimivosti, ki jih bo nujno treba vskladiti z novimi teorijami, saj jih prinaša praksa in dolgoletna izkušnost naših knjigovodstvenih kadrov. Razprave ni bilo toliko, kolikor bi je kdo morda pričakoval, toda vemo, da so knjigovodje na številnih tečajih in seminarjih tudi v minulemu letu dobro izkoristili čas za praktično delo. V imenu občinskega odbora SZDL Novo mesto je zbor pozdravil tov. Miro Thorževski, ki je posebej poudaril pomen knjigovodij kot čuvarjev zakonitosti. Zahvalil se je društvu za pomoč, ki ga je nudilo pri dviganju strokovnega znanja članom in organizacijam; hkrati je predlagal, naj bi ustanovili servise za knjigovodsko pomoč manjšim podjetjem. Predstavniki društva iz Celja je med drugim poudaril, da je novomeško knjigovodsko društvo lahko drugim za zgled, ker vzorno povezuje teorijo s prakso.

O dosedanjem delu društva knjigovodij v Novem mestu bomo prihodnje napisali malo več. Naj tu omenimo še, da so ob petletnici obstoja društva izdali lično brošuro, kateri so napisali uvodne besede Niko Belopavlovič, Miro Gošnik, Ravnateljstvo ESS v Novem mestu, Združenje knjigovodij LRS in dosedanj predstojnik Franjo Sveti. Za danes pa naj sklenemo te vrstice z upravičeno in tehtno ugotovitvijo: ob petletnici obstoja društva knjigovodij — vsem, ki v njem delajo, zanj skrbijo in ga razvijajo naprej, javno pohvalo in priznanje za zgledno opravljeno delo! Strokovna društva na našem področju se lahko ob organiziranem in vztrajnem delu naših knjigovodij veliko nauče!

Upravni odbor ZAVODA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO NOVO MESTO, Mej vrti 5 razpisuje delovno mesto — statistika

Pogoji: srednješolska izobrazba. Interesenti naj takoj vložijo prošnjo na upravni odbor Zavoda za zdravstveno varstvo, Novo mesto, Mej vrti 5.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Tedenski koledar

Petek, 12. aprila: Lazar
Sobota, 13. aprila: Ida
Nedelja, 14. aprila: Valerija
Ponedeljek, 15. aprila: Helena
Torek, 16. aprila: Božislava
Sreda, 17. aprila: Rudolf
Četrtek, 18. aprila: Konrad

ZAHVALE

Ob bridki izgubi mojega draga moža in očeta
BOZIDARJA HORVATA
iz Metlike
se iskreno zahvaljujem primariju dr. Ivo Smrečniku in osebuju pljučnega oddelka novomeške bolnišnice, Zvezi borcev ZVVI, godbi in pevce iz Metlike, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki so ga spremlili na njegovi zadnji poti.
Zalujoči: žena Pepca in sin Božo z družino

Namesto venca na grob pokojnega akad. slikarja Franja Stiplovskega so darovali Fran Bernetič, družina Ilvar in Slavica Zorko. Društvu prijateljev mladine vsak po 2000 din. Vsem prav lepa hvala!

KALOGLASJE

VESPO, nekoliko karambolirano, ugodno prodaja Stanko Skočir, Loka pri Zidanem mostu.
HISO (soba, kuhinja, shramba) z elektriko in vodo, vrtom, vse v odličnem stanju ugodno prodaja Marija Rimac, Cerovi log 15, Sentjerne.

TV — RIZ 32 »Kumrovec« z dvojno anteno prodam na ček ali za gotovino. Mokronog, Ribjek Stev. 10.

VSELJIVO HISO v bližini Krmelja s skoraj novim gospodarskim poslopjem, z inventarjem in opremo ali brez nje, sadni vrt, vinograd in 1,50 ha zemlje ugodno prodam. Informacije: Henč Fabijan, Gabrijele, Krmelj.

NOVO HISO z vrtom in šupo ugodno prodam. Podgozd 3, p. Dvor pri Zužemberku.

KOSILNICO z žetveno napravo na 18 nožev »Deringa« prodaja Franc Markič, Kokrica 1, p. Kranj.

OMARO in dve postelji prodam. Rukše, Glavni trg 30 (od 15. ure dalje).

VINOGRAD prodam v Grčevju in oddam stanovanje. Gačnik, Češnjice 6, Otočec ob Krki.

ZENSKO KOLO, dobro ohranjeno, prodam. Jerebova 14, Novo mesto.

SIVO MOSKO pomladno obleko za srednjo postavo ugodno prodam, ker mi je premajhna. Naslov v upravi lista.

KOMPLETNE rezervne dele za generaino popravilo »Volkswagena« prodam. Naslov v upravi lista (3021-63).

GOSPODINJSKO pomočnico sprejemam v službo k dvema osebam. Nastop službe takoj. Mr. Marta Slapar, Novo mesto, Resljeva 5.

ENOSOBNO stanovanje iščem v Kostanjevici ali bližnji okolici. Naslov v upravi lista.

TAKO VSELJIVO HISO ugodno prodam v Gotni vasi 31 pri Novem mestu.

KORESPONDENT za italijansko išče primerne zaposlitve v okolici Novega mesta ali v mestu. Vzemem delo tudi na dom. Naslov v upravi lista (259-63).

ENO- ali DVOSOBNO stanovanjsko hišo kupim v Novem mestu, Ljubljani, Dol. Toplicah ali bližnji okolici. Marija Levstek, Novo mesto, Glavni trg 11.

DALMATINEC, sedaj v Nemčiji, 25 let (188 cm visok), svetlih las, želim znanstva z dekletom do 25 let, visokim od 160 cm dalje, ki zna hrvaški jezik. Interesente naj pošljejo ponudbe s fotografijo v upravo lista (3031-63).

KINO

Brestanica: 13. in 14. aprila nemški barvni film »Črni blišče«, 17. aprila francoski film »Sigre ljubezni«.

Brežice: 12. in 13. aprila ameriški barvni film »Živim za tebe«.

Crnomlja: 12. in 14. aprila francoski barvni film »Taksi za Torbruke«, 16. in 17. aprila švedski film »Poletje z Moniko«.

Kostanjevica: 13. aprila barvni film »Tomo Pačiča«, 14. aprila

francoski film »Prevarant«, 17. aprila slovenski film »Balada o trobentah«.

Metlika: 13. in 14. aprila ruski film »Dekliška pomladi«, 17. aprila »400 udarcev«.

Mokronog: 13. in 14. aprila italijanski film »Preprosto deklet«, Novo mesto: od 12. do 15. aprila ameriški barvni film »Alamo« I.

GIBANJE PREBIVALSTVA

MATICNI URAD CRNOMELJ
V marcu so bili izven bolnišnice rojeni 3 dečki in dve deklici.

Poročili so se: Nikola Kovčič, delavec iz Tončič, in Irma Svajger, uslužbenka iz Crnomolja; Petar Brajkovič, oficir iz Crnomolja, in Mileva Djukić, uslužbenka iz Popovca; Miško Petrov, uslužbenec iz Stipa, in Marija Kočevar, medicinska sestra iz Crnomolja; Peter Jerman, strojni ključavničar iz Loke pri Crnomlju, in Breda Dacar, uslužbenka iz Crnomolja; Bojan Višpavec, strugar iz Crnomolja, in Ana Rangus, šivilja iz Metlike; Janez Pavlin, delavec iz Crnomolja, in Katarina Bahkovec, dijakinja iz Kočevja; Peter Jakopič, delavec iz Jesenice, in Vera Veselič, delavka iz Jesenice.

Umrli so: Marija Bizovičar, kmetovalka iz Dobljčke gore, 73 let; Marija Schuster, gospodinja iz Nakla, 62 let; Ivan Ličov, upokojenec iz Crnomolja, 77 let; Barbara Cvitkovi, gospodinja s Tribuč, 75 let.

MATICNI URAD DOL. TOPLICE
Rojstev in porok v marcu ni bilo.

Umrli sta: Marija Štrumbelj, kmetovalka iz Uršnih sel, 72 let; Leopold Mežnarčič, kmetovalec iz Dol. Polja, 68 let.

MATICNI URAD METLIKA
V marcu je bil izven bolnišnice rojen 1 deček.

Poročili so se: Jožef Stepan, delavec, in Marija Govednik, posestnica, oba iz Grabrova; Anton Kolar, šofer iz Bušinjke vasi, in Terezija Črnogelj, gospodinjstva pomočnica iz Metlike.

MATICNI URAD SEMIC
Rojstev izven bolnišnice v marcu ni bilo.

del, od 16. do 18. aprila francoski film »Nepredvideno«.

Sevnica: 13. in 14. aprila ameriški film »Jez na Pacifiku«, 17. aprila ameriški film »Bela divjina«.

Trebnje: 13. in 14. aprila francoski barvni film »Blago z obale Durances«.

Zužemberk: 14. aprila češki film »Romeo, Julija in tema«.

Poročili so se: Martin Rozman, poljski delavec iz Vinomera, in Amalija Zagelj, poljska delavka s Talčjeva vrha.

Umrli so: Ana Jakša, užitkarica iz Črešnjevca pri Semiču; Katarina Ramuta, užitkarica iz Osojnika; Franc Nampelj, upokojenec iz Semiča.

MATICNI URAD NOVO MESTO
V času od 1. do 8. aprila je bilo rojenih 15 dečkov in 12 deklet.

Umrli so: Ivan Kobe, sin delavke s Pristave, 2 leti; Anton Finc, upokojenec z Drečjeva vrha, 67 let; Božidar Horvat, dimnikar iz Metlike, 52 let.

Iz novomeške porodnišnice

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Alojzija Marušič iz Dobrave — Marinko, Kristina Matko iz Gabrja — Franca in Mileno, Marija Ivec iz Malin — Jožeta, Milena Mržnjak iz Kanfarič — Romana, Ljudmila Oven iz Malega Vidma — Miroslava, Stanislava Medved iz Krškega — Manišlava, Terezija Sotler iz Brleza — tejo, Zdenko, Slavka Stih iz Gotne vasi — Suzano, Marija Bizvič iz Radne — Ena, Stanka Grlic iz Stranja — Božidarja, Franciška Skubic iz Crnomolja — Ivana, Kristina Zabukovec s Sinjeva vrha — Majao, Slavica Jakše z Broda — Ireno, Alibna Lešnjak z Rake — Renato, Franciška Larisi iz Zgornjega Gorja — Sandija, Stelka Stefančič iz Kočarje — Slavko, Marija Zagar z Uršnih sel — dečko, Terezija Sinko iz Roj — dečka, Terezija Borse iz Polhovice — dečka, Marija Sušterič iz Krškega — deklica, Jožeta Grabljevec iz Velikih Dol — deklico, Veronika Pezdirc iz Crnomolja — deklico, Marija Škerjanc iz Čužnje vasi — deklico, Zofija Prah iz Jelš — dečka.

iz brežiške porodnišnice
Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Nada Zidarič iz Globokoga — Albino in Radico, Anica Molan iz Globokoga — Aleksandra, Marija Bizjak iz Planine — Vojka, Barica Skrlac iz Laduca — Danico, Vida Novak iz Sp. Starega grada — Borisa, Antonija Portič iz Bloda — Nevenko, Matilda Rožman iz Pavlove vasi — Anico, Marija Verstovšek iz Brezine — Heleno, Angela Prah iz Klada — Jožico, Anica Danko iz Sentlenarta — Marjana, Aleksandra Pečnik iz Brezice — Mojšo, Slava Jurečič iz Drnovega — Albina, Elizabeta Svajger iz Pečice — Jožico, Antonija Prah iz Prilip — Renato, Ljudmila Lupšina iz Glogovega broda — Jožico, Marija Dušič iz

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN »KREMEN« — NOVO MESTO razpisuje

za potrebe novega obrata ravnega stekla v Bršlinu pri Novem mestu večje število delovnih mest kvalificiranih in visokokvalificiranih

- KLJUČAVNIČARJEV, MEHANIČARJEV,
- ELEKTRIČARJEV, MIZARJEV,
- KURJAČEV, ZIDARJEV
- IN DRUGIH SODELAVCEV.

Nastop službe pod dogovorom. Osebnih prejemki po pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. — Pismene ponudbe pošljite upravi podjetja.

SPORED RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: Poročila ob 5.05, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 13.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 5.00 do 8.00.

PETEK, 12. APRILA: 8.05 Priporočke iz Dunajskega gozda. 8.40 Mali klub ljubiteljev popevk. 9.45 Zapijmo z Zadovoljnimi Kranjci. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — Vrtnarstvo. 13.30 Ob zvokih zabavne glasbe. 14.35 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov. 15.15 Napotki za turiste. 16.00 Vsak dan za vas. 18.25 Ruske in ukrajinske pesmi. 18.45 Iz naših kolektivov. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahka glasba. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.15 Skupni program JRT — Studio Ljubljana.

SOBOTA, 13. APRILA: 8.05 Poštarček v mladinski glasbeni redakciji. 9.25 Ritmi Latinske Amerike. 10.15 Z obiska pri srbskih skladateljih. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Mira Puc: Rezultati osemnemasne krave v letu 1963. 14.05 Valček, poloneza, bolero. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Stari in novi posnetki zborovskih skladb Marijana Lipovška. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Gremo v kino. 18.45 Omo v svet. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Naš variete. 22.15 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 14. APRILA: 8.00 Mladinska radijska igra »Dogodivščine Neznanca in njegovih tovarišev«. 9.05 Dopoldanski sestanek z zabavno glasbo. 10.00 Še pomnite, tovariši... Karel Le-

skovec: Z Ratom na Primorsko. 10.30 Matineja simfoničnega orkestra RTV Ljubljana. 11.50 Z lokom po strunah. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 1. 13.30 Za našo vas. 14.15 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 11. 15.30 Igrajo trije moljstri. 16.00 Humoreska tega tedna. 16.45 Poje Slovenski orkester. 17.10 Radijska igra »V krepkih enokolega gusarja«. 18.30 Sportna nedelja. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Izberite svojo melodijo. 22.15 Skupni program JRT — Studio Zagreb.

PONEDELEK, 15. APRILA: 8.05 »O, da je roža moje srca« in druge zborovske skladbe Zorka Prelovca. 8.55 Za mlade radovedneže. 9.45 Pesmi s Črnega kontinenta. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Jože Spanning: Ali lahko preusmerimo poljedelstvo v Sloveniji? 12.15 Bežični fantje igrajo in pojo. 13.30 stivalci čestitajo in pozdravljajo. Baletni intermezzo. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.15 Orkestra Don Costa in Huga Winterhalterja. 16.00 Vsak dan za vas. 17.45 Plesna orkestra Larry Sonn in David Carrol. 18.10 Pesmi izpod zelenega Pohorja. 18.45 Radijska univerza — Tine Bratina: Zanimivi primeri v prometnih nesrečah. 20.00 Skupni program JRT — Studio Sarajevo. 20.45 Novo v znanosti.

TOREK, 16. APRILA: 8.05 Uvertura, arje in intermezzo. 9.25 Od Urala do Ohrida (pesmi in plesi slavovskih narodov). 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Janez Verbič: Pri-

meri pašne reje pitovne govedi. 13.30 Arje iz Offenbachovih Hoffmannovih pripovedk. 14.35 Zvoki iz zvočnika — in vaš opoldanski počitek. 15.15 Lepe melodije. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Koncert po željah poslušalcev. 18.10 Narodi v svojih pesmih. 19.15 Glasbene razglednice. 20.15 Radijska igra »Romeo, Julija in tema«. 22.15 Skupni program JRT — Studio Beograd.

SREDA, 17. APRILA: 8.55 Pisan svet pravilije iz zgod. 9.25 Domači vokalni in instrumentalni solisti ter plesni orkester RTV Ljubljana. 10.45 Clovek in zdravje. 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — dr. Janez Battis: Hitre metode ugotavljanja mastitisa na terenu. 13.39 Ob zvokih zabavne glasbe. 14.35 Orkestralne miniaturre domačih skladateljev. 15.15 Kitara in orglice. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Obisk v Mozartovem rojstnem mestu. 18.45 Ljudski parlament. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.05 Od melodije do melodije.

ČETRTEK, 18. APRILA: 8.05 »Od pomladi, do jeseni...« 9.25 Iz poslednje opere skladatelja Mirka Poliča (Uvertura k operi Deseti brat). 11.00 Pozor, nimaš prednosti! 12.05 Kmetijski nasveti — inž. Milko Trstenjak: Kontrola vina — zaštita potrošnika in proizvodjalca. — 12.15 Poslušajmo Kmečko »godbo«. 14.20 »Moja pokrajina«. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Turistična oddaja. 16.00 Vsak dan za vas. 17.05 Glasba iz Talijanskega hrama. 18.10 Prvi večerni ples — in nekaj popevk vmes. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Četrtekove večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Večer umetniške besede. 22.15 Po svetu jazz.

NABIRAJTE ZDRAVILNA ZELIŠČA!

Cvet: lapuha (300 din), malih marjetic (250 din), črna trna (450 din), glo-ga (400 din).

Korenine: bodeče neže kompave (250 din), sladkih koreninic (200 din), trobentice (150 din), regrata, samo rumenega (150 din), repinca (80).

Lubje: češminovih korenin (420 din).

Pohižite z nabiranjem lapuhovega cveta! Cene in navodila za nabiranje dobite pri vaši zadrugi ali naravnosti pri GOSADU, skladišče Novo mesto, Slakova ul. 8.

Pavlove vasi — Aleksandra, Rozalija Prednarič iz Artič — Romana.

KRONIKA + NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoč v novomeški bolnišnici: Franc Zupušič, brusar iz Sevnice, se je v Sevnici z motorjem zelel v osebni avtomobil in si poškodoval noge; Marija Pucelj, delavka iz Loške vasi, si je s škarjami poškodovala prste desne roke; Jožeta Novak, upokojenka s Trske gore, je padla na peč in se opekla po levi roki; Zdenka Mateš, hči delavke iz Kočevja, je padla in si poškodovala levo koleno; Jožeta Češnar, upokojenka iz Ponikev, je padla pod voz in si poškodovala prsi kol; Milanu-Marusiču, sinu posestnika iz Stria, je železniški prag padel na levo roko.

ČESTITKA

MARJANU MOSKONU, inženirju elektrotehnike, želimo uspešen študij na univerzi v Chicagu in srčno pot ob odhodu v ZDA. Prijatelji iz Strele in Omega.

Kmetijska zadruga »ZASAVJE« — Sevnica

sprejme takoj v delovno razmerje kvalificiranega AVTOKLEPARJA

Pogoj: zaželeno praksa v avtokleparski stroki.

Nastop službe takoj ali po dogovoru. Osebnih dohodki po pravilniku. Pismene ali ustne ponudbe sprejema kmetijska zadruga »Zasavje«, Sevnica. — Razpis velja do zasedbe delovnega mesta.

KMETIJSKA ZADRUGA NOVO MESTO

razpisuje naslednja delovna mesta:

1. prodajalca in skladiščnika za proizvodno ekonomsko enoto Sentjerne
2. prodajalca in skladiščnika za proizvodno ekonomsko enoto Skocjan
3. strojnega ključavničarja za mehanično delavnico Novo mesto

POGOJI: pod točko 1. in 2. absolvent dvoletne kmetijske šole ali trgovski pomočnik s poznavanjem zaščitnih sredstev in kmetijskih proizvodov; pod točko 3. kvalificiran strojni ključavničar.

Nastop službe mogoč takoj ali po dogovoru. Osebnih dohodki po pravilniku zadruga. — Prošnje pošljite upravi zadruga do 20. aprila 1963, razpis pa je veljaven do zasedbe delovnih mest.

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinski odbor SZDL Brežice, Crnomelj, Metlika, Novo mesto, Sevnica, Trebnje in Videm-Krško

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Miloš Jakopec, Drago Kastelic in Ivan Zoran

IZHAJA vsak četrtek — Posamezna številka 20 din — Letna naročnina 900 din, polletna 450 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1800 din — Tekoči račun pri podružnici NB v Novem mestu: 606-11-608-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal 33 — Telefon 21-227 — Rokopisov in fotografij ne vračamo — TISKA: Casopisno podjetje »DELO« v Ljubljani